Proletaris de tots els països, uniu-vos!

EL COMUNISTA

ÒRGAN DEL PARTIT COMUNISTA INTERNACIONAL

Octubre 2026 – nº77 (Nova Edició) Preu: 2 € / 2 $

EL QUE DISTINGUEIX EL NOSTRE PARTIT: la línia que va de Marx a Lenin, a la fundació de la Internacional Comunista i del Partit Comunista d'Itàlia (Livorno, 1921); la lluita de l'Esquerra Comunista contra la degeneració de la Internacional, contra la teoria del *"socialisme en un sol país"* i la contrarevolució estalinista; el rebuig dels Fronts Populars i dels Blocs de la Resistència; la dura obra de restauració de la doctrina i de l'òrgan revolucionaris, en contacte amb la classe obrera, fora del politiqueig personal i electoralesc.

ESPASMES DEL SUBMINISTRAMENT ENERGÈTIC, GUERRA COMERCIAL, ENDEUTAMENT I SOBREPRODUCCIÓ

I això no només evidencia la incapacitat del sistema capitalista per planificar a llarg termini en general, i no diguem ja per planificar la satisfacció de les necessitats humanes, ja que sucumbeix inevitablement, sempre i a tot arreu, a les exigències del guany immediat. També posa de manifest la necessitat material de la reiteració d'aquests ELECTROSHOCKS, PARALITZACIÓ I DESTRUCCIONS, aplicats a la producció i a la circulació capitalista mundial, com a únic ressort capaç de mitigar la tendència a la sobreproducció relativa de capitals, a la deflació que ofega la taxa de guany.

Com sabem des de fa més de 150 anys: *"Com venç aquesta crisi la burgesia? D'una banda, per la **DESTRUCCIÓ obligada d'una massa de forces productives**; d'una altra, per la **CONQUESTA de nous mercats i l'EXPLOTACIÓ més intensa dels antics.** De quina manera ho fa, doncs? **Preparant crisis més generals i més violentes** i reduint els mitjans per prevenir-les."* (Manifest del Partit Comunista,1848). *(llegir a la pàg. 12)*

SUMARI

El cicle històric de la degeneració de la III Internacional (VI)	**pàg. 2**
Vida de Partit: reunió general agost 2026 (I)	**pàg. 6**
Espasmes del subministrament energètic, guerra comercial, endeutament i sobreproducció	**pàg. 12**
Terratrèmol a Veneçuela, reconstrucció i inversió per al capital, mort i explotació per a la classe obrera	**pàg. 22**
Contra la claveguera capitalista de ciment, espai i oxigen comunista	**pàg. 24**
El paper de la qüestió sindical en el procés degeneratiu del partit (1972-1982)	**pàg. 26**

CONTRA LA CLAVEGUERA CAPITALISTA DE CIMENT, ESPAI I OXIGEN COMUNISTA (pàg. 24)

El capitalisme no està interessat en el manteniment de les construccions ja realitzades, sinó en la reconstrucció que segueix als desastres i catàstrofes: *"La base de l'anàlisi econòmic marxista és la distinció entre treball mort i treball viu. Nosaltres definim el **capitalisme** no com a titularitat sobre els cúmuls de treball passat cristal·litzat, sinó com a **dret a la sostracció del treball viu i actiu**. Heus aquí per què l'economia actual no pot conduir a una bona solució que realitzi, amb el mínim esforç de l'actual treball, la conservació racional de tot el que ens ha transmès el treball passat, i les millors bases per l'efecte del treball futur. A l'economia burgesa li interessa el frenesí del treball modern, i la mateixa **afavoreix la destrucció de masses encara útils del treball passat**, rient-se dels qui vindran."* (Homicidi dels Morts, Battaglia Comunista, nº24, 1951).

EL CICLE HISTÒRIC DE LA DEGENERACIÓ DE LA III INTERNACIONAL (VI)

Gener 1924 – Mort de Lenin

Al gener de 1924 mor Lenin. L'Esquerra va fer un balanç de l'obra de Lenin el febrer de 1924 publicat com: *Lenin en el camí de la revolució*, explicant des d'un punt de vista materialista i dialèctic la funció del dirigent[1].

Seria contrària a la doctrina marxista l'afirmació que la revolució depengui d'un individu, per tant **la mort o supervivència física d'un individu no hauria canviat per si sola el curs de la contrarevolució.** Però, amb la mort d'aquest company, es comença a donar via lliure a la pugna pel "leninisme", tapall amb el qual els oportunistes amaguen la seva traïció al marxisme. En vida de Lenin no hauria estat possible parlar de "leninisme" perquè Lenin va ser (i es va reclamar) sobretot un **restaurador teòric del marxisme davant l'oportunisme del seu temps**, i no és per casualitat que sigui aquesta la faceta que tracta el primer capítol del text, ja que per nosaltres va ser sempre aquest el principal aspecte de la seva obra.

En el text, l'Esquerra denuncia ja el perill oportunista que comporta l'ús del terme "leninisme" que es començava a presentar como una doctrina en si mateixa: *"Ni ens sembla que sigui el cas, encara que no s'hi encobreixi sota aquest terme cap desacord substancial, de* ***presentar****, com sembla que vol fer el company Zinòviev,* ***el bolxevisme o el leninisme com una doctrina en si, que consisteixi en la ideologia revolucionària del proletariat en aliança amb els camperols****. Aquesta (no diguem en les intencions del nostre company, sinó en les visions de corrents oportunistes)* ***podria prestar-se com a fórmula teòrica a contrarevolucionaris camuflats pels autors d'un replegament històric del contingut de la revolució russa****: mentre entre les més belles tradicions del partit bolxevic roman la genial intuïció històrica amb què aquest ha afrontat el programa socialrevolucionari, al qual ha «****robat****» un punt essencial però perquè el dugui a terme no la classe camperola, sinó la classe obrera: perquè només per la segona, i no per les seves pròpies forces, pot la primera ser guiada a l'alliberament."* (Lenin en el camí de la revolució, 1924)

Un any després s'havia verificat el perill anunciat per l'Esquerra i els antimarxistes actuaven a la Internacional en nom del "leninisme":

"Si per leninisme s'entén admetre per veritable tot allò que plagui afirmar a aquells que es proclamen els veritables i els més grans leninistes, llavors no ens quedaria més que somriure. Ens reservem el dret de considerar i provar que moltes opinions dels

---

- Juliol 1914 – Inici primera guerra mundial (bancarrota de la II Internacional)
- 1917 – Revolució de febrer i octubre a Rússia
- 1917 – Intervenció militar estrangera i guerra civil a Rússia
- Març 1918 – Tractat de Brest-Litovsk
- Novembre 1918 – Alçament de Kiel
- Novembre 1918 – Fi de la primera guerra mundial
- Desembre 1918 – Fundació del Partit Comunista d'Alemanya
- Gener 1919 – Assassinat de Rosa Luxemburg i Karl Liebknecht per part de la socialdemocràcia
- Març 1919 – I Congrés de la 3ª Internacional
- Març-agost 1919 – República Soviètica d'Hongria (la participació dels socialdemòcrates la dinamita)
- Abril 1919 – República soviètica de Baviera
- Març-abril 1920 – "putsch" de Kapp/Lüttwitz + alçament del Ruhr
- Maig 1920 – *Tesis de la Fracció Comunista Abstencionista del PSI*
- Juliol-agost 1920 – II Congrés de la 3ª Internacional → "21 condicions d'admissió"
- Agost 1920 – Derrota de l'exèrcit roig a Varsòvia
- Setembre 1920 – Ocupació de fàbriques a Itàlia
- Desembre 1920 – Fusió de l''esquerra' del USPD amb el KPD
- Gener 1921 – Fundació del Partit Comunista d'Itàlia
- Gener 1921 – 'Carta oberta' del KPD al SPD i als sindicats
- Març 1921 – Fracàs de l'acció de març a Alemanya
- Juny-juliol 1921 – III Congrés de la 3ª Internacional → **"conquesta de les masses"** (de la majoria…)
- Desembre 1921 – Resolució prèvia al I Executiu ampliat → **"front únic polític"**
- Gener 1922 – *Tesis sobre la tàctica del Partit Comunista d'Itàlia (Roma)*
- Febrer 1922 – I Executiu Ampliat
- Abril 1922 – Conferència conjunta amb la II Internacional i la II ½ Internacional
- Juny 1922 – II Executiu ampliat → **"govern obrer"**
- Agost 1922 – Submissió del PCX al Kuomintang
- Octubre 1922 – Marxa sobre Roma
- Novembre 1922 – *Projecte de Tesis presentat pel PC d'Itàlia al IV Congrés*
- Novembre-desembre 1922 - IV Congrés de la 3ª Internacional → **"govern obrer i camperol"**
- Gener 1923 - Ocupació francesa del Ruhr
- Febrer 1923 – Detenció dels dirigents del PC d'Itàlia, posada a dit de Togliatti en la direcció
- Juny 1923 – "Bolxevisme nacional" a Alemanya
- Octubre 1923 – Ministres comunistes en els governs de Saxònia i Turíngia (i dissolució militar posterior)
- Gener 1924 – Mort de Lenin
- Juny-juliol 1924 – V Congrés de la 3ª Internacional → **"bolxevització"**
- Juny 1924 – Assassinat de Matteoti i pantomima de l'Aventino
- Abril 1925 – Elecció presidencial de Hindenburg a Alemanya
- Gener 1926 – *Tesis de l'Esquerra al III Congrés del Partit Comunista d'Itàlia (Lyon)*
- Febrer 1926 – VI Executiu ampliat
- Març 1926 – Traïció de la revolució proletària a la Xina (massacre de Shanghai i Canton el 1927)
- Maig 1926 – Traïció de la vaga dels miners a Gran Bretanya (Comitè anglo-rus)
- Desembre 1926 – VII Executiu ampliat → **"socialisme en un sol país"**, derrota de l'oposició russa
- Octubre 1929 – Crack del 29
- 1936, 1938 – Processos de Moscou
- Maig 1937 – Fets de maig durant la guerra civil espanyola
- Setembre 1939 – Inici de la segona guerra mundial
- Maig 1943 – Dissolució formal de la 3ª Internacional

La **línia temporal completa**, amb l'explicació de cada fet es pot consultar interactivament al **web instal·lable** accedint a través del QR

[1] Veure les cites del text sobre la funció del dirigent a l'article "Vida de partit" d'aquesta revista, pàgines 7 i 8.

Leninistes etiquetats són més aviat antileninistes i antimarxistes.

Si per leninisme s'entén jurar sobre cada una i qualsevol afirmació de Lenin durant la seva vida, llavors ni tan sols podem estar d'acord." (El Perill oportunista i la Internacional, 1925).

L'eclecticisme tàctic acabarà campant al seu aire a la Internacional en nom del "leninisme" malgrat que com reclamava l'Esquerra un any abans després de la mort de Lenin: *"**A qui vulgui subratllar massa en Lenin el tàctic sense regles fixes, nosaltres li retraurem sempre la unitat que lliga tota la seva obra política.** Lenin és aquell gran que, fixa la mirada en la meta final revolucionària, no tem fer-se dir en les èpoques de la preparació el dissolvedor, el centralitzador, l'autòcrata, el devorador dels seus mestres i dels seus amics. És l'**aportador despietat de la claredat i de la precisió encara que això comporti l'enfonsament de falses concòrdies i d'aliances postisses."*** (Lenin en el camí de la revolució, 1924).

Però tal i com rebla el text, la revolució succeirà malgrat la mort de Lenin (i afegim nosaltres, malgrat la contrarevolució efectuada en el seu nom): *"(…) nosaltres seguim, amb un equip formidable d'arguments, autoritzats per sostenir que, en l'afligit camí, la història de demà «**passarà per Lenin**», reproduirà les fases revolucionàries la prospectiva marxista de les quals ell ha tornat a reviure en la teoria i a temperar en la realització."* (Lenin en el camí de la revolució, 1924).

Juny-juliol 1924 - V Congrés de la 3ª Internacional: "bolxevització"

Als mesos de juny i juliol de 1924 es celebra el V Congrés de la 3ª Internacional en el qual **es mantenen les desviacions tàctiques del *front únic polític* i del *govern obrer***, fent recaure tota la responsabilitat dels seus mals resultats sobre els individus.

A aquest efecte, es produeix un autèntic **tripijoc parlamentari**: els herois del IV Congrés (la direcció del KPD: Brandler i Thalheimer) són ara excomulgats per no haver aplicat correctament la tàctica del *govern obrer* (que en realitat sí que havien aplicat) i, al seu lloc, erigits com a nou campions, l'*esquerra* del Partit alemany (R. Fischer i Maslow).

Comença el **regateig de principis i de tàctica** amb dos condiments que seran inexcusables a partir d'aquest moment: el nou campió haurà de jurar lleialtat a la Internacional i escopir sobre Trotski (que ha causat impacte dins del Partit rus amb les seves "Lliçons d'octubre"), d'una banda, i sobre l'Esquerra italiana, per l'altra.

Així, l'"esquerra" del Partit alemany accepta la fusió de la Internacional Sindical Roja amb la Central Sindical Groga d'Amsterdam, proposada per l'Executiu de la Internacional a canvi de la investidura com a nou grup escollit. La tàctica correcta era la que admetia com a **única justificació per mantenir el treball dins dels sindicats sota el control dels oportunistes a l'interior l'existència d'un referent internacional clar i diferenciat**, que ara era liquidat amb la fusió.

A *La política de la Internacional* (1925) l'Esquerra feia la següent descripció del V Congrés: *"Al V Congrés, aquests dirigents de l'esquerra alemanya, es van presentar com aliats amb Zinòviev fent de Brandler i Cia. els únics caps de turc, i es van llançar contra Trotski que era pessimista, substituint la seva crítica marxista i revolucionària amb la banal afirmació que, des del moment en què la direcció havia passat als esquerristes, tot estava resolt i tot havia de marxar divinament en el partit alemany. (…) Al V Congrés van practicar la diplomàcia i el maniobrisme, i res més.*

En les secretíssimes reunions de la delegació alemanya no transcendia mai oficialment l'obert desacord de la part extrema composta d'obrers de Berlín, d'Hamburg i de la conca del Ruhr contra les continues concessions de la Fischer (…) Es va desviar (amb una intriga de col·loquis i acords estranys al desenvolupament del Congrés) la violenta reacció amb la qual els companys alemanys van acollir la proposta de la unitat sindical internacional, la bomba del V Congrés. Es va acceptar de bona gana descarregar dos o tres discursos contra la rebel esquerra italiana. Finalment, es va proclamar l'acord complet entre l'executiu de la Internacional i l'esquerra alemanya en les noves tesis tàctiques i en tota la resta (…)

Però, per tot això, es dirà: demaneu vosaltres, per principi, que en els Congressos comunistes hi hagi lluita i desacord obert i violent sense possibilitat d'una solució comuna?

Respondrem tot seguit que, si la unanimitat s'assolís mitjançant l'estudi i la consideració objectiva i superior dels problemes, aquest seria l'ideal, però que la unanimitat artificial és molt més nociva que el desacord obert en la consulta del Congrés, salvada sempre la disciplina executiva: i que es tractava d'una unanimitat artificial, s'han encarregat de provar-ho els fets, com els fracassos de la tàctica votada amb tant d'entusiasme, l'excomunió d'aquells que s'havien presentat com els pioners més segurs d'aquesta, el descavalcament alternat de grups de dirigents, la solidaritat i disciplina dels quals amb les directrius infal·libles de la Internacional havia estat abans lloada." (La política de la Internacional, 1925).

Una altra de les desviacions del V Congrés va ser la institucionalització de la figura de partit simpatitzant, cosa que obrirà les portes perquè el Kuomintang de Chiang Kai-shek arribi a ser partit simpatitzant en el VI Executiu ampliat de febrer de 1926. I només un mes després, el març de 1926 va demostrar el seu paper com a botxí dels comunistes xinesos.

Al V Congrés també s'introdueix la mal anomenada ***bolxevització***. L'anomenada ***bolxevització*** introduïa **la dissolució de l'organització territorial i la instauració de les cèl·lules d'empresa com a única base possible del Partit.** Les cèl·lules comunistes, i no només a les empreses sinó a qualsevol òrgan on hi hagués militants comunistes, ja existien en els Partits (veure les resolucions del III Congrés de la Internacional). Per si mateixes, les cèl·lules comunistes no eren incompatibles amb l'organització territorial, per la qual cosa la dissolució de l'organització territorial tenia com a objectiu la imposició d'un control ferri dels grups comunistes per part de la internacional ja degenerada.

És cert que l'organització per cèl·lules d'empresa havia estat la forma d'organització del Partit bolxevic a Rússia, on la particular configuració de la doble revolució, amb la seva component democràtico-burgesa, afavoria l'organització dins de la fàbrica i la dificultava a l'exterior. Però no era menys cert que a l'Europa de capitalisme madur, es tractava de derrocar a la burgesia sense parades intermèdies i l'ambient dins de la fàbrica era tant o més hostil a l'organització comunista que l'ambient a l'exterior durant el zarisme. A més, la compartimentació dels grups comunistes dins de cada empresa dificultava la funció principal del Partit: la síntesi dels impulsos i l'elevació de l'horitzó polític cap a un fi suprem general. Els grups d'obrers comunistes quedaven aïllats entre ells i es facilitava una dinàmica corporativista i un estretament del camp d'acció i de visió.

Així resumia la nostra corrent els efectes de l'anomenada bolxevització a *El perill oportunista i la Internacional* (1925):

"En tant que es concreta en l'organització per cèl·lules, sobre la qual està omnipotent la xarxa de funcionaris, seleccionats amb el criteri de l'obediència cega a un receptari que voldria ser el leninisme; en un mètode tàctic i de treball polític que s'il·lusiona de realitzar la màxima de correspondència executiva amb les disposicions més inesperades, i en un plantejament històric de l'acció comunista mundial, en el qual l'última paraula s'hagi de trobar sempre en els precedents del partit rus interpretats per un grup privilegiat de companys; nosaltres considerem que no assolirà els seus mateixos objectius i afeblirà al moviment, i la jutgem com una reacció desencertada a l'èxit poc favorable de molts experiments tàctics del mètode dominant, contra les nostres crítiques, en la Internacional. En lloc d'utilitzar remeis més valents ens sembla que vulgui cobrir-se amb aquesta bolxevització, que sense ser un reforçament es quedarà en una espècie de cristal·lització i d'"immobilització" del moviment revolucionari comunista i de les seves espontànies iniciatives i energies. El procés està invertit, la "síntesi" (A les armes…!) precedeix els seus elements, la piràmide en lloc d'erigir-se segura sobre la base es capgira i el seu equilibri inestabilíssim es recolza sobre el seu vèrtex." (El perill oportunista i la Internacional, 1925).

I en realitat la introducció de la bolxevització tractava d'això: d'aïllar i compartimentar els diferents destacaments del Partit per controlar-los millor sobre la base d'una *disciplina mecànica*, de la *disciplina per la disciplina*. Era la culminació en forma de **degeneració organitzativa** del que havia estat el cicle precedent.

Així, començant per l'**error tàctic** del *parlamentarisme revolucionari* en el capitalisme madur i de la **formulació ambigua** de la *conquesta* de la *majoria* s'inicia el lliscament pel pendent de la **desviació tàctica** del *front únic polític* combinada amb una **desviació tàctico-organitzativa** en el sentit *federalista* (no adhesió individual sinó *fusions amb trossos de partits*, admissió de *partits simpatitzants*, ambient intern de *maniobra parlamentària*) per arribar a **desviacions teòrico-programàtiques** com el *bolxevisme nacional* a Alemanya i el *govern obrer*.

Un cop **destruïts els llaços entre els *postulats programàtics* i la *tàctica***, única base d'una autèntica disciplina orgànica comunista, l'únic ciment organitzatiu aplicable era el de la *disciplina per la disciplina*, el de la *disciplina mecànica*, el del *terror ideològic* dins de la pròpia organització, arribant fins i tot a l'ús de l'aparell policial estatal per dirimir les divergències internes d'organització. Només un **règim carcerari intern** podia assegurar una **disciplina les premisses orgàniques de les quals havien estat destruïdes amb tots els errors anteriors**. I, amb això, els partits comunistes deixaven de ser-ho sense possibilitat de correcció ulterior.

La qüestió no és abordada per l'Esquerra italiana com una reivindicació democràtica ni de major autonomia local sinó, tot el contrari, **l'Esquerra italiana reivindica una màxima centralització i disciplina** i una **limitació total de l'autonomia tant dels òrgans perifèrics *com dels òrgans dirigents***, sobre l'única base que pot donar aquest resultat en un Partit Comunista: **la unitat de doctrina, programa i tàctica**.

El text *Organització i disciplina comunista* (1924), reprenent l'argument d'un article anterior *El principi democràtic* (1922) sintetitza:

"Així es delinea l'esquema de les conclusions a les quals tendim nosaltres en la matèria. ***No existeix una disciplina mecànica bona*** *per a l'aplicació d'ordres i disposicions superiors 'siguin les que siguin',* ***existeix un conjunt d'ordres i disposicions que responen a l'origen real del moviment que poden garantir el màxim de disciplina, és a dir, d'acció unitària de tot l'organisme,*** *mentre que* ***hi ha altres directrius que emanades del centre poden comprometre la disciplina i la solidesa organitzativa.*** *(...)*

Nosaltres resumim així la nostra tesi, i creiem ser fidels a la dialèctica del marxisme: ***l'acció que el partit desenvolupa i la tàctica que adopta, és a dir, la manera com el partit es presenta cap a l''exterior' tenen a la vegada conseqüències sobre l'organització i constitució 'interna' del mateix. Compromet fatalment el partit qui, en nom d'una disciplina il·limitada, pretén tenir-lo preparat per a una acció, una tàctica, una maniobra estratègica 'qualsevol', és a dir, sense límits ben determinats i coneguts pel conjunt dels militants.***

El ***màxim desitjable d'unitat i solidesa disciplinària*** *s'aconseguirà eficaçment només fent front al problema sobre aquesta plataforma, i* ***no pretenent que estigui ja prejudicialment resolt per una banal regla d'obediència mecànica.****"* (Organització i disciplina comunista, 1924).

A *El perill oportunista i la Internacional* (1925), l'Esquerra advertia que *"la crítica sense l'error no danya ni tan sols la mil·lèsima part del que danya l'error sense crítica"* i va denunciar la deriva de la Internacional pel que fa a l'elasticisme tàctic imperant i al règim carcerari creixent, sintetitzant com a conclusió: *"És necessari condemnar i abandonar aquests mètodes. Allà on la situació no permeti la lluita pel poder, no per això el partit comunista deixa de tenir una tasca política i d'acció que transcendeixi la d'una escola de propaganda.* ***L'actitud que assumeix el partit públicament en el desenvolupament de la lluita, inclús en la fase de retirada, tindrà el seu indispensable joc sobre l'èxit o el fracàs que li estarà reservat en el futur període de represa****, en el vèncer o no totes les complexes resistències contrarevolucionàries."* (El perill oportunista i la Internacional, 1925).

Juny 1924 – Assassinat de Matteotti i pantomima de l'Aventino

Com a conseqüència de l'assassinat de Matteotti per part dels feixistes, la resta de partits parlamentaris (incloent-hi vergonyosament el Partit Comunista) van fundar a l'Aventino el *parlament autèntic*. Si la tàctica del *parlamentarisme revolucionari* (que, tal i com l'Esquerra havia advertit, era errònia a l'Europa capitalista) tenia algun sentit i raó de ser, llavors, els diputats comunistes no podien abandonar el parlament fent bloc amb els partits burgesos sinó que havien de romandre-hi per defensar les posicions comunistes, ara que els feixistes plantejaven una lluita fins i tot física al seu interior.

Amb la participació en el bloc de l'Aventino, es feia un front únic amb partits clarament burgesos i es confonia les masses sobre la naturalesa burgesa tant del Parlament com del seu duplicat a l'Aventino.

Així resumeixen la situació les *Tesis presentades per l'Esquerra al Congrés de Lyon:*

"El Centre (format per Gramsci, Togliatti, Tasca...) va cometre un error en abandonar el parlament i participar a les primeres reunions de l'Aventino, ja que hauria hagut de romandre al parlament per fer una declaració d'atac polític al Govern i per

prendre una posició immediata contra el prejudici constitucional i moral de l'Aventino, error que va representar el factor determinant del desenllaç de la crisi a favor del feixisme. ***No s'ha d'excloure que als comunistes els hagués pogut convenir abandonar el parlament, però amb una fisonomia pròpia i només quan la situació hagués permès cridar les masses a l'acció directa.*** *El moment era d'aquells en què es decideixen els desenvolupaments de les situacions posteriors. L'error, per tant, va ser fonamental i decisiu per formar-se un judici sobre les capacitats del grup dirigent, i va determinar una utilització molt desfavorable per part de la classe obrera del debilitament del feixisme, primer, i del fracàs clamorós de l'Aventino, després.*

El ***retorn al parlament al novembre de 1924 i la declaració de Repossi van ser beneficioses, com ho va demostrar l'onada d'aprovació proletària, però massa tardanes.*** *El Centre va oscil·lar molt de temps i* ***només es va decidir per la pressió del partit i de l'esquerra****. Es va preparar al partit sobre la base d'instruccions insignificants, i d'una apreciació fantàsticament errònia de les perspectives de la situació (informe de Gramsci al Comitè Central, agost de 1924). La preparació de les masses, que no estava dirigida en la perspectiva de la caiguda de l'Aventino, sinó en la de la seva victòria, a través de la proposta que el partit va fer a les oposicions de constituir-se en Antiparlament, va ser en tot sentit la pitjor. D'entrada, aquesta tàctica s'allunyava de les decisions de la Internacional, que mai van considerar propostes a partits netament burgesos; a més, aquesta era de les que condueixen tant fora del camp dels principis i de la política comunista com de la concepció històrica marxista. Independentment de tota explicació que el Centre podia intentar donar sobre les finalitats i intencions que inspiraven la proposta, explicació que hauria tingut de totes maneres una repercussió molt limitada, el cert és que donava a les masses la il·lusió d'un Anti-Estat que s'oposa i lluita contra l'aparell estatal tradicional, mentre que, segons les perspectives històriques del nostre programa, l'única base d'un Anti-Estat podrà ser la representació de l'única classe productora, és a dir, el Soviet.*

La consigna de l'antiparlament, amb el suport en el país dels comitès obrers i camperols, significava confiar l'Estat Major del proletariat a representants de grups socials capitalistes, com Amendola, Agnelli, Albertini, etc. *Fora de la certesa de no arribar de fet a aquesta situació, que únicament es podria titllar de traïció, el sol fet de presentar-la com a perspectiva d'una proposta comunista significava violar els principis i debilitar la preparació proletària."* (Tesis de l'Esquerra al III Congrés del Partit Comunista d'Itàlia, Lyon, 1926).

Abril 1925 – Elecció presidencial de Hindenburg a Alemanya

La victòria electoral a les eleccions presidencials d'Alemanya del candidat *monàrquic* (Hindenburg) produeix de nou una brusca oscil·lació en el sentit més dretà, culpant els comunistes d'haver mantingut el seu candidat en lloc de retirar-lo perquè vencés la burgesia republicana.

La proposta de la Internacional significava en realitat estendre el suport parlamentari més enllà de partits sedicentment obrers fins al candidat republicà obertament burgès, condemnant el partit comunista a un xantatge permanent que el redueix al paper d'assegurança per a la fracció republicana burgesa davant del 'mal pitjor'.

El tràgic despropòsit s'il·lustra a *La política de la Internacional* (1925):

"Seguim els fets i els documents. A les eleccions per la segona volta els comunistes alemanys mantenen la candidatura de Thaelmann, que obté 60.000 vots més, però el general Hindenburg aconsegueix ser president de la república prevalent clarament sobre el candidat republicà burgès, Marx. Es llença sobre els comunistes alemanys la tempesta de les recriminacions de costum, ***l'esquerra burgesa i socialdemòcrata es comporta com si els revolucionaris haguessin signat un contracte amb ella comprometent-se a sostenir-la quan la dreta vagi a jugar-se-la. Patir aquesta extorsió vol dir admetre que el comunisme no és més que un subproducte de la democràcia, tesi digna de l'escola de Treves i Turati*** *(...)*

Però ***el Comitè Central d'esquerra del Partit alemany, algunes hores després de ser escollit Hindenburg es va reunir per declarar que s'havia equivocat i que no havia sabut valorar el perill monàrquic.*** *Convoca al Comitè nacional del partit que confirma aquest judici, encara que es forma una forta minoria que llença l'alarma contra la retirada del Comitè executiu de la Internacional i del Centre alemany cap a* ***posicions dignes de Brandler i Cia.*** *(...)*

I quines són les conseqüències d'aquesta presentació contradictòria d'un problema vell i sempre nou? Aquí les tens: 'A les eleccions presidencials... hauríem d'haver maniobrat en el sentit de les propostes de la delegació alemanya i de la Internacional Comunista. Així hauríem conduit la classe obrera alemanya, formant bloc sobre un programa republicà mínim amb els autèntics partidaris de la república (¡sic, sic, sic, sic!), unint-se al voltant del nom d'un candidat republicà militant en la lluita contra la reacció'. Així s'hauria desemmascarat, diu la resolució, la socialdemocràcia. ***La proposta del Comintern era la d'invitar-la a no retirar el seu candidat, Braun, a favor del qual haurien votat els comunistes retirant la candidatura de Thaelmann.*** *Però si l'objectiu era: a) desemmascarar la socialdemocràcia; b) evitar el perill de la victòria monàrquica, està clar que els socialdemòcrates,* ***amb les xifres a la mà, haurien respost que no bastaven els vots de Braun més els de Thaelmann per batre Hindenburg, i era necessari formar el bloc fins i tot amb les forces del demòcrata burgès i catòlic Marx. La conseqüència, doncs, de la política suggerida per la Internacional, era el suport dels comunistes a una candidatura burgesa o, com a mínim, el vot simultani de comunistes i socialdemòcrates i demòcrates burgesos per una candidatura, posem, de Braun****."* (La política de la Internacional, 1925).

(La publicació d'aquesta sèrie que vam iniciar a "El Comunista" nº71 com a resultat del treball d'estudi col·lectiu de la reunió general d'agost de 2023, continuarà als següents números de la revista)

(sense més dades):

Apartat 52076
28080 MADRID
ESPANYA

***

www.pcielcomunista.org – pci@pcielcomunista.org

VIDA DE PARTIT: REUNIÓ GENERAL D'AGOST DE 2026 (I)

La reunió general s'ha desenvolupat en dues fases, una d'estudi i una altra de balanç i pla d'activitats. Les sessions han tingut participació presencial i telemàtica dels companys de les diferents seccions territorials del Partit.

La fase de formació militant s'ha desenvolupat durant una setmana amb el centre de gravetat posat en l'estudi de diversos textos de Lenin.

Durant les sessions d'estudi s'han realitzat comentaris de clarificació i aprofundiment dels materials d'estudi, així com s'han plantejat qüestions també de clarificació que s'han anat aprofundint com a part de l'estudi, amb material complementari o amb explicacions ampliades. Les sessions d'estudi s'han desenvolupat durant 7 dies en sessions de 4 hores, matí i tarda, amb el següent esquema:

Dilluns	**Dimarts**	**Dimecres**	**Dijous**	**Divendres**	**Dissabte**	**Diumenge**
matí Pla de reunió Lenin en el camí de la revolució	*matí* L'Estat i la Revolució (Lenin)	*matí* Dictadura proletària i partit de classe Cites de Lenin sobre la doble revolució	*matí* Cites de Lenin sobre les revolucions de 1905 i 1917	*matí* L'imperialisme fase superior del capitalisme	*matí* L'imperialisme fase superior del capitalisme	*matí* L'esquerranisme, malaltia infantil del comunisme (Lenin) Cites sobre la qüestió sindical de la Sinistra i del II Congrés de la IC
tarda La degeneració de la tercera Internacional	*tarda* L'Estat i la Revolució (Lenin)	*tarda* Cites de Lenin sobre la qüestió nacional	*tarda* Alternativa al sistema mercantil capitalista	*tarda* L'imperialisme fase superior del capitalisme	*tarda* L'esquerranisme, malaltia infantil del comunisme (Lenin)	*tarda* L'esquerranisme, malaltia infantil del comunisme (Lenin) Tesis abstencionistes en la qüestió parlamentària i discussió subsegüent

A la **primera sessió** es va enfocar el plantejament general de la reunió i es va estudiar *"Lenin, en el camí de la revolució"* (1924) per ubicar – donada la quantitat de textos de Lenin programats per les sessions d'estudi – la qüestió de Lenin com a teòric i restaurador del marxisme, així com les limitacions dels bolxevics en les qüestions tàctiques.

Tal com expressa el text: *"Al principi de l'Estat i la Revolució Lenin mateix diu que és fatal que els grans pioners revolucionaris siguin falsificats: com ha succeït amb Marx i amb els seus millors seguidors. Escaparà Lenin mateix a aquesta sort? Certament no (…) Aquesta actitud hipòcrita del pensament burgès és el preludi gairebé precís d'altres intents de falsificació, més o menys pròxims a nosaltres, contra els quals els militants de demà tenen el deure de combatre: deure d'absorbir, si no és possible amb la mateixa genialitat, sí amb la mateixa decisió amb la qual Lenin va donar proves en relació amb els mestres del marxisme."* (Lenin, en el camí de la revolució, 1924).

Reprenent aquesta previsió, el text de Partit *"'L'esquerranisme, malaltia infantil del comunisme', condemna de futurs renegats"* (1964) estableix: *"Han passat 36 anys des d'aquesta fàcil previsió, i el seu balanç, forjat pas a pas per la crítica despietada de l'esquerra, demostra que el volum de fem falsificador que l'oportunisme ha intentat acumular sobre la figura de Lenin és almenys deu vegades més nauseabund que el llançat sobre Marx. El mitjà vil dels falsificadors sempre és el mateix: construir una llegenda al lloc de la realitat històrica que va generar la formació del mètode i de programa d'aquells comunistes màxims, pescar en aquesta llegenda amb cites locals, artificials, separades de les condicions efectives de lluita que van donar lloc a la formació d'aquests textos clàssics, i desvirtuar desvergonyidament el seu valor aprofitant-se de les difícils condicions de combat de la classe revolucionària que, en la major part dels casos, a causa de la carència econòmica en la qual viu, ha d'acontentar-se amb adquirir als mercats de tercera i quarta mà l'arsenal de les seves armes teòriques."*.

I d'aquí sorgeix la necessitat, enmig de tantes falsificacions posteriors de les posicions de Lenin, d'orientar l'estudi seguint el mètode utilitzat sempre pel nostre Partit de recórrer el conjunt de cites de Lenin en el seu ordre i context històric: *"Deshonest ús de Lenin. És el veritable sistema dels traficants de doctrina: assenyalar un volum de la sèrie oficial i una pàgina d'aquest volum, amb la certesa que la purga i la censura han rastrejat tota l'edició, com quan el catòlic cita el text canònic dels Evangelis. I silenciar deliberadament la data i el tema de l'escrit, és a dir, el seu context històric, la línia de batalla en la qual el va escriure qui no era un arxiver, sinó un lluitador – ell sí – de l'acció revolucionària. (…) L'obra sencera i la vida de Lenin responen, i no dues frases. (…) A aquesta forma deslleial de citar a Lenin li hem contraposat l'estudi, en el seu ordre històric, dels seus escrits, en el transcurs de la lluita revolucionària de Rússia."* (Diàleg amb els morts, 1956).

El mètode del Partit no és fàcil – pot inclús treure de polleguera a activistes i revisionistes[1] – però és l'únic que quan s'aplica sistemàticament porta a la formació de militants capaços de defendre una línia marxista coherent: *"Reconeixem que una manera com aquesta de llegir Lenin o Marx és laboriosa. Però és l'única que protegeix contra la tan estesa ruïna oportunista. Qui vulgui anar darrere del que és més fàcil i qui vulgui acontentar-se amb llocs comuns i frases tretes fraudulentament, que trobi el seu lloc al femer."* ('L'esquerranisme, malaltia infantil del comunisme', condemna de futurs renegats, 1964).

El text estudiat afronta a més amb caràcter general la qüestió dels dirigents i de l'organització de Partit, en el fonamental capítol "La funció del dirigent":

*"La manifestació i la funció de l'individu estan determinades per les condicions generals de l'ambient, de la societat i de la història d'aquesta. Allò que s'elabora en el cervell d'un home ha tingut la seva preparació en les relacions amb altres homes. Alguns cervells privilegiats i exercitats, màquines millor construïdes i perfeccionades, tradueixen, expressen i reelaboren millor un patrimoni de coneixements i d'experiències que no existiria si no es recolzés en la vida de la col·lectivitat. El dirigent, més que inventar, representa a la massa en si mateixa i fa possible que ella es reconegui cada vegada millor en la seva situació respecte al món social i de l'esdevenir històric; que pugui expressar en fórmules exteriors exactes la seva tendència a actuar en aquell sentit, del qual estan donades les condicions dels factors socials, el mecanisme dels quals, en últim terme, s'interpreta partint de la investigació dels elements econòmics. (…) El cervell del dirigent és un instrument material que funciona pels seus lligams amb tota la classe i el partit; les formulacions que el dirigent dicta com a teòric i les normes que prescriu com a dirigent pràctic, no són creacions seves, sinó precisions d'una consciència els materials de la qual pertanyen a la classe-partit i són producte d'una vastíssima experiència. (…) Els dirigents i el dirigent són aquells i aquell que millor i amb millor eficàcia ordenen el pensament i volen la voluntat de la classe, construccions necessàries alhora que actives de les premisses que ens donen els factors històrics. (…) L'organització en partit que permet a la classe ser veritablement tal i viure com a tal, es presenta com un mecanisme unitari en el que els diversos «**cervells**» (no només per cert els cervells, sinó també altres òrgans individuals) absorbeixen tasques diverses segons les aptituds i potencialitats, tots al servei d'un objectiu i d'un interès que progressivament s'unifica cada cop més íntimament «**en el temps i en l'espai**» (aquesta còmoda expressió té un significat empíric i no transcendent). No tots els individus tenen doncs el mateix lloc i el mateix pes en l'organització: en la mesura que aquesta divisió de tasques es realitza segons un pla més racional (i el que val avui per al partit–classe, serà demà per a la societat), queda perfectament exclòs que qui es troba més amunt graviti com a privilegiat sobre els demés. La nostra evolució revolucionària no va cap a la desintegració, sinó cap a la connexió cada cop més científica dels individus entre si.*

*Ella és antiindividualista en tant que materialista; no creu en l'ànima o en un contingut metafísic i transcendent de l'individu, sinó que insereix les funcions d'aquest en un quadre col·lectiu, creant una jerarquia que es desenvolupa en el sentit d'eliminar cada cop més la coerció, substituint-la amb la racionalitat tècnica. El partit és ja un exemple d'una col·lectivitat sense coercions. (…) Aquests elements generals de la qüestió mostren com ningú millor que nosaltres està per sobre del significat banal de l'igualitarisme i de la democràcia «**numèrica**». Si nosaltres no*

[1] Una de les manifestacions de la degeneració de les Direccions francesa i italiana del Partit que es va anar acumulant des del 1972 i es va accelerar a tota marxa al 1980-1982 va ser l'eliminació de l'estudi dels textos fonamentals pels simpatitzants i fins i tot pels militants. La circular del BCI (Bureau Centrale Internazionale) dirigida a tot el Partit relativa al *"Treball amb els simpatitzants i integració de nous militants"* (de juny de 1981, que a nosaltres ens va arribar gairebé al novembre) va ser un punt de no retorn per a la secció espanyola. En aquesta circular es dissenya el procés de formació del "nou" tipus de militant del *nou curs*, trencant el mètode de formació de simpatitzants i militants que s'havia seguit fins llavors en el Partit, imposant una acceleració dels temps, establint com a lectura substitutiva dels textos del marxisme les *"biografies de militants com la història de Big Bill o Mama Jones, experiències de lluita com Domitilia o, fins i tot, més senzillament, notícies o novel·les que despertin a la lluita"*. En l'escenificació de l'expulsió de la secció espanyola per part de la mateixa Direcció francesa del Partit (la mateixa que uns mesos després intentaria dissoldre i liquidar el Partit sencer, la qual cosa demostra que la nostra expulsió formava part d'aquesta obra de destrucció del Partit sencer), la Direcció degenerada ens acusava del següent: *"es va extreure la falsa afirmació que la formació teòrica del militant havia de fer-se abans d'entrar al Partit per mitjà d'una capbussada en els textos generals del marxisme (que anaven de la "Crítica del Programa de Gotha" al "Què fer?", de l'"Origen de la família… al "Discurs sobre l'impost en espècie", de la "Història del M.O." a l'"Estat i la Revolució")"* (circular del BCI del 12/2/82). Aquests eren els textos l'estudi dels quals la Direcció degenerada del *nou curs* volia prohibir com a material de formació. El *nou curs* volia militants sense preparació als que maniobrar i submergir en l'activisme movimentista interclassista, però no van poder doblegar a la secció espanyola. Doncs bé, 40 anys després mantenim el mètode del Partit i formem als nostres militants actuals i futurs en els textos fonamentals del marxisme, incloent per descomptat "L'Estat i la Revolució" com la resta de textos que els oportunistes del *nou curs* volien censurar. La formació militant comunista no té un punt final, un moment en què està "acabada", sinó que és un procés continu i permanent, però que indubtablement ha de començar i assolir un desenvolupament suficient abans de la incorporació dels simpatitzants com a militants dins de l'organització. Tornarem en el següent número sobre aquesta qüestió amb major profunditat i detall.

Dit sigui de pas, aquesta circular del BCI del 12/2/82 va ser encara al 2021 reivindicada per "El Proletario", epígon de "le Proletáire/il Comunista"(exCombat) en espanyol en el seu nº23 de juliol de 2021, en un escrit en el qual eliminen bastament la llista de textos que figura més amunt i que la Direcció degenerada volia impedir que servissin de base per a la formació de militants. Dit sigui de pas també, l'escrit de "El Proletario" a més de reivindicar com a fita del moviment comunista la fundació del Partit Comunista d'Espanya (partit que va néixer mort i és l'antítesi del Partit Comunista d'Itàlia fundat a Livorno) està, a més, ple de falsedats grolleres com l'afirmació que al nº2 d'"El Comunista" haguéssim dit que no es tractava d'un òrgan del Partit (quan aquell número, com a tots els altres, posa clarament "Partit Comunista Internacional" com a primer subtítol a la portada"). Aquest és l'estil falsificador que ha caracteritzat "il Comunista" (exCombat) des que es va incorporar a la direcció d'"il programma comunista" després d'imposar l'expulsió de les seccions d'Ivrea i Turí el 1981, quan es va fer amb el control complet d'"il programma comunista" i va publicar els tres números més nauseabunds publicats mai en aquella capçalera (números 8, 9 i 10 del 1983) alhora que reinstauraven el centralisme democràtic, quan van començar a publicar "Combat" (anunciat en el número 10 d'"il programma comunista" el seu llançament) que no es considerava ja un òrgan del Partit unint-se als liquidadors formals i quan van agafar a "le Prolétaire" francès – en plena deriva movimentista com ells – per re-presentar-se com a òrgan del Partit (a "il Comunista" italià a partir de llavors) i començar a mentir i tergiversar la història de la degeneració del Partit que ells van protagonitzar, amb l'objectiu de tapar el seu paper actiu i nefast en aquesta.

*creiem en l'individu com a base suficient d'activitat, quin valor pot tenir per a nosaltres una funció del nombre brut dels individus? Què pot significar per a nosaltres democràcia o autocràcia? (…) La qüestió no se'ns planteja amb un contingut jurídic, sinó com un problema tècnic no prejutjat per sil·logismes de dret constitucional o, pitjor encara, natural. No existeix raó de principi perquè en els nostres estatuts s'escrigui «**dirigent**» o «**comitè de dirigents**»:*

*I d'aquestes premisses parteix una solució marxista de la qüestió de l'elecció: elecció que fa, sobretot, la història dinàmica del moviment i no la banalitat de les consultes electives. Preferim no escriure en les regles organitzatives la paraula «**dirigent**» perquè no sempre tindrem a les nostres files una individualitat de la força d'un Marx o d'un Lenin. En conclusió, si l'home, l'«**instrument**» d'excepció existeix, el moviment l'utilitza: però el moviment viu igualment quan aquesta personalitat eminent no existeix."*.

A la **segona sessió** es va estudiar el material prepara a l'aplicació de la línia històrica de la degeneració de la tercera internacional (https://siguiendo-el-hilo-del-tiempo.web.app/) i que es ve publicant en la revista. El treball realitzat durant la reunió general d'agost de 2023 i que es concreta en aquesta aplicació web, permet realitzar un estudi en profunditat de la degeneració de la internacional i també fer una sessió intensiva d'estudi d'aproximadament quatre hores (amb comentaris i clarificacions incloses) d'aquesta part de la història del moviment comunista les lliçons de la qual són essencials per la represa de la lluita de classe. A més a més, aquest aspecte era crucial per situar adequadament la lectura dels textos de Lenin previstos en les sessions d'estudi i especialment *"L'esquerranisme, malaltia infantil del comunisme"*, per les raons exposades més amunt.

A la **tercera i quarta sessions** es va dur a terme l'estudi de *"L'Estat i la Revolució"* de Lenin. Com recorda el punt 11 de les Tesis de Nàpols *"La qüestió teòrica* [de l'Estat] *després de Lenin no té necessitat d'ulteriors clarificacions"*, per la qual cosa l'estudi d'aquest text és un moment important de la formació dels militants comunistes.

En primer lloc, i en contra de tots els que volen presentar a Lenin com un vulgar revisionista inventor d'una teoria diferent del marxisme, el propòsit d'aquest company no pot ser més clar: *"Davant aquesta situació, davant la inaudita difusió de les tergiversacions del marxisme, la nostra missió consisteix, abans de res, a restaurar la veritable doctrina de Marx sobre l'Estat."*.

Però és també extremadament il·lustratiu el mètode que Lenin empra per a aquesta restauració: *"Per això és necessari citar tota una sèrie de passatges llargs de les obres mateixes de Marx i Engels. Naturalment, les cites llargues fan l'exposició pesada i en res contribueixen a donar-li un caràcter popular. Però és totalment impossible prescindir d'elles. No hi ha més remei que citar de la manera més completa possible tots els passatges, o, almenys, tots els passatges decisius, de les obres de Marx i Engels sobre la qüestió de l'Estat, perquè el lector pugui formar-se pel seu compte una noció del conjunt de les idees dels fundadors del socialisme científic i del desenvolupament d'aquestes idees, així com també per provar documentalment i patentitzar amb tota claredat la tergiversació d'aquestes idees pel «kautskisme» avui imperant."*.

En altres paraules, Lenin aplica per a l'estudi dels textos de Marx i Engels el mateix mètode que nosaltres hem d'aplicar per a l'estudi del marxisme en general, incloent-hi Lenin i els textos del Partit. El mètode, que deprimeix la creativitat dels innovadors però crea les bases d'un compromís militant fundat en la comprensió i en l'exclusió de cops de sorpresa i de volant en moments crítics, consistent a reproduir les cites dels textos fonamentals per enfocar qualsevol posicionament i com a base de la lluita contra qualsevol intent de revisió de les tesis del marxisme, mètode reivindicat sempre pel Partit: *"L'objectiu principal de les nostres discussions – **en les quals és indispensable repetir contínuament certs reclams dels «teoremes» fonamentals, i millor si és amb les mateixes paraules i frases** – és la crítica del **deliri sobre formes «imprevistes»** i deformitats del capitalisme més modern que obligarien a revisar les bases de la «prospectiva» i per tant del mètode marxista.*

*Aquesta **falsa** posició és fàcilment posada en relació amb el **desconeixement, o més aviat amb el fet de no haver conegut mai, les línies essencials de la nostra doctrina, dels seus principis cardinals**."* (Ànima del cavall de vapor, Il Programma Comunista nº 5,1953).

*"És inútil i nociu especificar o personalitzar, i buscar a la llunyania o en el veïnatge al llançador de les bombes bacteriològiques; es tracta d'individualitzar el virus i aplicar-li l'antibiòtic, que tossudament distingim en **la continuïtat de la línia, en la fidelitat als principis, en el preferir nou-centes noranta-nou vegades sobre mil la remasticació catequista a l'aventura del nou descobriment científic que requereix ales d'àguila, i al qual se sent cridat pel destí tot mosquit**.* (…) *Per tant, mentre masses tenen l'histerisme del càlcul sublim, nosaltres els cataloguem a l'altura de l'àbac, i verifiquem si saben comptar amb la punta dels dits."* (El Marxisme dels balbucejants, Battaglia Comunista, nº 8, 1952).

Lenin desentranya recolzant-se en les cites de Marx els mecanismes amb què el parlamentarisme i la república democràtica serveixen d'instrument per a la dominació de la burgesia:

"En l'actualitat, l'imperialisme i la dominació dels bancs han «desenvolupat», fins a convertir-los en un art extraordinari, aquests dos mètodes adequats per defensar i portar a la pràctica l'omnipotència de la riquesa en les repúbliques democràtiques, siguin quines siguin. Si, per exemple, en els primers mesos de la república democràtica russa, en els mesos que podem anomenar de la lluna de mel dels «socialistes» –socialrevolucionaris i menxevics– amb la burgesia, en el govern de coalició, el senyor Palchinski va sabotejar totes les mesures de restricció contra els capitalistes i els seus robatoris, contra els seus actes de saqueig en detriment del fisc mitjançant els subministraments de guerra, i si, en sortir del ministeri, el senyor Palchinski (substituït, naturalment, per un altre Palchinski exactament igual) va ser «recompensat» pels capitalistes amb un lloc de 120.000 rubles de sou a l'any, què significa això? És un suborn directe o indirecte? És una aliança del govern amb els consorcis o són «només» llaços d'amistat? Quin paper exerceixen els Chernov i els Tsereteli, els Avksèntiev i els Skóbelev? El d'aliats «directes» o només indirectes dels milionaris malversadors dels fons públics?".

*"L'omnipotència de la «riquesa» és **més segura** en les repúbliques democràtiques, perquè no depèn del mal embolcall polític del capitalisme. La república democràtica és el millor embolcall polític en el que pot revestir-se el capitalisme, i per tant el capital, en dominar (a través dels Palchinski, els Chernov, els Tsereteli i Cia..) aquest embolcall, que és el millor de tots, consolida el seu poder d'una manera tan segura, tan ferma, que **cap** canvi de persones, ni d'institucions, ni de partits, dins de la república democràtica burgesa, fa vacil·lar aquest poder."*.

Reblant més endavant: *"Cal advertir, a més, que Engels, amb la major precisió, anomena al sufragi universal arma de*

dominació de la burgesia.".

Lenin recupera la crítica de Marx i Engels a la consigna enganyosa de l'"Estat popular lliure" i la necessitat de la qüestió de l'Estat en la propaganda i l'agitació: *"Tot Estat és una «força especial per a la repressió» de la classe oprimida. Per això,* ***tot*** *Estat* ***ni*** *és lliure* ***ni*** *és popular. Marx i Engels van explicar això reiteradament als seus camarades de partit en la dècada dels setanta. (…) Això «ningú ho recorda». Sobre la importància d'aquest pensament, no és usual parlar-ne ni tan sols pensar-hi en els partits socialistes contemporanis: aquests pensaments no exerceixen cap paper en la propaganda ni en l'agitació quotidianes entre les masses."*.

Segueix la posada en ordre dels moments de "derrocament" i "extinció" de l'Estat, tergiversats durant dècades per la socialdemocràcia alemanya: *"L'Estat burgés no s'«extingeix», segons Engels, sinó que* ***«és destruït»*** *pel proletariat en la revolució. El que s'extingeix, després d'aquesta revolució, és l'Estat o semi-Estat proletari."*.

Aquesta clarificació és fonamental perquè l'Estat burgès ha de ser destruït mitjançant una revolució violenta, però això no basta i el proletariat necessita encara un instrument de repressió amb el doble objectiu d'esclafar la resistència de la burgesia i d'emprendre les mesures de transformació socialista: *"La doctrina de la lluita de classes, aplicada per Marx a la qüestió de l'Estat i de la revolució socialista, condueix necessàriament al reconeixement de la* ***dominació política*** *del proletariat, de la seva dictadura, és a dir, d'un poder no compartit amb ningú i recolzat directament en la força armada de les masses. El derrocament de la burgesia només pot realitzar-se mitjançant la transformació del proletariat en* ***classe dominant****, capaç d'esclafar la resistència inevitable i desesperada de la burgesia i d'organitzar per al nou règim econòmic* ***a totes*** *les masses treballadores i explotades."*.

D'aquí, i mitjançant la famosa carta de Marx a Weydemeyer del 5 de març de 1852, s'arriba a la conclusió lapidària: *"Circumscriure el marxisme a la doctrina de la lluita de classes és limitar el marxisme, bastardejar-lo, reduir-lo a alguna cosa que la burgesia pot acceptar. Marxista només és el que* ***fa extensiu*** *el reconeixement de la lluita de classes al reconeixement de la* ***dictadura del proletariat****."*.

Lenin recupera la qüestió fonamental de la crítica marxista del parlamentarisme: *"Decidir una vegada cada cert nombre d'anys quins membres de la classe dominant han d'oprimir i esclafar el poble*[2] *al parlament: heus aquí la veritable essència del parlamentarisme burgès, no només en les monarquies constitucionals parlamentàries, sinó també en les repúbliques més democràtiques."*.

Aquesta crítica és oblidada interessadament per part de l'oportunisme: *"Aquesta notable crítica del parlamentarisme, traçada el 1871, figura també avui, gràcies al predomini del socialxovinisme i de l'oportunisme, entre les «paraules oblidades» del marxisme. Els ministres i parlamentaris professionals, els traïdors al proletariat i els «xarlatans» socialistes dels nostres dies han deixat íntegrament als anarquistes la crítica del parlamentarisme, i sobre aquesta base sorprenentment assenyada han declarat* ***tota*** *crítica del parlamentarisme ¡¡com «anarquisme»!!"*.

En el capitalisme la democràcia i el parlamentarisme representen una burla que exclou a la classe obrera de tota participació efectiva en el poder:

"Democràcia per una minoria insignificant, democràcia pels rics: vet aquí el democratisme de la societat capitalista. Si ens fixem més de prop en el mecanisme de la democràcia capitalista, veurem sempre i a tot arreu, fins i tot en els «petits», en els aparentment petits, detalls del dret de sufragi (requisit de residència, exclusió de la dona, etc.), en la tècnica de les institucions representatives, en els obstacles reals que s'oposen al dret de reunió (els edificis públics no són pels «de sota»!), en l'organització purament capitalista de la premsa diària, etc., etc., a tot arreu veurem restricció rere restricció posada al democratisme. Aquestes restriccions, excepcions, exclusions i traves pels pobres semblen insignificants sobretot per qui mai ha patit la penúria ni s'ha posat en contacte amb les classes oprimides en la seva vida de masses (que és el que els passa a les nou dècimes parts, si no al noranta-nou per cent dels publicistes i polítics burgesos), però en conjunt aquestes restriccions exclouen, eliminen als pobres de la política, de la seva participació activa en la democràcia.".

Lenin passa a plantejar les mesures concretes a aplicar per a l'abolició del parlamentarisme en la transformació socialista:

- Igualació de la compensació, al nivell d'un obrer
- Revocabilitat immediata
- Participació de tota la classe obrera en l'exercici del poder
- Reducció general de la jornada de treball

"Els obrers, després de conquerir el poder polític, destruiran el vell aparell burocràtic, el desmuntaran fins els seus fonaments, no deixaran d'ell pedra sobre pedra, el substituiran per un altre nou, format pels mateixos obrers i empleats, contra la transformació en buròcrates de la qual seran presses immediatament les mesures analitzades amb tot detall per Marx i Engels: 1) No només elegibilitat, sinó revocabilitat en tot moment; 2) sou no superior al salari d'un obrer; 3) es passarà immediatament a que ***tots*** *exerceixin funcions de control i d'inspecció, a que* ***tots*** *siguin «buròcrates» durant algun temps, perquè, d'aquesta manera,* ***ningú*** *pugui convertir-se en «buròcrata»."*.

"Sota el socialisme, reviu inevitablement molt de la democràcia «primitiva», doncs per primera vegada en la història de les societats civilitzades ***la massa*** *de la població s'eleva per intervenir* ***per compte propi*** *no només en votacions i en eleccions,* ***sinó també en la tasca diària de l'administració****. Sota el socialisme,* ***tots*** *intervindran per torn en la direcció i s'habituaran ràpidament al fet que ningú no dirigeixi."*.

"La possibilitat d'aquesta destrucció està garantida pel fet que el socialisme ***redueix la jornada de treball****, eleva a les masses a una nova vida, col·loca a la majoria de la població en*

[2] Pel que fa a l'ús de la paraula *poble* en aquesta cita i en altres que segueixen, Lenin fa la següent observació *"A l'Europa de 1871, el proletariat no formava la majoria ni en un sol país del continent. Una revolució «popular», que arrossegués al moviment vertaderament a la majoria, només podia ser-ho aquella que abracés tant el proletariat com els camperols. (...) Consegüentment, al parlar d'una «revolució vertaderament popular», Marx, sense oblidar per a res les característiques de la petita burgesia (de les quals va parlar molt i amb freqüència), tenia en compte amb la major precisió la correlació efectiva de classes a la majoria dels Estats continentals d'Europa, el 1871."* . El 1871 al Regne Unit el percentatge d'assalariats respecte a la població activa estava al voltant del 60%, als EEUU se situava en un 50% i a Alemanya, França, Itàlia o Espanya se situaven entre el 30 i el 40%, mentre que a Rússia era de poc més del 10%. El 2026, en aquestes mateixes àrees el percentatge es mou entre el 85% i el 94%. En un següent número d'aquesta revista publicarem un estudi sobre el salt qualitatiu i quantitatiu que s'ha produït a nivell mundial en aquest aspecte.

*condicions que **permeten a tots, sense excepció, exercir les «funcions de l'Estat»**, i això condueix a l'extinció completa de tot Estat en general."*.

Es tracta, com es veu, de **maximitzar la participació directa i activa de tota la massa de la classe obrera**, dirigida pel Partit, en la transformació revolucionària i en l'exercici del poder.

L'ús de la paraula "democràcia" per part de Lenin en el text presenta un potencial punt de suport pels qui volen reintroduir el parlamentarisme per la finestra després que Lenin l'hagi fet fora per la porta. Com sabem *"Les fórmules i els termes poden ser falsificats per traïdors i per deficients, però el seu ús es sempre una brúixola quan és continu i concordant."* (El programa revolucionari de la societat comunista elimina tota forma de propietat del sòl, de les instal·lacions de producció i dels productes del treball, 1958).

Per a Lenin, democràcia obrera és sinònim directe de dictadura proletària, no una manera de desvirtuar la segona. En aquestes cites democràcia significa participació, la més àmplia possible i amb les mesures enumerades, de la classe obrera en l'exercici de la dictadura contra la burgesia. Però tots aquells que després d'ell prefereixen el terme "democràcia obrera" ho fan perquè volen evitar la dictadura de classe i mantenir el parlamentarisme, per la qual cosa ens mantindrem allunyats d'aquesta paraula seguint la consigna del Manifest *"els comunistes menyspreen amagar les seves idees i propòsits"* i la següent explicació del propi Lenin: *"Tot es redueix al fet que l'Estat burgés, que exerceix la dictadura de la burgesia mitjançant la república democràtica, no pot confessar al poble que serveix a la burgesia, no pot dir la veritat i ha de recórrer a l'engany. En canvi, **l'Estat del tipus de la Comuna, l'Estat soviètic diu francament i sense embuts al poble la veritat, declarant que és la dictadura del proletariat i dels camperols pobres**, apropant-se precisament amb aquesta veritat a desenes i desenes de milions de nous ciutadans que viuen embrutits en qualsevol república democràtica i són incorporats pels Soviets a la política, a la democràcia, a l'administració de l'Estat."* (La revolució proletària i el renegat Kautsky, Lenin, 1918).

Si més amunt hem vist el mecanisme pel qual la burgesia domina a través del suborn immediat i diferit, es fa evident que les mesures anteriors serien impotents si es permet la supervivència de les empreses i el règim mercantil. Tot i reduir la compensació dels funcionaris, continuaria sent molt bona inversió passar una temporada fent favors als capitalistes amb una compensació oficial baixa per tal d'aconseguir després un lloc ben remunerat. Aquest aspecte és el que passarà a desenvolupar-se a continuació amb major profunditat:

*"Engels arriba aquí a aquest interessant límit en què la democràcia conseqüent es **transforma**, d'una banda, en socialisme i, de l'altra, **reclama** el socialisme, doncs per destruir l'Estat és necessari transformar les funcions de l'administració de l'Estat en operacions de control i registre tan senzilles, que siguin **accessibles a la immensa majoria de la població, primer, i a tota la població, sense distinció, després**. I la supressió completa de l'arribisme exigeix que els càrrecs «honorífics» de l'Estat, encara que siguin sense ingressos, **no** poden servir de trampolí per passar a llocs altament retribuïts en els Bancs i en les societats anònimes, com passa **constantment** avui fins i tot en els països capitalistes més lliures."*.

Això exigeix l'expropiació dels mitjans de producció i la posada fora de la llei a la burgesia: l'única llibertat per a la classe obrera consisteix en la privació de la llibertat de la burgesia. Recordant que *"Per separat, cap democratisme no dona com resultat el socialisme"*, Lenin rebla: *"Però la dictadura del proletariat, és a dir, l'organització de l'avantguarda dels oprimits en classe dominant per aixafar els opressors, no pot conduir només a la simple ampliació de la democràcia. **Al mateix temps** que l'enorme ampliació del democratisme, que **per primera vegada** esdevé un democratisme per als pobres, en un democratisme per al poble, i no en un democratisme per als rics, la dictadura del proletariat implica una sèrie de restriccions posades a la llibertat dels opressors, dels explotadors, dels capitalistes. Hem de reprimir-los, per alliberar la humanitat de l'esclavitud assalariada, cal vèncer per la força la seva resistència, i és evident que allà on hi ha repressió, on hi ha violència no hi ha llibertat ni hi ha democràcia."*.

Lenin prossegueix: *"Engels expressava magníficament això en la carta a Bebel, en dir, com recordarà el lector, que «mentre el proletariat **necessiti** encara de l'Estat, no el necessitarà en interès de la llibertat, sinó per sotmetre els seus adversaris, i tan aviat com pugui parlar-se de llibertat, l'Estat com a tal deixarà d'existir».*

*Democràcia per a la majoria gegantina del poble i repressió per la força, és a dir, exclusió de la democràcia, per als explotadors, per als opressors del poble: vet aquí la modificació que patirà la democràcia en la **transició** del capitalisme al comunisme."*

Ara bé, aquest no és el punt d'arribada, és només un esglaó necessari: *"Quan **la majoria** del poble comenci a dur pel seu compte i a tot arreu aquest registre, aquest control sobre els capitalistes (que llavors es convertiran en empleats) i sobre els senyors intel·lectualets que conserven els seus hàbits capitalistes, aquest control serà realment un control universal, general, de tot el poble, i ningú podrà defugir-lo, ja que «no hi haurà escapatòria possible».*

Tota la societat serà una sola oficina i una sola fàbrica, amb treball igual i salari igual.

*Però aquesta disciplina «fabril», que el proletariat, després de triomfar sobre els capitalistes i de derrocar els explotadors, farà extensiva a tota la societat, no és, de cap manera, el nostre ideal, ni la nostra meta final, sinó només un **esglaó** necessari per netejar radicalment la societat de la baixesa i de la infàmia de l'explotació capitalista i **per seguir** avançant."*.

Les següents cites parlen per si soles:

*"Perquè quan **tots** hagin aprés a dirigir i dirigeixin en realitat pel seu compte la producció social, a dur pel seu compte el registre i el control dels dropos, dels senyorets, dels ganduls i de tota aquesta púrria de «guardians de les tradicions del capitalisme», llavors el fet d'escapar a aquest control i a aquest registre fet per tot el poble serà inevitablement una cosa tan inaudita i difícil, una excepció tan extraordinàriament rara, provocarà probablement una sanció tan ràpida i tan severa (perquè **els obrers armats són homes de realitats i no intel·lectualets sentimentals**, i serà molt difícil que deixin que ningú jugui amb ells), que la necessitat d'observar les regles gens complicades i fonamentals de tota convivència humana es convertirà molt aviat en un **costum**.*

I llavors quedaran obertes de bat a bat les portes per passar de la primera fase de la societat comunista a la fase superior i, a la vegada, a l'extinció completa de l'Estat.".

*"(...) aspirant al socialisme, estem persuadits que aquest es convertirà gradualment en comunisme, i en relació amb això desapareixerà tota necessitat de violència sobre els homes en general, tota necessitat de **subordinació** d'uns homes a uns altres, d'una part de la població a l'altra, perquè els homes s'**habituaran** a observar les regles elementals de la convivència social **sense violència i sense subordinació**.*

És precisament per subratllar aquest element de l'hàbit que Engels parla d'una nova generació que, «educada en condicions socials noves i lliures, pugui desfer-se de tot aquest trasto vell de l'Estat», de tot Estat, inclòs l'Estat democràtic-republicà.".

"Només en la societat comunista, quan s'hagi trencat ja definitivament la resistència dels capitalistes, quan hagin desaparegut els capitalistes, quan no hi hagi classes (és a dir, quan no hi hagi diferències entre els membres de la societat per la seva relació cap els mitjans socials de producció), només llavors «desapareixerà l'Estat i ***podrà parlar-se de llibertat****». Només llavors serà possible i es farà realitat una democràcia veritablement completa, una democràcia que veritablement no impliqui cap restricció. I només llavors la democràcia començarà a* ***extingir-se****, per la senzilla raó que els homes, alliberats de l'esclavitud capitalista, dels innombrables horrors, bestialitats, absurditats i vileses de l'explotació capitalista,* ***s'habituaran*** *a poc a poc a l'observació de les regles elementals de convivència, conegudes al llarg dels segles i repetides des de fa milers d'anys en tots els preceptes, a observar-les sense violència, sense coacció, sense subordinació,* ***sense aquest aparell especial*** *de coacció que es diu Estat.".*

(continua en el següent número)

LLEGEIX, DÓNA SUPORT I DIFÓN LA PREMSA COMUNISTA!

****

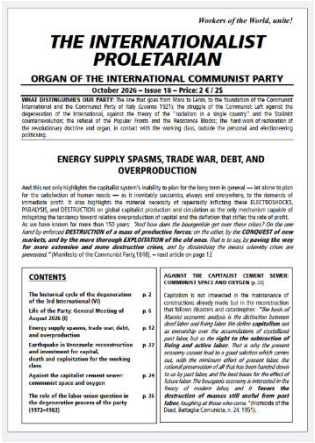
ALTERNATIVA AL SISTEMA MERCANTIL CAPITALISTA

(vídeo documental)

READ, SUPPORT AND SPREAD THE COMMUNIST PRESS!

The Internationalist Proletarian No. 18

The Historical Cycle of the Degeneration of the Third International (VI)
Party Life: General Meeting, August 2026 (I)
Energy supply spasms, trade war, debt, and overproduction
Earthquake in Venezuela: Reconstruction and Investment for Capital, Death and Exploitation for the Working Class
Against the capitalist cement sewer: communist space and oxygen
The role of the labor union question in the degenerative process of the party (1972-1982)

Workers of the World, unite!

THE INTERNATIONALIST PROLETARIAN

ORGAN OF THE INTERNATIONAL COMMUNIST PARTY

October 2026 – Issue 18 – Price: 2 € / 25

ENERGY SUPPLY SPASMS, TRADE WAR, DEBT, AND OVERPRODUCTION

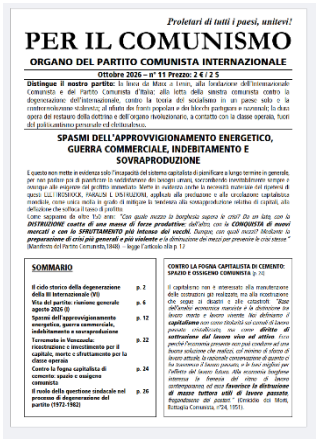
CONTENTS

AGAINST THE CAPITALIST CEMENT SEWER: COMMUNIST SPACE AND OXYGEN (p. 24)

LEGGETE, SOSTENETE E DIFFONDETE LA STAMPA COMUNISTA!

Per il Comunismo n. 11

Il ciclo storico della degenerazione della III Internazionale (VI)
Vita del partito: riunione generale agosto 2026 (I)
Spasmi dell'approvvigionamento energetico, Guerra commerciale, indebitamento e sovraproduzione
Terremoto in Venezuela: ricostruzione e investimento per il capitale, morte e sfruttamento per la classe operaia
Contro la fogna capitalista di cemento: spazio e ossigeno comunista
Il ruolo della questione sindacale nel processo di degenerazione del partito (1972-1982)

Proletari di tutti i paesi, unitevi!

PER IL COMUNISMO

ORGANO DEL PARTITO COMUNISTA INTERNAZIONALE

Ottobre 2026 – n° 11 Prezzo: 2 € / 2 $

SPASMI DELL'APPROVVIGIONAMENTO ENERGETICO, GUERRA COMMERCIALE, INDEBITAMENTO E SOVRAPRODUZIONE

SOMMARIO

CONTRO LA FOGNA CAPITALISTA DI CEMENTO: SPAZIO E OSSIGENO COMUNISTA p. 24

ESPASMES DEL SUBMINISTRAMENT ENERGÈTIC, GUERRA COMERCIAL, ENDEUTAMENT I SOBREPRODUCCIÓ

La modulació del preu del petroli

Vam acabar l'anterior número de la revista en el moment en què els EEUU i l'Iran acordaven un alto el foc, que va permetre als EEUU no haver de complir amb la seva gran amenaça nuclear contra l'Iran o quedar completament amb el cul a l'aire.

Com s'ha anat veient a continuació, cada vegada que apareix una possibilitat de solució del conflicte el preu del petroli comença a caure. I el preu del petroli és precisament el motiu econòmic que va empènyer els EEUU al conflicte i que n'exigeix que es mantingui actiu.

El preu del petroli va caure a principis d'abril amb l'anunci de l'alto el foc. Tot seguit els EEUU van anunciar que eren ells els que anaven a imposar el bloqueig de l'estret, i el preu del petroli va tornar a pujar. L'Iran va anunciar que consideraven l'estret reobert i el petroli va caure. Els EEUU no van trigar a disparar contra dos vaixells iranians i el preu del petroli va tornar a pujar.

L'episodi més il·lustratiu al respecte es va donar al juny quan els EEUU i l'Iran van subscriure un acord que havia de posar fi al conflicte: *"El Brent (…) es va situar al voltant dels 78 dòlars per barril, mentre que el West Texas estatunidenc va baixar cap als 74 dòlars."* (Expansión, 19-06-2026). Aquest acord implicava un període de 60 dies de negociació dels detalls pendents durant el qual s'haurien d'aixecar les sancions a l'Iran. Però quan *"el Departament del Tresor dels Estats Units va emetre una llicència per permetre la venda de petroli iranià durant un total de 60 dies (…) El Brent (…) va retrocedir més d'un 3%, fins a l'entorn dels 77 dòlars per barril, el seu nivell més baix des de començaments del mes de març."* (Expansión, 23-06-2026). El Brent va continuar caient fins a arribar als 71 dòlars per barril el 6 de juliol al mercat de futurs. Amb el preu a 71 dòlars sense ni tan sols haver-se normalitzat el trànsit a través de l'estret d'Ormuz i passat el SHOCK en la circulació general del petroli i refinats, quedava clar que, una vegada succeïdes aquestes dues coses, els preus tornarien a una situació insostenible per als EEUU. Aquest mateix dia EEUU va amenaçar amb destruir la infraestructura energètica iraniana i el 7 de juliol, al mateix temps que es revocaven les llicències per al petroli iranià: *"El Comandament Central dels Estats Units (CENTCOM) va confirmar haver bombardejat més de 80 objectius al llarg de la costa iraniana, destruint sistemes de defensa aèria, radars, magatzems de drons i més de 60 llanxes ràpides de la Guàrdia Revolucionària. L'Iran va replicar llençant míssils balístics contra bases nord-americanes a Bahrain i Kuwait"* (Expansión, 09-07-2026).

L'anunci (després retirat) per part dels EEUU que establiria *"un peatge del 20% per creuar Ormuz"* (Expansión, 14-07-2026) va elevar el preu a més de 80 dòlars el barril, però va ser necessària la intervenció dels houthis contra vaixells saudites al Mar Roig a finals del mes de juliol i la seva reiteració al setembre per enviar el preu del petroli als 100 dòlars.

Des de llavors el preu del petroli s'ha mantingut elevat amb les successives acceleracions del conflicte militar principalment a l'estret d'Ormuz i també a Bab el-Mandeb; però sense disparar-se sostingudament massa per sobre dels 100 dòlars el barril, per efecte de: la contracció de la demanda (2,5 milions de barrils diaris menys, Expansión, 12-06-2026), l'augment de producció de la resta de països productors (els EEUU i el Canadà, però sobretot Brasil i Guyana, entorn d'1 milió de barrils diaris), l'alliberament de part de les reserves – *"l'AIE va indicar ahir que s'han alliberat 325 milions de barrils (…) dels 400 milions promesos pels països del G-7 al març"* (La Vanguardia, 04-10-2026) –, el redreçament a través d'altres rutes: *"prop del 40% de les exportacions de petroli a la regió ha buscat vies alternatives a Ormuz"* (Expansión, 09-10-2026) i pel flux real que travessa l'estret d'Ormuz: *"El transport es duu a terme des de fa mesos, però fer un seguiment de la quantitat de petroli que transporten aquests vaixells «ocults» suposa un repte tant per als operadors com per als analistes, ja que els vaixells es protegeixen a si mateixos donant poques pistes sobre la seva ubicació."* (Bloomberg, 16-08-2026).

Els càlculs de l'AIE: la sobreproducció es queda

La paralització imposada per l'ELECTROSHOCK descarregat amb la intervenció militar estatunidenca ha estat considerable, però no ha resolt el problema de sobrecapacitat productiva de petroli cru: *"l'Agència anticipa que la demanda mundial de cru augmentarà en 2,4 milions de barrils diaris el 2027, fins a assolir els 105,7 milions de barrils diaris, però el subministrament rebotarà amb molta més força, si no hi ha problemes, ja que enguany el fort enfonsament de l'oferta anirà seguit d'un rebot encara més intens el pròxim exercici, quan se sumaran 8,3 milions de barrils diaris, fins a assolir els 110,3 milions de barrils. Amb això, s'assolirà un superàvit històric de 4,6 milions de barrils diaris"* (Expansión, 13-08-2026).

Només mantenint per la força una part de la sobrecapacitat existent paralitzada pot evitar-se que l'excés s'imposi en forma d'una caiguda de preu (hem explicat detalladament a "El Comunista" nº76, pàg. 19 com es conforma el llindar de preu que obliga als EEUU a intervenir militarment). I al mateix temps, mantenir una demanda superior a l'oferta per mantenir el preu elevat acaba provocant que s'augmenti la producció, fet que soscava la base que permete mantenir el preu elevat. Com explica Marx a Salari, Preu i Guany (1865), criticant Weston: *"Només posa de manifest la seva perplexitat davant les lleis per virtut de les quals una major demanda provoca una major oferta i no una alça definitiva dels preus del mercat."* (Salari, preu i guany, K. Marx, 1865).

I si bé és cert que el petroli és monopolitzable i està subjecte a les lleis de la renda de la terra que traven, dificulten i alenteixen aquest procés, també és cert que la capacitat de controlar monopolísticament està trencada pels diferents interessos dels països productors i per l'ascens de les fonts d'energia no combustibles.

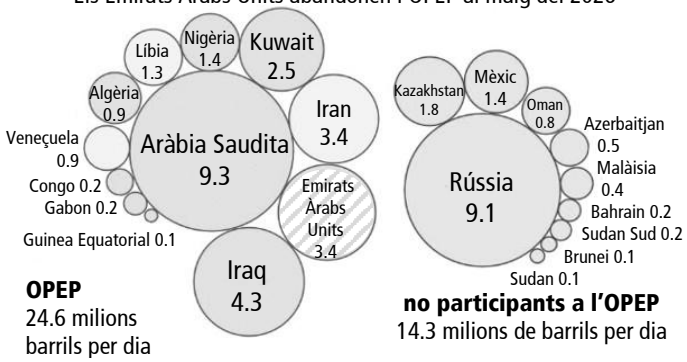
OPEP: monopolisme minvant

L'OPEP es va crear el 1960 per discutir el predomini de les "Set Germanes" que van arribar a controlar més del 50% de la quota del mercat mundial de petroli als anys 70. El seu poder monopolista s'ha vist substancialment disminuït des de llavors, havent de crear l'OPEP+ el 2016 per tractar de contrarestar la caiguda de preus generada per l'increment de la producció de petroli d'esquist per part dels EEUU.

La situació ha acabat de determinar la sortida dels Emirats Àrabs Units de l'OPEP: *"el sisè major exportador de cru i refinats del món i el tercer major del càrtel, només per darrere de l'Aràbia Saudita i l'Iraq, i aglutina el 12% de la producció de cru de l'OPEP"* (Expansión, 29-04-2026), amb la qual cosa el control sobre la producció s'ha reduït encara més: *"S'estima que l'OPEP (inclosos els Emirats Àrabs Units) va produir 28,0 milions de barrils diaris de petroli cru el 2025, això va suposar el 35% de la producció mundial total de petroli cru d'aquest any. Sense la contribució dels Emirats Àrabs Units, la quota del grup en la producció mundial total de petroli cru hauria estat del 31% el 2025. (…) La producció dels països de l'OPEP+ va representar al*

voltant del 46% de la producció mundial de petroli cru el 2025; sense els Emirats Àrabs Units, la quota de l'OPEP+ s'hauria situat més a prop del 42%." (Energy Information Administration, 07-10-2026).

Producció total de petroli cru de l'OPEP+ (OPEP i no participants a l'OPEP)
2025 producció en milions de barrils per dia
Membres de l'OPEP exempts de molts dels acords de producció
Els Emirats Àrabs Units abandonen l'OPEP al maig del 2026

Font dades: U.S. Energy Information Administration, *perspectives energètiques a curt termini,* juny 2026

La sortida dels Emirats Àrabs Units es deu a les retallades de producció pactades, que aquest Estat no vol complir. Però actualment, malgrat la voluntat de reduir les retallades i ampliar la producció, la realitat és que la pressió dels EEUU a l'estret d'Ormuz manté reduïda forçosament la producció dels països de l'OPEP: *"Segons els últims càlculs publicats per l'organització* [OPEP]*, a l'agost la producció total del grup es va situar en 24 milions de barrils diaris, un nivell que, si bé va augmentar un 1,46% respecte al mes anterior, és un 15% inferior al de gener, just abans que comencessin els atacs dels EEUU i Israel a l'Iran que van provocar la guerra."* (El País, 04-10-2026).

I amb tot, això no significa que la situació sigui completament negativa per a tots els involucrats. Els EAU i l'Aràbia Saudita tenen oleoductes amb els quals esquivar totalment o parcialment l'estret d'Ormuz. Per això els EAU consideren que és el moment oportú per sortir de l'OPEP. La voluntat d'uns altres d'ampliar la producció i escapolir-se de la paralització imposada des de fora és òbvia: *"Dubai planeja ja la construcció d'un nou port i d'una terminal de contenidors a la costa est dels Emirats Àrabs Units (EAU)"* (Expansión, 14-07-2026). Per la seva banda, ja vam veure a "El Comunista" nº76 que depenent del preu del petroli, la retallada de producció saudita podria ser compensada per l'increment d'aquest preu, com efectivament ha estat: *"Els ingressos de l'Aràbia Saudita procedents de les exportacions de petroli es van disparar fins a arribar al seu màxim en més de tres anys, amb 24.700 milions de dòlars, en el primer mes complet de la guerra a l'Orient Mitjà."* (Bloomberg, 25-05-2026). Almenys fins que els houthis han reprès amb intensitat els atacs a l'Aràbia Saudita al setembre, forçant el tancament de la seva terminal. De totes maneres, *"encara que els atacs dels rebels houthis del Iemen contra les instal·lacions saudites al mar Roig van provocar una notable caiguda de les exportacions, fins als 3,5 milions de barrils diaris, aquesta situació sembla haver-se superat, fins al punt que Riad ja bomba 6 milions de barrils, el 80% de la seva capacitat total."* (Expansión, 18-10-2026).

Els EEUU i els seus aliats a l'Orient Mitjà

L'Aràbia Saudita en particular manté relacions amb la Xina i també amb França per reduir la seva dependència dels EEUU, a més d'estar interessada a augmentar la producció de petroli, cosa que tendeix a portar el preu a llindars inassumibles per als EEUU. Encara que va participar declaradament en l'atac conjunt amb els EEUU contra objectius vinculats amb l'Iran a l'Iraq al juliol, és molt simptomàtica la resposta del representant de la fracció burgesa governant als EEUU a la petició saudita de suport contra els atacs houthis del setembre: *"'*[els houthis] *prefereixen que no ens involucrem i estan deixant passar a la majoria dels vaixells. Només hi ha un país amb el qual no estan molt contents* [l'Aràbia Saudita] *i ho solucionarem.'(…) En una reunió prèvia amb funcionaris estatunidencs a Oman, els rebels iemenites havien assegurat a Washington que no bloquejarien el mar Roig a tothom. Només als saudites."* (El País, 20-09-2026).

Això és una demostració clara que els EEUU estan disposats a sacrificar als seus aliats a la regió i que en part les seves accions van dirigides a pressionar-los, tractar de tenir-los lligats per utilitzar-los i que no siguin punts de suport d'altres imperialismes.

El 18 d'agost, el bufó major de la fracció governant dels EEUU *"va amenaçar ahir amb bombardejar Oman, un aliat tradicional, si s'interposa en les converses amb l'Iran per reobrir l'estret d'Ormuz"* (La Vanguardia, 18-08-2026) i l'endemà *"va anunciar que declararà l'estret d'Ormuz 'territori dels EEUU' una vegada hagi derrota al règim de l'Iran"* (Expansión, 19-08-2026).

I això sense perjudici que s'alternin aquests exabruptes imperialistes amb promeses de suport futur, com l'acord nuclear per 30 anys, subscrit el 22 de juliol pel secretari d'energia dels EEUU i el ministre d'energia saudita amb la condició que l'Aràbia Saudita reconegués a Israel, que *"reserva el desenvolupament d'infraestructures nuclears a l'Aràbia Saudita a les empreses estatunidenques –i veta a les estrangeres"* (Expansión, 23-07-2026). Aquest acord ha estat sotmès al Congrés dels EEUU i serà automàticament aprovat el 24 d'octubre si no es deroga expressament. Això és un intent dels EEUU de seduir l'Aràbia Saudita amb un caramel i tractar d'impedir que vagi a picar altres portes. Però, d'una banda el que ha transcendit és que la *"construcció d'una planta d'enriquiment d'urani queda condicionada al vistiplau conjunt dels governs dels EEUU i l'Aràbia Saudita"* (Expansión, 23-07-2026) i, per l'altra, cal no oblidar que el programa nuclear pel qual està sent bombardejat l'Iran va començar amb l'exportació de material nuclear per part dels EEUU (1967), la creació d'un programa en el MIT (1974) per a la formació d'enginyers nuclears iranians, permís per a la compra i operació d'una instal·lació de processament (1976). Quan l'Iran va tractar de jugar un paper imperialista independent, els imperialismes estatunidenc i europeus van prendre cartes a l'assumpte per enderrocar al Sha, i quan la criatura que ells mateixos en posat va mostrar que seguiria el mateix camí (determinat pel desenvolupament de les forces productives), van tractar de bloquejar el progrés d'aquest pla.

L'altre esquer dels EEUU a l'Aràbia Saudita ha estat l'aprovació de la venda dels caces F-35 més avançats, tot i que l'operació encara ha de ser aprovada pel Congrés, on hi ha reticències tant pel fet que la tecnologia que es transferiria a l'Aràbia Saudita s'equiparés amb la que es transfereix a Israel com pels vincles de l'Aràbia Saudita amb la Xina que podrien permetre l'accés a tecnologia militar sensible. En cas de rebre autorització, el lliurament d'avions encara podria trigar anys.

La crisi del refinament

El petroli cru s'ha de refinar per poder-lo utilitzar. D'acord amb l'Administració d'Informació de l'Energia (EIA, per les seves sigles en anglès, 20-06-2024), el volum final dels productes refinats d'un barril de cru és superior al volum del barril inicial a causa dels productes afegits i es distribueix en les següents

proporcions: gasolina (50%), destil·lats com el dièsel i gasoil de calefacció (25%), querosè i combustible per a avions (9%), coc de petroli (4%) gas tranquil (3%), líquids de gas d'hidrocarburs (3%), asfalt (2%), matèries primeres petroquímiques per a la fabricació de plàstics (1%), combustibles pesats i fuel residual (1%), lubrificants (1%) i altres com ara ceres, dissolvents, etc. (1%).

Com analitzàvem a "El Comunista" nº76 (abril 2026, pàg. 22) per l'estret d'Ormuz passaven 20 milions de barrils de petroli dels quals 15 milions corresponien a cru i condensats mentre que els altres 5 milions corresponien a productes refinats.

Mentre que és innegable la importància del cru en si i l'impacte de treure de circulació 15 milions de barrils diaris, hem vist que en certa manera això s'ha compensat per una sobrecapacitat prèvia, l'augment de producció d'altres països, l'alliberament de reserves, el pas encobert per l'estret malgrat l'aparent bloqueig. Però aquest bloqueig afectava també els productes refinats pressionant a l'alça i no només el preu del petroli en general sinó el dels productes refinats del petroli en particular: en primer lloc la gasolina i el dièsel. I és el preu d'aquests productes i no el preu del cru sense més el que té un impacte immediat en la inflació.

Segons dades de l'EIA (01-11-2025), la capacitat de refinament mundial de 102.1 milions de barrils diaris, estava distribuïda de la següent manera (milions de barrils diaris i percentatge): la Xina 18,50 (18,1), els Estats Units 18,40 (18,0), Rússia 5,40 (5,3), l'Índia 5,00 (4,9), Corea del Sud 3,30 (3,2), l'Aràbia Saudita 3,29 (3,2), Japó 3,10 (3,0), Brasil 2,4 (2,4), l'Iran 2,24 (2,2), Veneçuela 2,15 (2,1), Alemanya 2,08 (2,0), Itàlia 1,80 (1,8), Mèxic 1,78 (1,7), el Canadà 1,72 (1,7), Espanya 1,50 (1,5), Kuwait 1,45 (1,4), Singapur 1,40 (1,4), Indonèsia 1,25 (1,2), Tailàndia 1,25 (1,2), l'Iraq 1,24 (1,2), Resta del món 22,8 (22,4).

La Xina ha mantingut essencialment intacta la seva capacitat de refinament i els EEUU també l'han mantinguda. L'Índia va patir un cop momentani per manca de cru, que va substituir amb cru rus (el consum del qual havia disminuït temporalment) i veneçolà (confirmant el pla dels EEUU de donar sortida a aquest petroli amb el SHOCK a l'Orient Mitjà). L'Aràbia Saudita va continuar exportant el seu producte refinat a través del Mar Roig i, després dels atacs dels houthis, ho fa amb més dificultats per via terrestre i a través del canal de Suez. El Japó i Corea del Sud van patir també un impacte inicial, que només han pogut compensar parcialment, ja que les seves refineries no estan adaptades al cru lleuger estatunidenc. L'Iran, Kuwait i l'Iraq han hagut de limitar el seu refinat a les possibilitats que ofereixen el transport terrestre i el transport a través de l'estret mitjançant vaixells fantasma.

Amb la intervenció militar estatunidenca i israeliana contra l'Iran, Rússia va disparar inicialment els ingressos per la venda de petroli (a l'Àsia, especialment a la Xina i l'Índia però també Filipines, el Japó, etc.), de gas (especialment a Europa), de carbó i fertilitzant (a l'Àsia), cosa que mostrava com els EEUU només poden actuar en interès propi, enfortint encara més els seus contendents. I això, sense perjudici del fet que l'Estat rus ha avançat en la reducció de la seva dependència dels hidrocarburs: *"els ingressos generats per l'exportació de petroli i gas natural s'han reduït al 19,7%"* (La Vanguardia, 19-07-2026). Però l'increment de l'ofensiva ucraïnesa al setembre de 2026 ha colpejat fortament la capacitat de refinament de Rússia: *"Després d'una onada d'atacs, EA Analytics va estimar que els índexs de processament de cru de Rússia se situaven en 3,6 milions de barrils al dia al juliol, aproximadament un terç per sota de la mitjana estacional. Des de llavors, Kíev ha intensificat els atacs, que han afectat cinc refineries la setmana passada i almenys a dues més aquesta setmana"* (Bloomberg, 12-08-2026).

Rússia s'ha vist obligada a importar gasolina de l'Índia, *"És la primera vegada que Moscou importa aquest combustible d'aquest país del sud d'Àsia, segons les dades de Kpler"* (Bloomberg, 12-08-2026). Aquest impacte s'estén a l'Àsia central: *"les exportacions de Rússia de querosè d'aviació per ferrocarril cap a l'Àsia Central i l'Afganistan van desplomar-se més d'un 92% al juny (…) les empreses locals* [de Kirguizistan] *estan buscant subministraments a l'Azerbaidjan, la Xina, Bielorússia i Turkmenistan i 'els preus s'han duplicat. Si a la primavera una tona de gasolina costava 700 dòlars i una de dièsel 800, ara els preus han pujat fins als 1.800 i els 1.900, respectivament."* (La Vanguardia, 22-07-2026), a l'Àsia en general *"els exportadors xinesos de combustible han cancel·lat en els últims dies alguns carregaments de productes petrolífers previstos per a la seva exportació a l'octubre"* (Expansión, 02-10-2026). En el context descrit d'afectació de la capacitat de refinament, aquesta és la gota que ha fet vessar el got i afecta a tot el món capitalista: *"el dièsel cotitza actualment amb una prima d'uns 70 dòlars per barril respecte del cru, a prop del màxim històric de 90 dòlars assolit fa dues setmanes i molt per sobre dels nivells habituals d'uns 20 dòlars per barril"* (Financial Times, 07-08-2026).

Això ha fet pressió sobre la inflació en el món en general i, en particular, als EEUU. El pla de la fracció governant estatunidenca era mantenir el preu del petroli moderadament alt però mantenir al mateix temps el diferencial del refinat en nivells delimitats per tal de moderar l'impacte final en la inflació mentre aconseguien el seu objectiu de donar sortida al seu propi petroli i al petroli veneçolà (l'oficialisme reconvertit en soci comercial dels EEUU ha cedit l'explotació del 20% de les reserves de petroli – 17 pous – als EEUU).

El preu del refinat (gasolina i dièsel) és el que percep el "consumidor". I aquest "consumidor" està format pel proletariat però, sobretot, per la petita i mitjana burgesia així com per l'aristocràcia obrera. És a dir, per la base electoral que va enfilar a la fracció partidària del replegament emmurallat 2.0 al poder en les últimes eleccions. I aquesta base electoral està sent asfixiada per l'efecte combinat de la guerra iniciada/provocada a Ucraïna per l'anterior fracció governant partidària de l'expansió diplomàtico-militar i per la guerra iniciada per l'actual fracció governant partidària del replegament emmurallat, tot i que la seva percepció de causalitat es dirigeix a aquesta segona fracció. *"El preu del galó de dièsel s'ha disparat: ha passat dels 3,76 dòlars aproximadament que marcava abans de l'atac coordinat que els Estats Units i l'Iran van llançar contra l'Iraq el 28 de febrer passat, fins a assolir un màxim històric de 6,53 dòlars per galó a finals de setembre."* (Expansión, 07-10-2026). Les eleccions de mig mandat s'acosten i la fracció governant dels EEUU està nerviosa pels efectes de la seva pròpia actuació.

La bateria de mesures que es veu empesa a prendre van des del populisme domèstic a l'esfera geoestratègica global. A l'àmbit intern electoral, la fracció governant ha aixecat les restriccions legals per comprar "dièsel vermell" (gasoil convencional però lliure de càrregues tributàries que es tenyeix artificialment d'aquest color per evitar que es facin usos fraudulents) i ha ajornat temporalment *"el pagament de l'impost federal especial aplicable sobre el combustible consumit entre el 5 d'octubre i el 31 de desembre de 2026, que s'abonaria ja el 2027 sense interessos ni recàrrecs."* (Expansión, 07-10-2026), a

més de prometre un xec de 5.000 dòlars a tots els ciutadans dels EEUU si guanyen les eleccions de mig mandat.

Davant l'amenaça dels EEUU de vetar les seves exportacions de productes refinats, el G-7 *"va decidir ahir alliberar durant els propers quatre mesos, fins a 100 milions de barrils de reserves estratègiques de dièsel i cru (…) l'alliberament del destil·lat es concentrarà en els primers 20 dies"* (La Vanguardia, 03-10-2026).

Finalment, EEUU ha arribat a un acord amb Rússia perquè subministri *"'(…) immediatament més de 300.000 tones de gasoil al mercat estatunidenc i mundial', va anunciar el president estatunidenc a la seva xarxa social, Truth Social. (…) l'acord aconseguit amb el seu homòleg rus implica la distribució al mercat global de 500.000 tones de gasoil rus durant el mes de novembre i d'1.000.000 de tones 'immediatament després'. 'A més, en funció de l'estat de les seves refineries de gasoil, Rússia lliurarà en breu 3.000.000 de tones de gasoil', va afegir. (…) 'La reducció de preus per als estatunidencs, especialment per als nostres agricultors, ramaders i camioners, és la meva màxima prioritat', va reivindicar el president estatunidenc"* (Expansión, 07-10-2026).

I els EEUU no s'han limitat a arribar a aquest acord sinó que han pressionat Ucraïna perquè deixi d'atacar refineries de Rússia, els va deixar sense accés al *Starshield* (versió de Starlink controlada pel govern dels EEUU que utilitza l'exèrcit ucraïnès) durant un dia i no va avisar Ucraïna dels últims llançaments de míssils russos. Aquesta actuació és un atac al capitalisme ucraïnès però sobretot a l'imperialisme europeu. D'aquesta manera, els EEUU demostren una vegada més que estan disposats a sacrificar als seus aliats i que, de fet, no poden fer res més en el seu procés de declivi zigzaguejant.

Estret horitzó de l'anarquia de la producció

La situació immediata generada per l'atac dels EEUU a l'Iran ha disparat els preus dels nolis: *"les tarifes dels petroliers van assolir un màxim històric d'un milió de dòlars diaris per als viatges amb origen i destinació al golf Pèrsic"* (Expansión, 22-09-2026). I encara que tothom sàpiga que només mitjançant aquest SHOCK es manté el petroli a un preu acceptable per al negoci, pel volum actual d'oferta i demanda sumat a la irrupció d'altres fonts d'energia; la veritat és que aquí i ara es tracta d'un negoci lucratiu i aquesta és la lògica que governa inevitablement un mode de producció basat en el GUANY. Tothom es llança ara a la compra de petroliers de nova construcció o de segona mà (amb preferència pels segons): *"El preu dels petroliers de segona mà s'ha disparat des del tancament de l'estret d'Ormuz, i alguns vaixells de segona mà es valoren ara més que els nous, a causa dels dos o tres anys que trigaria a construir-se un vaixell nou"* (El País, 07-09-2026).

"Trafigura es prepara per treure a Borsa per primera vegada una de les seves empreses a través de la cotització de la seva divisió de superpetroliers, amb la qual pretén aprofitar els preus rècord generats per la crisi al Golf Pèrsic. El grup va anunciar ahir que planeja recaptar aproximadament 500 milions de dòlars (435 milions d'euros) mitjançant una col·locació privada de Volare Shipping, abans del seu debut a la Borsa d'Oslo a principis d'octubre. Els fons s'invertiran en l'ampliació de la flota de superpetroliers de Volare, que es noliejaran al comptat" (Expansión, 22-09-2026).

I encara que *"els armadors esperaven entrar en un cicle baixista aquest any degut a l'elevat nombre de nous vaixells que ingressen al mercat (…) Les inversions en accions de companyies navilieres cotitzades per part de firmes d'inversió estatunidenques i britàniques se situen en nivells similars als de l'any passat, quan van arribar al nivell més alt dels darrers 20 anys."* (Financial Times, 31-08-2026).

I això no només evidencia la incapacitat del sistema capitalista per planificar a llarg termini en general, i no diguem ja per planificar la satisfacció de les necessitats humanes, ja que sucumbeix inevitablement, sempre i a tot arreu, a les exigències del guany immediat. També posa de manifest la necessitat material de la reiteració d'aquests ELECTROSHOCKS, PARALITZACIÓ I DESTRUCCIONS, aplicats a la producció i a la circulació capitalista mundial, com a únic ressort capaç de mitigar la tendència a la sobreproducció relativa de capitals, a la deflació que ofega la taxa de guany.

Com sabem des de fa més de 150 anys: *"Com venç aquesta crisi la burgesia? D'una banda, per la* ***DESTRUCCIÓ obligada d'una massa de forces productives****; d'una altra, per la* ***CONQUESTA de nous mercats i l'EXPLOTACIÓ més intensa dels antics.*** *De quina manera ho fa, doncs?* ***Preparant crisis més generals i més violentes*** *i reduint els mitjans per prevenir-les."* (Manifest del Partit Comunista,1848).

La sobreproducció d'energia

Al març, diversos Estats africans com Tanzània, Namíbia, Zàmbia, Moçambic i Uganda (que compten amb el petroli d'Orient Mitjà com la seva font principal) van començar a rebre notícies de retards o cancel·lacions dels carregaments de petroli. Els preus prèviament acordats no eren rendibles i les comercialitzadores van deixar de subministrar el petroli. Això ha abocat a aquests Estats a sotmetre's a una única empresa que els asseguri el subministrament: Vitol Group. Molt significativament, Vitol era una de les comercialitzadores que no va poder entregar el subministrament… mentre seguien vigents els preus anteriors. *"Vitol té ara acords exclusius, directament o indirectament, per proveir de combustible almenys a cinc països, amb una població combinada d'aproximadament 180 milions de persones"*. (Bloomberg, 17-08-2026).

Aquesta dominació del subministrament en el pla imperialista no pot més que accelerar la implantació d'altres fonts d'energia, i l'atracció d'altres imperialismes de presentar-se com a alternativa. L'imperialisme europeu recupera vells plans (frustrats amb la detonació de les anomenades "primaveres àrabs") d'electrificació del Nord d'Àfrica:

"la regió d'Orient Pròxim i el Nord d'Àfrica compta amb un potencial de generació renovable estimat en més de 2,300 GW, una xifra que representa més del doble de la capacitat instal·lada actual de tota la Unió Europea. A més, els costos de generació solar i eòlica són entre un 30% i un 40% més barats que a la UE. (…) el pacte d'energies renovables del Mediterrani no només suposarà disposar d'una font més d'on obtenir energia renovable, sinó que també donarà accés a la indústria europea a un mercat amb un potencial enorme. En desenvolupar els projectes que es puguin finançar en el marc de la nova col·laboració estratègica, les empreses de la UE venen les seves peces, els seus panells solars, els seus components eòlics i els seus electrolitzadors, entre altres productes, i aconsegueixen unes vendes que reforçaran la seva competitivitat." (Expansión, 10-06-2026).

El món capitalista es mou enterament en l'òrbita analitzada per Lenin a "L'imperialisme, fase superior del capitalisme" (1916): *"L'exportació de capitals passa a ser un mitjà d'estimular l'exportació de mercaderies. (…) En un informe del cònsol austro-hongarès a Sao Paulo (el Brasil) es diu: 'La construcció*

dels ferrocarrils brasilers es duu a terme, en la seva major part, amb capitals francesos, belgues, britànics i alemanys; aquests països, en efectuar-se les operacions financeres relacionades amb la construcció de les vies fèrries, es reserven les comandes de materials de construcció ferroviària'. ".

Independentment dels plans de l'imperialisme europeu, són els baixos preus dels panells solars els que fan que s'estenguin com un reguitzell de pólvora: *"L'adopció de panells solars com a font d'electricitat a l'Àfrica augmentarà un 45% enguany, a mesura que l'ús d'aquesta tecnologia d'energia neta es generalitzi arreu del continent, segons les previsions d'Ember. (...) Els 2.400 milions de dòlars gastats a tot Àfrica en panells durant l'any fins al juny equivalen al que hauria costat tradicionalment fer funcionar generadors dièsel durant tres mesos, segons Ember. (...) Encara que Ember estima que 36 dels 54 països africans instal·laran quantitats rècord d'energia solar el 2026, Sud-àfrica continuarà sent el major comprador, amb una previsió de 3,3 gigawatts afegits."* (Bloomberg, 27-08-2026)

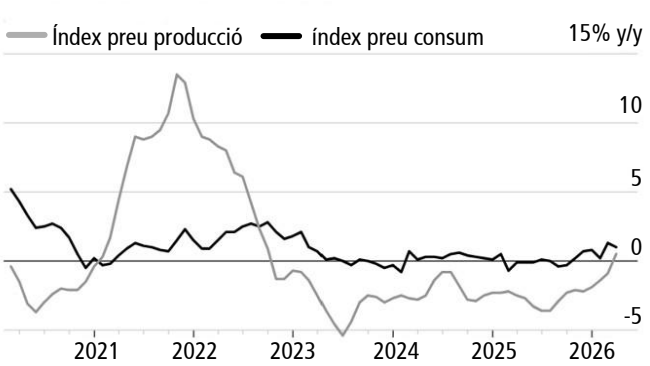
No només a l'Àfrica, la instal·lació de panells solars no para de créixer: *"A finals del 2025, aquesta capacitat ascendia a gairebé 1,2 terawatts a escala mundial, segons l'Informe estadístic de l'energia mundial de l'Institut de l'Energia (…). A principis del mil·lenni, els panells solars costaven entre 5 i 6 dòlars per watt de capacitat de generació. Avui dia, es venen a uns 12 centaus de dòlar per watt"* (Expansión, 26-09-2026). I aquesta sobrecapacitat productiva instal·lada planteja seriosos problemes a les empreses energètiques i també greus problemes logístico-industrials, a l'entorn d'una societat mercantil. Les grans centrals continuen sent necessàries per tal de mantenir l'estabilitat del sistema i per quan hi ha períodes continuats sense sol, però en el capitalisme aquestes centrals només poden existir si són rendibles, i l'allau d'energia solar fa saltar per l'aire aquesta rendibilitat.

Un dels punts de suport de les energies combustibles és la dificultat d'emmagatzemar en quantitats suficients i amb temps de càrrega acceptables l'excés de les energies com l'eòlica i solar que depenen de circumstàncies naturals. Vegem l'estat de la qüestió en tres notícies molt significatives:

- *"El grup xinès CATL, (…) va presentar ahir una bateria de liti-ferrofosfato (LFP) capaç de recarregar-se del 10% al 98% en només 6,5 minuts, poc més del que es triga a omplir el dipòsit d'un cotxe de combustió. (…) també ha desenvolupat una bateria capaç de permetre fins a 1.500 quilòmetres de conducció amb una càrrega"* (Expansión, 22-04-2026).
- *"La companyia asiàtica* [CATL]*, que controla un 37% de la quota mundial de bateries per a elèctrics i el 22% de sistemes d'emmagatzematge energètic per a xarxes elèctriques i centres de dades, ha desplegat ja les seves bateries en uns 900 vaixells, en la seva majoria petites embarcacions que operen prop de la costa xinesa, als seus ports o als rius del país"* (Financial Times, 06-04-2026).
- *"(…) un avió de 32 metres d'envergadura, més d'11 tones a l'enlairament, i dimensions de turbohèlice regional, es va elevar del terra, va volar 27 minuts i va aterrar sense haver cremat ni un litre de querosè. (…) cost del vol: uns cinc dòlars en electricitat (…) la companyia calcula que l'ES-30 podria reduir els costos operatius en més d'un 40%"* (La Vanguardia, 06-09-2026).

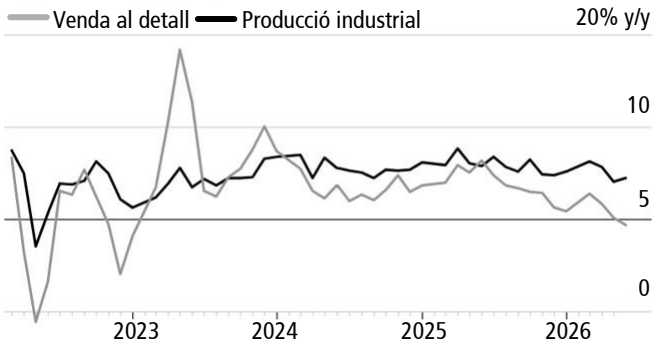
El volcà de la producció

El SHOCK dels preus del petroli va fer sortir a l'abril al capitalisme xinès de la deflació en la qual es trobava:

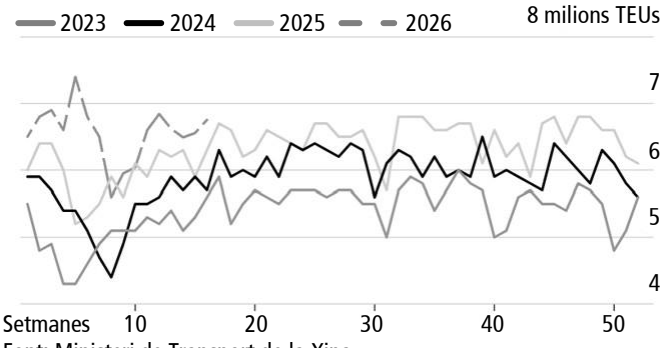

Font: Oficina Nacional d'Estadística

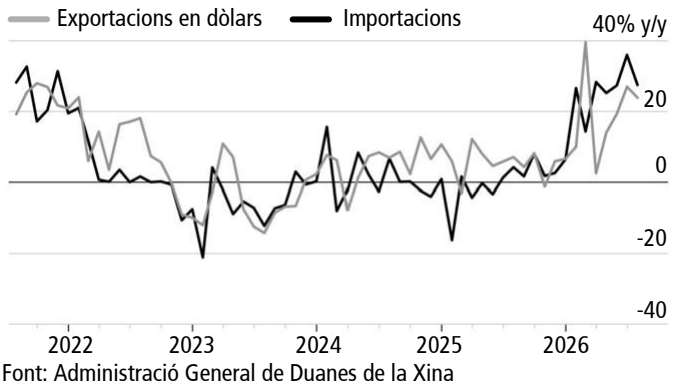
Però, encara que la resposta immediata a aquest SHOCK sigui un augment dels preus industrials, la realitat és que això no altera la base de la sobreproducció que empenyia els preus a la baixa, és a dir, la supercapacitat productiva. Aquesta es manifesta en un augment de la producció que coincideix amb un descens de les vendes al detall, i empeny a l'alça les exportacions de manera continuada. Si les exportacions augmenten en tones (segon gràfic), encara ho fan més si es mesuren en dòlars (tercer gràfic), a causa de l'encariment dels productes tecnològics.

Font: Oficina Nacional d'Estadística

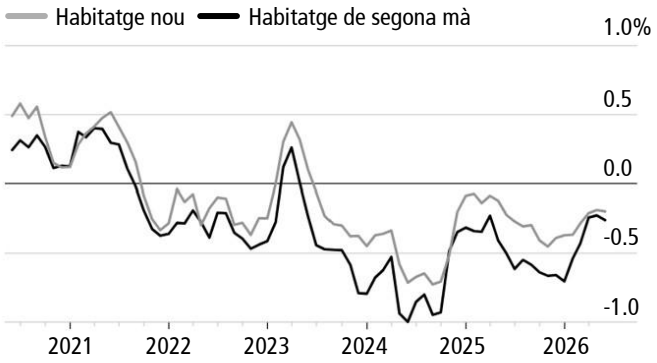

Font: Ministeri de Transport de la Xina

Font: Administració General de Duanes de la Xina

Una altra manifestació de la sobreproducció és la caiguda imparable i continuada dels preus de l'habitatge a la Xina. La condemna del fundador d'Evergrande pot servir com a càstig exemplar per a un titella del mercat, però no resol el problema real.

Font: Oficina Nacional d'Estadística

Automobilístic

El sector de l'automòbil és un exemple clar de la carrera desenfrenada en l'augment de la capacitat productiva a la Xina: *"A mesura que augmenta la competència i es redueixen els marges, l'ús de la intel·ligència artificial podria establir un nou estàndard en el sector: tan sols 18 mesos per llençar al mercat un model totalment nou, segons una estimació de l'empresa de disseny d'automòbils IAT Automobile Technology i l'Associació Xinesa de Fabricants d'Automòbils. Això suposa una reducció respecte al ritme actual, d'uns dos anys, i contrasta amb els aproximadament tres a cinc anys que triguen els competidors estrangers tradicionals."* (Bloomberg, 01-09-2026). Fins i tot l'Estat capitalista xinès està tractant d'alentir aquest procés mitjançant l'augment artificial del quilometratge de prova que es posa com a requeriment per treure els nous models al mercat.

Per la seva banda, Toyota ha anunciat *que "invertirà 6.400 milions de dòlars cada any fins a desplegar una flota de 400.000 robots (…) humanoides que, gràcies a la intel·ligència artificial, aprendran els coneixements dels treballadors més veterans fins a substituir-los."* (La Vanguardia, 22-09-2026), augmentant la pressió en el mercat per la carrera de l'acumulació per l'acumulació, a través de la producció per la producció.

A Europa i als EEUU cada vegada més empreses automobilístiques es veuen abocades a compartir plantes i tecnologia amb les automobilístiques i empreses de bateries xineses, fins al punt que la mateixa Ford ha estat declarada "poc fiable" pel Govern dels EEUU: *"El secretari de Transport dels Estats Units, Sean P. Duffy, va criticar ahir l'aliança que Ford va acordar al juliol amb el fabricant d'automòbils xinès Geely per explotar conjuntament la seva fàbrica d'Almussafes (València). Amb aquesta operació, l'any vinent es crearà una societat en què Ford tindrà una participació del 66% i Geely, del 34% (…). També destaca que Ford continua utilitzant tecnologia sota llicència del fabricant xinès de bateries CATL —que figura a la llista d'empreses prohibides del Departament de Guerra— a la seva planta de Michigan."* (Expansión, 10-09-2026). També Volkswagen i Stellantis han aplicat la recepta a Sagunt i Saragossa respectivament: *"La factoria de bateries per a cotxes del grup alemany Volkswagen (…) s'ha venut el 49% al grup xinès Gotion. (…) El major projecte és la gigafactoria de bateries que Stellantis i CATL construeixen a Saragossa, amb una inversió prevista de fins a 4.100 milions d'euros."* (La Vanguardia, 29-09-2026).

Guerra comercial: Xina vs UE

La competència de l'imperialisme xinès amb l'imperialisme europeu s'ha accelerat durant l'última dècada. Ara *"competeix directament amb la zona euro en gairebé el 40% dels sectors en els quals Europa té un avantatge comparatiu, enfront d'aproximadament el 25% del començament d'aquest segle"* (La Vanguardia, 20-08-2026), sent Alemanya l'Estat europeu que més sofreix l'impacte: *"prop del 51% de les exportacions alemanyes corresponen a productes que figuren en el top-100 de les exportacions xineses"* (Global Trade Alert, 17-12-2025). D'altra banda, *"el dèficit comercial amb la Xina ascendeix ja a 365.000 milions d'euros, la qual cosa suposa un desequilibri de 1.000 milions d'euros diari"* (Expansión, 20-06-2026).

Davant aquest increment de la competència i allau de mercaderies i de capitals xinesos a Europa, l'imperialisme europeu ha iniciat una contraofensiva comercial: *"ha decidit imposar aranzels globals del 50% a totes les importacions que superin la quota de 18,3 milions de tones anuals. (…) D'altra banda, amb l'arribada del juliol també entra en vigor la taxa de tres euros als paquets de comerç electrònic amb valor inferior a 150 euros, que fins ara estaven exempts d'aranzels"* (Expansión, 01-07-2026). A més, *"La Comissió Europea va anunciar ahir que imposa una multa de 550 milions d'euros a AliExpress per la venda de productes il·legals en la seva Plataforma (…) Les anteriors, a Temu (200 milions d'euros) i a X (120 milions d'euros), queden molt lluny de la xifra imposada a AliExpress"* (Expansión, 21-07-2026).

L'imperialisme europeu està reformant també el seu reglament de contractació pública afegint un "principi de preferència europea" per tal de frenar a les empreses xineses. *"El sistema de contractació pública és molt rellevant perquè el consum a través de licitacions representa, aproximadament, el 20% del PIB de la Unió Europea, uns 3,7 bilions d'euros."* (Expansión, 09-09-2026).

De moment, sembla que l'imperialisme xinès ha accedit a frenar el ritme en part i donar una mica d'oxigen a l'europeu, encara que la carrera per l'acumulació s'haurà d'acabar imposant: *"La Xina es compromet a moderar les exportacions de vehicles híbrids i híbrids endollables a la Unió Europea amb l'objectiu de reduir-les al voltant d'un 50%, alleujant així la pressió sobre la indústria europea, que havia acusat el país asiàtic de competència deslleial. (…) Pel que fa als vehicles totalment elèctrics, (…) si les empreses xineses decideixen vendre els seus productes per sota dels límits establerts, que varien en funció dels preus de la indústria europea, les duanes els imposen aranzels elevats que eliminen aquesta diferència. (…) el bloc comunitari ha aconseguit garanties que s'agilitzarà el mecanisme de concessió de llicències per a les exportacions de terres rares i minerals crítics destinades a les empreses europees, elements fonamentals per a nombroses indústries comunitàries."* (Expansión, 10-10-2026).

Per la seva banda, al maig, els EEUU van augmentar els aranzels als automòbils europeus del 15 al 25%. La guerra comercial es desenvolupa en totes direccions.

Els EEUU contra el món (i contra ells mateixos)

Com a part del procés de declivi dels EEUU, unes fraccions de la burgesia posen travetes a les altres. Després que la gran maniobra d'"alliberament" dels EEUU, consistent a imposar aranzels a tot el món, fos anul·lada per la Cort Suprema dels mateixos EEUU, l'Estat ha hagut de començar a retornar els diners recaptats. De moment *"ha processat fins a la data el reembossament d'uns 100.000 milions de dòlars (gairebé 87.000*

milions d'euros) (…) Es tracta de prop del 60% de les taxes anul·lades" (Expansión, 06-08-2026).

Al juliol, la fracció governant dels EEUU es va buscar una tercera excusa per mantenir els aranzels globals al voltant del 10%. Als països als quals se'ls atribueix alguna mena de regulació contra el treball forçós (UE, el Canadà, Mèxic, l'Equador, Indonèsia, el Pakistan, l'Argentina, Bangladesh, Cambodja, l'Equador, El Salvador, Guatemala, Malàisia, Taiwan, el Regne Unit, l'Índia, Hondures, Jordània o Sri Lanka figuren a la llista) se'ls aplicarà el 10% i a la resta se'ls aplicarà un 12,5%. Això ha provocat una gran indignació entre tots els explotadors del món, quan la crua realitat és que l'esclavitud del treball assalariat, sobre la qual es fonamenten els guanys de tots ells es desenvolupa principalment sobre la base del treball "lliure" que no és una altra cosa que treball forçós, imposat per les condicions socials de producció i distribució del mode capitalista de producció.

Vam veure a "El Comunista" nº76 que els EEUU havien anat fent marxa enrere en alguns aranzels per intentar reduir-ne l'impacte en l'alimentació, la roba, etc. Encara a l'agost, els EEUU anunciaven que durant 90 dies *"permetran la importació de fins a 300.000 tones mètriques de carn de boví picada sense aranzels fora de quota (…) amb el compromís que aquest tipus de carn 'es vengui un 25% per sota dels preus actuals del mercat'"* (Expansión, 22-08-2026). També a l'agost, els EEUU van imposar aranzels del 100% als drons que superin els 25 kg o tinguin funcions crítiques de seguretat i un 25% a aquells que no compleixin aquestes condicions. La Unió Europea, el Japó, Corea del Sud, Suïssa, Liechtenstein i Taiwan pagaran un 15% d'aranzel. Per al Regne Unit, la taxa es reduirà al 10%.

Pel que fa a la guerra comercial amb la Xina, en la recent cimera bilateral celebrada als EEUU, l'imperialisme estatunidenc ha hagut de mantenir el reconeixement que no pot doblegar l'imperialisme xinès en aquest terreny. Tots dos imperialismes *"han anunciat un acord per reduir en 60.000 milions de dòlars (uns 52.800 milions d'euros) els aranzels que s'apliquen mútuament. (…) Com a part de la rebaixa aranzelària, els Estats Units reduiran els aranzels aplicats a 77 grups de productes xinesos, entre els quals destaquen els electrodomèstics, les joguines, els productes nadalencs, els articles per a nadons, els estris i utensilis de cuina, les mantes, els termos i el material de pesca. Per la seva banda, la Xina reduirà els aranzels aplicats a 1.619 línies de productes estatunidencs, que van des del carbó fins als productes de cura personal, passant pel material i l'equipament sanitari, com ara els equips de ressonància magnètica, l'instrumental mèdic, els robots quirúrgics, els audiòfons i els marcapassos".* (Expansión, 29-09-2026).

En el seu entorn immediat, al juliol els EEUU van manifestar la seva oposició a renovar el T-MEC amb el Canadà i Mèxic, encara que igualment es mantindrà en vigor fins al 2036. I tot seguit, els EEUU han reiniciat la seva ofensiva comercial contra el Canadà. El punt d'inflexió es va produir amb la bifurcació del Trans Mountain per donar-li sortida al Pacífic a través del territori canadenc (veure "El Comunista" núm. 75, abril 2025, pàg. 21) i començar a vendre el seu petroli a uns altres països. Però, al darrere, també hi ha els minerals crítics. El Canadà produeix de manera activa 60 minerals i metalls; és el 1r productor mundial de potassa, el 2n productor mundial d'urani, el 3r productor mundial de pal·ladi, controla la 3ª major reserva de cobalt i és el 4t productor d'aquest material. I al juny el Canadà ha tingut l'atreviment de signar 13 nous acords bilaterals amb potències del G7, l'Índia o Aràbia Saudita – en el marc de l'Aliança per a la Resiliència i la Producció de Minerals Crítics – per finançar projectes miners per valor de 5.000 milions de dòlars. Els EEUU estaven convençuts que el Canadà era el seu apèndix, però en el procés de declivi dels EEUU i de desplaçament del centre de gravetat del capitalisme cap a l'Àsia, el Canadà s'ha vist obligat a intentar jugar un paper independent i els EEUU han descobert les dificultats que tenen per controlar-lo.

Els aranzels del 50% per part dels EEUU a productes canadencs per un valor estimat de 20.000 milions de dòlars (5% de les exportacions canadenques als EEUU), han generat un aranzel recíproc del Canadà sobre 800 articles estatunidencs. La resposta per part dels EEUU: *"va decretar la prohibició sobre les importacions de productes lactis, alcohols o motocicletes"* (Expansión, 10-09-2026). Però de forma més rellevant, han empès al Canadà a una aliança més estreta amb l'imperialisme europeu.

Aquest imperialisme, després d'haver aconseguit l'acord de lliure comerç amb Mercosur, ha signat amb Filipines: *"accés renovat i avantatjós de les empreses de la Unió Europea a un mercat de 113 milions de persones, amb la seva consegüent reciprocitat. L'acord aconseguit enderrocarà ni més ni menys que un 94% de tots els aranzels que mantenia el país del sud-est asiàtic sobre el comerç amb la UE i que cobrien un 97% del total dels béns i serveis intercanviats obrint un món de noves possibilitats"* (Expansión, 23-09-2026).

La burgesia sud-americana també es mou per estendre les seves exportacions, malgrat que encara no juguin un paper principal: *"han expressat la seva esperança de tancar un acord comercial amb el Canadà per finals del 2026, mentre que Mercosur i el Japó van iniciar oficialment al juny les negociacions per a una associació econòmica. Així mateix, estan en curs converses comercials amb països com els Emirats Àrabs Units, l'Índia i Vietnam. Les exportacions del bloc representen actualment menys del 20% del seu PIB conjunt, segons els analistes, una xifra molt inferior a la mitjana mundial."* (Financial Times, 24-08-2026).

Endeutament creixent del món capitalista

L'endeutament del món capitalista no para d'augmentar, alhora que també augmenten els costos de finançament d'aquest deute.

L'inici de la guerra al voltant de l'estret d'Ormuz va colpejar l'emissió del deute corporatiu: *"Els emissors han hagut de pagar més per col·locar els seus bons. La prima de risc corporativa mitjana en euros ha augmentat, des de començament d'any, un 6,4% per a les empreses més solvents i un 12% per a les menys solvents"* (Expansión, 27-04-2026).

Cada vegada més estats capitalistes tenen un deute que supera el 100% del seu PIB. Entre ells hi ha els EEUU, que, lluny de reduir el seu deute, l'augmenten a cada passa que fan:

"El passiu total del Govern Federal dels Estats Units ha arribat als 40,047 bilions de dòlars (…) el nivell de despesa de la seva Administració supera en uns dos bilions de dòlars anuals els seus ingressos fiscals. A això cal sumar-hi la gran llei de retallada fiscal que Trump va impulsar l'any passat i que molt probablement incrementarà el dèficit anual per sobre dels quatre bilions al llarg de la dècada vinent. (…) Actualment, el govern federal està gastant més d'un bilió de dòlars a l'any a abonar els interessos –que també van en augment– per finançar el seu deute, i això ja suposa la segona major partida de despesa després de la destinada a l'Assegurança Social." (Expansión, 21-08-2026).

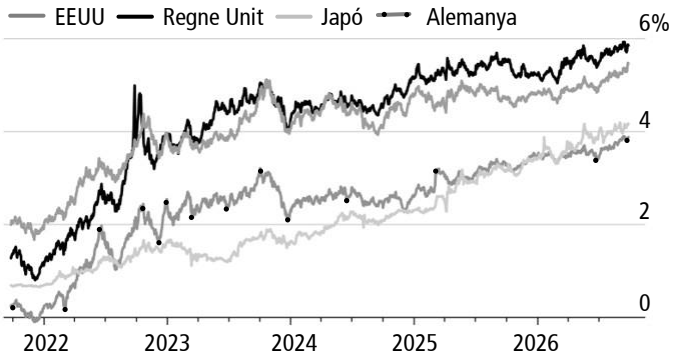
El volum i tendència del deute dels EEUU explica en part la pujada del rendiment dels seus bons: *"l'interès del bo*

estatunidenc a 30 anys va arribar gairebé al 5,34%, el nivell més alt des del 2007" (Financial Times, 19-08-2026).

Però no són només els bons dels EEUU els que augmenten el seu rendiment: *"El bo espanyol a deu anys supera el 4% de rendibilitat i ahir es va situar en el 4,07%, el nivell més alt des del gener del 2013, en plena crisi de l'euro. El bo alemany se situa al voltant dels nivells del 2011 i ofereix una rendibilitat pròxima al 3,6%; el bo italià, amb un 4,5%, es manté en nivells que no es veien des del 2023, i la rendibilitat dels bons del Regne Unit i de França arriba als nivells més alts des del 2007 i el 2008, respectivament. (…) El bo japonès a deu anys ofereix la rendibilitat més alta des del 1996, amb un 3,06%."* (Expansión, 25-09-2026). Aquests pics s'han produït com a part de la venda massiva de bons provocada per l'augment del preu del petroli.

No obstant això, si observem l'evolució dels rendiments d'altres potències capitalistes veurem que la tendència en els últims quatre anys és a l'alça.

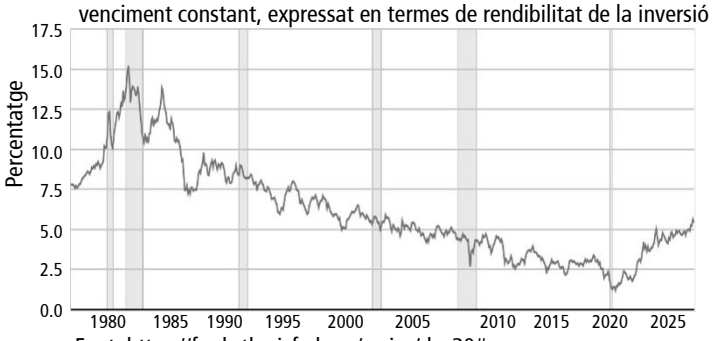
Rendiment dels bons sobirans a 30 anys en països desenvolupats

Font: Bloomberg

Convé veure en perspectiva quina era la tendència prèvia a la represa epilèptica de la producció i circulació, al corresponent SHOCK inflacionari i els successius ELECTROSHOCKS administrats a l'energia i a la circulació capitalista amb els conflictes militars a Ucraïna i l'Iran, i que els espasmes consegüents han revertit parcialment, almenys de moment.

Rendiment de mercat dels títols del Tresor dels EEUU a 30 anys de venciment constant, expressat en termes de rendibilitat de la inversió

Font: https://fred.stlouisfed.org/series/dgs30#

Addicionalment, els Estats capitalistes estan havent de competir amb una voràgine d'endeutament el centre del qual està en les empreses tecnològiques, cosa que també empeny les rendibilitats a l'alça: *"a mesura que les empreses tecnològiques busquen ampliar la seva infraestructura d'intel·ligència artificial, emeten cada vegada més bons amb venciments a llarg termini per no haver de retornar els diners als inversors durant dècades. Això significa que els governs s'enfronten a una competència més gran per part dels emissors de deute corporatiu. Les empreses amb qualificació creditícia d'inversió, inclosos els gegants tecnològics, ja han venut enguany gairebé 1,5 bilions de dòlars en bons, la qual cosa suposa un augment del 36% respecte de l'any anterior. Nomura Securities estima que els aproximadament 200.000 milions de dòlars en préstecs obtinguts només per les empreses tecnològiques més grans equivalen a prop del 25% de les emissions netes de pagarés i bons del Tresor dels EEUU destinades als inversors privats, una proporció cinc vegades superior a la del 2025"* (Bloomberg, 01-09-2026).

El volum del deute estatal és molt superior al que estan emetent les empreses tecnològiques i, com hem vist, l'increment gradual de les rendibilitats del deute estatal (és a dir, l'increment del cost de refinançament d'aquest deute) s'havia iniciat ja amb els efectes de la represa epilèptica de la circulació el 2022. Per tant, aquesta no n'és la causa principal del rebot dels rendiments però això no treu que s'hi afegeixi i que representi un problema addicional per als Estats i, encara més, per a les altres empreses: *"Moltes empreses es veuen obligades a actuar amb cautela davant les grans tecnològiques, programant les seves emissions de bons per evitar coincidir amb les dels gegants tecnològics i, segons els inversors, optant sovint per endeutar-se a terminis més curts per evitar la sobreoferta de deute a llarg termini en el mercat (…) La magnitud de l'endeutament ha batut tots els rècords. La setmana passada, el conglomerat japonès SoftBank va captar més d'11.000 milions de dòlars en deute mitjançant la major emissió de bons porqueria de la història, per finançar una inversió a OpenAI. (…) Això ha distorsionat els preus, i de vegades els bons amb una qualificació creditícia alta cotitzen amb descompte respecte de les emissions de menys qualitat, a causa de l'excés sobtat d'oferta"* (Expansión, 12-10-2026).

La carrera per la IA

Les grans tecnològiques estatunidenques intenten desesperadament mantenir un avantatge competitiu sobre les seves rivals xineses mitjançant un sobreendeutament creuat entre elles, que permeti finançar una inversió de capital de 750.000 milions de dòlars anuals. I, tanmateix, les empreses xineses els trepitgen els talons fins al punt que és l'imperialisme xinès qui s'està plantejant com evitar que les empreses occidentals accedeixin a les seves tecnologies més avançades:

- *"Huawei es perfila com l'empresa que acaparará la quota més gran del mercat xinès de xips d'IA aquest any, amb un augment de les vendes d'almenys un 60%, impulsat per la forta demanda d'empreses xineses que busquen alternatives nacionals a Nvidia"* (Financial Times, 01-05-2026).
- *"El nou xip d'IA de Alibaba (Zhenwu V900), que ofereix el triple de rendiment que la generació anterior, 'és el xip d'IA més potent de la Xina'"* (Expansión, 23-09-2026)
- *"La setmana passada, la start up xinesa d'IA Moonshot va llançar el seu model Kimi K3, que va superar al model insígnia Opus 4.8 de Anthropic en la majoria de les proves de rendiment"* (Financial Times, 22-07-2026)
- *"ByteDance està entrenant un model d'IA que podria acostar-se a la mida del sistema més avançat d'Anthropic, Mythos, mentre les empreses xineses continuen escurçant distàncies amb els principals laboratoris estatunidencs. El gegant tecnològic xinès es troba en una fase inicial de l'entrenament d'un model amb fins a 10 bilions de paràmetres —tres vegades més que el Kimi K3 de Moonshot (…). Mythos 5 té aproximadament 8 bilions de paràmetres, mentre que Fable 5 en té uns 5 bilions"* (Financial Times, 07-08-2026)

Tota aquesta competència imposa una cursa cap endavant, basada en el sobreendeutament i en unes inversions que deixen obsolets els mateixos desenvolupaments abans que se

n'hagi pogut obtenir rendibilitat i enfonsen els preus de venda. Alguns exemples:

- *"OpenAI va anunciar fa poc una reducció del 80% en el preu de GPT-5.6 Luna, el seu model més ràpid i assequible."* (Financial Times, 14-08-2026).
- *"Anthropic ha llançat un nou model d'IA, que la start up assegura que podria funcionar al mateix nivell que els seus models més avançats, però a un preu bastant inferior, per poder competir amb OpenAI i la xinesa DeepSeek, (…) El nou model d'Anthropic, Claude Opus 5.5, és al voltant d'un 40% més barat que la seva versió anterior"* (Expansión, 23-09-2026).

Aquest és el mecanisme descrit per Marx a "Treball assalariat i capital" (1849) i que s'imposa inexorablement en una societat mercantil basada en el guany:

"Els capitalistes tornen a trobar-se, doncs, els uns enfront dels altres, en la mateixa situació en què es trobaven abans d'emprar els nous mitjans de producció; i si, amb aquests mitjans, podien subministrar el doble de producte pel mateix preu que abans, ara es veuen obligats a lliurar el doble de producte per un preu inferior a l'antic. I comença la mateixa història, sobre la base d'aquest nou cost de producció. (…) Aquesta és la llei que treu constantment la producció burgesa del seu antic curs i obliga el capital a mantenir constantment en tensió les forces productives del treball, pel fet d'haver-les posat prèviament en tensió; la llei que no li deixa ni un moment de repòs i li xiuxiueja incessantment a cau d'orella: Endavant! Endavant!" (Treball assalariat i capital, K. Marx, 1849).

"Per potents que siguin els mitjans de producció que un capitalista llança a la palestra, la concurrència s'encarregarà de generalitzar l'ús d'aquests mitjans de producció, i, a partir del moment en què s'hagin generalitzat, l'únic fruit de la major fecunditat del seu capital serà que ara haurà de donar, pel mateix preu, deu, vint, cent vegades més producte que abans. Però, com que, per compensar amb una quantitat més gran de producte venut el preu de venda més baix, potser haurà de vendre'n mil vegades més, perquè ara necessita vendre en massa, no sols per guanyar més, sinó també per recuperar el cost de producció, ja que els mateixos instruments de producció, com hem vist, van esdevenint cada vegada més cars, i com que aquesta venda en massa no és una qüestió vital només per a ell, sinó també per als seus rivals, l'antiga pugna es desencadena amb tanta més violència com més fecunds són els mitjans de producció ja inventats. (…) Per tant, mentre la concurrència el persegueix constantment amb la seva llei del cost de producció, i totes les armes que forja contra els seus rivals es tornen contra ell mateix, el capitalista s'esforça constantment per burlar la competència, emprant sense descans màquines noves en lloc de les antigues, que, encara que més costoses, produeixen a un cost més baix, i implantant noves divisions del treball en substitució de les antigues, sense esperar que la competència faci envellir els nous mitjans." (Treball assalariat i capital, K. Marx, 1849).

El repartiment del món capitalista

És evident, del desenvolupament de les dades que hem anat recorrent en aquest i en números anteriors de "El Comunista", la vigència de l'anàlisi que fa Lenin a "Imperialisme, fase superior del capitalisme" i de la definició donada en aquell moment: *"1) la concentració de la producció i del capital arriba fins a un grau tan elevat de desenvolupament que crea els monopolis, els quals exerceixen un paper decisiu en la vida econòmica; 2) la fusió del capital bancari amb l'industrial i la creació, en el terreny d'aquest "capital financer", de l'oligarquia financera; 3) l'exportació de capitals, a diferència de l'exportació de mercaderies, adquireix una importància particularment gran; 4) es formen associacions internacionals monopolistes de capitalistes, les quals es reparteixen el món, i 5) ha acabat el repartiment territorial del món entre les potències capitalistes més importants."*.

Sense perjudici de tornar sobre altres aspectes d'aquest text en el pròxim número de la revista, convé ressaltar l'aspecte metodològic i després aprofundir en com planteja Lenin la qüestió del repartiment del món, el punt 5 de la seva definició de la fase superior del capitalisme.

Primer la qüestió de mètode (que genera urticària a més d'un): *"Per tal de donar al lector la idea més fonamentada possible de l'imperialisme, hem procurat deliberadament reproduir el nombre més gran possible d'opinions d'economistes burgesos obligats a reconèixer els fets de l'economia capitalista moderna, registrats de manera incontrovertible, especialment. Amb la mateixa finalitat, hem reproduït dades estadístiques minucioses"*. Aquest mètode, que Lenin no va inventar sinó que va copiar de la manera com Marx planteja l'estudi del desenvolupament i mort del capitalisme a "El Capital", és fonamental per al *"treball de registre científic dels fenòmens socials, a fi de confirmar les tesis fonamentals del marxisme."* (Tesis Característiques, 1951) i ens hi adherim sense dubtar-ho.

Respecte a la finalització del repartiment territorial del món, és fonamental entendre la profunditat del punt de Lenin. Les potencies capitalistes no poden expandir-se sense xocar les unes amb les altres, sense arrabassar-se les seves àrees d'influència, sense forçar una alteració del repartiment del món. **El repartiment del món no només no exclou un nou repartiment sinó que exigeix futurs repartiments, que sota el capitalisme només poden donar-se a través de la guerra** vetllada o oberta entre potències imperialistes.

Las següents cites ajudaran a clarificar la qüestió:

- *"el tret característic del període que ens ocupa és el repartiment definitiu del planeta, definitiu no en el sentit que sigui impossible repartir-lo de nou –al contrari, nous repartiments són possibles i inevitables– (…). Per primera vegada, el món es troba ja repartit, de manera que el que d'ara endavant pot efectuar-se són únicament nous repartiments, és a dir, el pas de territoris d'un "propietari" a un altre, i no el d'un territori sense propietari a un "amo"."*
- *"Els capitalistes no es reparteixen el món moguts per una perversitat particular, sinó perquè el grau de concentració al que s'ha arribat els obliga a seguir aquest camí per obtenir beneficis; i se'l reparteixen "segons el capital", "segons la força": un altre procediment de repartiment és impossible en el sistema de la producció mercantil i del capitalisme."*
- *"El capital financer i els trusts no atenuen, sinó que accentuen les diferències entre el ritme de creixement dels diferents elements de l'economia mundial. I si la correlació de forces ha canviat, com poden superar-se les contradiccions, sota el capitalisme, si no és per la força?"*
- *"En el repartiment d'aquest "botí", una part excepcionalment gran va a parar a països que no sempre ocupen el primer lloc pel que fa al ritme de desenvolupament de les forces productives. (…) Cal preguntar-se: en el terreny del capitalisme, quin altre mitjà hi podia haver, que no fos la guerra, per eliminar la desproporció existent entre el desenvolupament de les forces productives i l'acumulació de capital, d'una banda, i el repartiment de les colònies i de les "esferes d'influència" del capital financer, de l'altra?"*

- *"sota el capitalisme no es concep cap altre fonament per al repartiment de les esferes d'influència, dels interessos, de les colònies, etc., que la força dels qui participen en el repartiment, la força econòmica general, financera, militar, etc. I la força dels qui participen en el repartiment no varia de manera idèntica, ja que, sota el capitalisme, és impossible el desenvolupament igual de les diferents empreses, trusts, branques industrials i països. Fa mig segle, Alemanya* [posem a la Xina en el seu lloc] *era del tot insignificant si comparem la seva força capitalista amb la de l'Anglaterra d'aleshores* [posem-hi els EEUU]*; el mateix es pot afirmar del Japó si el comparem amb Rússia. És "concebible" que d'aquí a deu o vint anys continuï sense canviar la correlació de forces entre les potències imperialistes? És absolutament inconcebible. Per això, les aliances "interimperialistes" o "ultraimperialistes", en el món capitalista real i no pas en la vulgar fantasia petitburgesa dels capellans anglesos o del "marxista" alemany Kautsky —sigui quina sigui la seva forma: una coalició imperialista contra una altra coalició imperialista, o una aliança general de totes les potències imperialistes—, només poden ser, inevitablement, "treves" entre guerres. Les aliances pacífiques preparen les guerres i, al seu torn, sorgeixen de les guerres; es condicionen mútuament i donen lloc a una successió de formes de lluita pacífica i no pacífica sobre un mateix terreny de vincles imperialistes i de relacions recíproques entre l'economia i la política mundials."*

El desenvolupament de l'imperialisme condueix a la guerra

El període posterior a la segona guerra mundial va veure la **culminació de les revolucions burgeses** a l'Àsia i l'Àfrica i **l'extensió del capitalisme arreu del món**. Aquesta extensió a nivell mundial del capitalisme s'ha produït, en el terreny econòmic, sobre la base de la fase superior del capitalisme descrita per Lenin com a imperialisme i, paral·lelament, en el terreny de la dominació de classe de la burgesia, s'ha desenvolupat sobre les bases del feixisme: intervenció estatal en l'economia, intent de planificació i control mundial centralitzat, integració de la xarxa sindical dins de l'Estat burgès per controlar i asfixiar qualsevol intent de lluita obrera, alhora que es manté, en general, l'estupefaent democràtico-parlamentari.

Al període en què les potències imperialistes existents lluitaven per evitar la irrupció revolucionària del capitalisme en les seves àrees d'influència colonial, que va culminar amb la derrota dels EEUU a Vietnam el 1975, el va succeir la lluita per frenar o alentir el desenvolupament i la interconnexió d'aquestes noves àrees del món capitalista.

És un fenomen derivat de la **caiguda tendencial de la taxa de guany** que els capitalismes més joves acumulin a un ritme més ràpid que els més antics i, per aquest motiu, la fi del cicle de reconstrucció post bèl·lica va empènyer els capitals dels imperialismes occidentals – més vells – cap a l'Àsia, on trobaven una taxa de guany major. Amb això, els imperialismes occidentals van mantenir a flotació la taxa de guany mentre, dialècticament, desenvolupaven i enfortien al seu futur competidor. El desenvolupament del procés d'acumulació capitalista des de llavors ha comportat el **desplaçament del centre de gravetat del capitalisme** cap a l'Àsia.

Aquest desenvolupament ha portat a la **ruptura del repartiment del món** posterior a la 2ª guerra mundial, atès que els pesos econòmics relatius de les potències en pugna no es corresponen ja més als de llavors. Aquesta **ruptura del repartiment del món** es caracteritza també pel fet que els EEUU han anat perdent gradualment la seva capacitat de jugar el paper de matón mundial, sagnant i criminalment acreditat al final de la 2ª guerra mundial amb les bombes d'Hiroshima i Nagasaki.

A l'extensió del capitalisme a nivell mundial, a la fi del cicle de reconstrucció post bèl·lica i al desmantellament del capitalisme del bloc de l'est, els ha seguit l'aprofundiment de la **crisi de sobreproducció relativa de capitals** que es manifesta sobretot des del 2008 en el volcà de la producció, el centre del qual es troba a l'Àsia i que inunda el mercat mundial de mercaderies, aclaparant-ne els competidors, així com en una plètora mundial permanent de capital ociós.

La crisi relativa de sobreproducció porta a la necessitat de la destrucció dels capitals ociosos i de les forces productives ja creades: *"les pèrdues es reparteixen d'una manera molt desigual i en forma molt diferent,* ***fent que uns capitals es paralitzin, que uns altres es DESTRUEIXIN,*** *que uns altres experimentin una pèrdua simplement relativa o una depreciació purament transitòria, etcètera. Però, en tot cas,* ***l'equilibri es restablirà mitjançant la immobilització i fins i tot la DESTRUCCIÓ de capital en major o menor proporció. I això es farà extensiu en part a la substància material del capital.****"* (El Capital, Llibre III, Capítol XV, K. Marx).

Aquesta necessitat de destrucció és el que porta a la guerra militar, independentment de la voluntat dels titelles que s'il·lusionen amb governar el món.

I a totes les zones del món capitalista les nostres paraules són les mateixes que el 1920: *"****Recorda la guerra imperialista!*** *Aquestes són les primeres paraules que la Internacional Comunista dirigeix a cada treballador,* ***qualsevol que sigui el seu origen i la seva llengua****. Recorda que, a causa de l'existència del règim capitalista, un grapat d'imperialistes va tenir durant quatre llargs anys la possibilitat d'obligar a tots els treballadors del món a degollar-se! Recorda que la guerra burgesa va sumir a Europa i al món sencer en la fam i la indigència! Recorda que* ***sense la liquidació del capitalisme, la repetició d'aquestes guerres criminals no sols és possible sinó inevitable!*** *(…) La guerra imperialista va confirmar una vegada més la veracitat del que podia llegir-se en els estatuts de la I Internacional:* ***l'emancipació dels treballadors no és una tasca local ni nacional sinó una tasca social i internacional.*** *"* (Estatuts de la IC, II Congrés, 1920).

¡LLEGEIX, DÓNA SUPORT I DIFON LA PREMSA COMUNISTA!

PER CORRESPONDÈNCIA (sense més dades):
Apartat 52076 - 28080 MADRID – ESPANYA
www.pcielcomunista.org / pci@pcielcomunista.org

TERRATRÈMOL A VENEÇUELA: RECONSTRUCCIÓ I INVERSIÓ PER AL CAPITAL, MORT I EXPLOTACIÓ PER A LA CLASSE OBRERA

Desastres naturals o producte de l'avarícia?

El 24 de juny de 2026 dos terratrèmols van sacsejar el centre nord de Veneçuela deixant milers de morts i desapareguts sota els enderrocs i ferits. Les xifres actuals són de més de 4.000 morts i aquestes xifres s'aniran incrementant amb els entre 40.000 i 50.000 desapareguts. La regió més afectada, on més edificis van col·lapsar i hi ha hagut més morts ha estat La Guaira.

Quan hi ha un **INCENDI**, una **INUNDACIÓ**, o **TERRATRÈMOLS** ràpidament es qualifica de desastre "natural". Però com pot considerar-se "natural" que es construeixin a consciència cases en terrenys inundables, que aquestes cases tinguin autèntiques rateres on és condemnada a viure i morir part de la classe obrera, que es deixin sense netejar els boscos perquè no surt rendible, o que s'incendiïn expressament per cobrar subvencions, o que deixin sense arreglar ponts que se sap amb certesa que estan en condicions precàries fins que s'esfondren?

El foc, l'aigua i la gravetat són forces naturals, però els motius i conseqüències pels que aquestes forces naturals arrosseguen milers de persones a la mort són **motius i conseqüències socials**. És l'**AFANY DE GUANY** imposat pel **procés d'ACUMULACIÓ del Capital** (força impersonal que es nodreix de l'explotació de la classe obrera) el que produeix les circumstàncies en què aquestes forces naturals causen estralls arrossegant a la mort prematura a milers de persones: *"(…) si la societat sumeix a centenars de proletaris en una situació tal que necessàriament hagin de sucumbir a la mort prematura i antinatural, a una mort que és tan violenta com la produïda per l'espasa o per un projectil; si sostreu a milers d'ells les condicions vitals necessàries, si els col·loca en una situació en la qual no poden viure; si mitjançant el vigorós braç de la llei els obliga a romandre en aquestes condicions fins a l'arribada de la mort, que ha de ser conseqüència d'aquestes condicions; si sap àmpliament que aquests milers han de caure víctimes de tals condicions i no obstant això les deixa persistir, això constitueix un assassinat ocult i traïdor, un assassinat contra el qual ningú pot defensar-se, que no sembla un assassinat perquè no es veu a l'assassí (…). Però no deixa de ser un assassinat."* (La situació de la Classe Obrera a Anglaterra, F. Engels, 1844). Aquesta ha estat la situació que s'ha viscut a Veneçuela.

L'any 1999 a la regió de la Guaira, llavors anomenada estat Vargas, despreniments de fang, terra i roca van arrasar amb tot el que van trobar al seu pas quan desenes de rius i torrents es van desbordar alhora. El terra no va poder absorbir l'aigua de les intensíssimes pluges que es van concentrar en quatre dies, per la qual cosa el terreny va caure per la força de la gravetat arrossegant literalment la muntanya cap a les poblacions costaneres deixant milers de morts i un èxode massiu de més de 100.000 persones que es van haver de desplaçar a altres zones.

Però al capital poc li importa això; la concentració de capitals a la zona on s'ubica el segon port més important del país i el principal aeroport internacional va fer que s'hi concentrés novament la població i es reprenguessin els negocis especulatius immobiliaris amb la reconstrucció.

D'una banda, la població que va haver de tornar per la necessitat del salari es va veure obligada a construir casa seva de manera informal a les mateixes lleres dels rius on es va produir l'allau o en els turons; d'altra banda, l'estat capitalista veneçolà disfressat de socialista i les empreses privades van construir per als seus guanys macroedificis i complexos residencials d'habitatge públic i privat de 20 plantes o més als nous terrenys costaners guanyats pel fang al mar.

El **CINISME** d'aquesta societat capitalista és tan gran que després dels milers de morts té el desvergonyiment de publicar que era conegut per tothom que no s'hi podia construir, entrevistant geòlegs i enginyers que advertien que no era terreny urbanitzable. Els famosos experts en el capitalisme són els mateixos que acaben signant tots els plans constructors com a bons servidors del capital, falsejant estudis del terreny i donant per bones inspeccions tècniques d'edificis i construccions deficients i obsoletes.

Una part de la burgesia a través dels seus mitjans assenyala com a culpable de la construcció en aquests llocs la corrupció i la falta de fiscalització, que es van fer servir materials barats i s'abriva l'espantall del fals socialisme veneçolà com a responsable de la catàstrofe. No estan faltant les guerres estadístiques sobre si van col·lapsar més edificis construïts per part d'empreses estatals o privades per espolsar-se la responsabilitat dels milers de morts i afavorir cadascun la seva línia de negoci.

Tot per **OCULTAR** que mentre existeixi el **CAPITALISME** (i a Veneçuela no hi ha hagut mai ni un gram de socialisme) **governi qui governi es construirà a qualsevol lloc on les necessitats del capital i el guany ho exigeixin al mínim cost, concentrant poblacions obreres en llocs perillosos amb plena consciència de que ho són, si allà es necessita mà d'obra per ser explotada.**

Als mitjans s'exhibeixen els ferits i les víctimes mortals a Veneçuela, mostrant els horrors del desastre i la població remenant runa amb les mans per falta de maquinària. El capital explota els cadàvers la mort dels quals ha provocat, per cridar a la unitat interclassista entre explotats i explotadors, instrumentalitzant-los per a la seva agenda parlamentària i per desviar l'atenció del veritable culpable: el propi sistema capitalista.

Control social y repressió

Pocs dies després del terratrèmol, amb el pretext d'ajudar la població, el govern ha decretat la militarització de la regió: *"Davant la gravetat de la situació, la presidenta encarregada, Delcy Rodríguez, va declarar zona de desastre a l'estat de La Guaira i va ordenar la militarització de la regió per facilitar les tasques de cerca, rescat i distribució d'ajuda humanitària".* (América Económica, 03-07-2026).

L'interès real de la burgesia en militaritzar la zona és el control i la repressió sobre la població. Amb milers de ferits, els hospitals les infraestructures dels quals ja estaven obsoletes i no tenien insums suficients estan ara desbordats. Amb milers de persones que han quedat sense casa i milers de desplaçats, la burgesia ha d'evitar que la situació es descontroli. La funció de l'exèrcit és reprimir les protestes que necessàriament es donen per la manca de reubicació, per la manca de menjar, pels talls de subministrament, per la falta d'atenció mèdica en condicions i la manca de medicaments, per l'estat i les condicions dels campaments on reubicaran la població, i per la frustració, la ràbia i la impotència. La careta burgesa del control i repressió exercit pels seus cossos repressius (policia, exèrcit) s'anomena "ajuda humanitària".

L'imperialisme estatunidenc ha enviat a Veneçuela un contingent d'uns 2.000 soldats no només per controlar el negoci de la reconstrucció, sinó també per establir un control militar directe sobre un dels punts estratègics més importants del país: el port i l'aeroport de La Guaira; port justament en què l'imperialisme xinès havia promogut la creació d'una Zona Econòmica Especial destinada a reproduir en el proletariat veneçolà la mateixa sobreexplotació aplicada al proletariat xinès. La catàstrofe es converteix en l'ocasió que aprofita l'imperialisme estatunidenc per avançar posicions, tractant de desplaçar l'imperialisme xinès en un punt estratègic de Veneçuela.

La reconstrucció i el deute

La burgesia ja ha anunciat un pla de reconstrucció amb fons alliberats de l'FMI. Recordem que el pla dels EUA respecte a Veneçuela, i que es va teatralitzar amb la detenció del titella Maduro al gener, és que les empreses petrolieres nord-americanes entrin a reconstruir la infraestructura energètica, avançant els diners a compte de les vendes del petroli extret. Segons aquest pla, modernitzant la infraestructura i incrementant la producció, podrien vendre el cru de Veneçuela al món, obtenint grans guanys i prometent un futur daurat als veneçolans.

Però queda per pagar l'enorme deute de l'economia capitalista veneçolana: *"Veneçuela està a punt de revelar un voluminós deute de 240.000 milions de dòlars (212.000 milions d'euros), molt més gran del que es creia."* (Expansión, 25-06-2026). I ja se senten els efectes de l'acaparament de dòlars posteriors al desastre en la inflació, flagell addicional del proletariat veneçolà mitjançant el qual el poder adquisitiu del salari s'evapora en bolívars, mentre els guanys s'han pogut transformar en dòlars durant tots aquests anys de govern del Partit de l'Exèrcit. El carregament de dòlars físics enviat pels EUA (el primer des del 2017), es destinarà com fins ara a garantir l'operativa i el guany patronal.

La crua realitat és que els deutes del capitalisme veneçolà, la reconstrucció de les infraestructures energètiques i la reconstrucció de la zona devastada – mentre subsisteixi el capitalisme – **només es poden pagar i fer amb la sobreexplotació del proletariat veneçolà.** Mentre subsisteixi el capitalisme a Veneçuela (encara que els uns i els altres ho vesteixin falsament de socialisme), l'única sort per a la classe obrera és l'explotació de la mercaderia força de treball, per a l'obtenció de la plus-vàlua com a única font de guany.

En aquesta explotació els morts també els posarà la classe obrera. Segons l'informe de l'OIT cada any moren més de 2,9 milions de treballadors a tot el món per efecte dels mal anomenats "accidents" de treball o per malalties laborals. L'explotació i el mal estat de les infraestructures a Veneçuela no paren de deixar un enfilall de treballadors ferits i morts: *"Quatre treballadors de Corpoelec ferits després d'explosió en subestació El Mácaro"* (juliol 2025), on l'esclat d'un transformador va costar la vida a un tècnic i va deixar els liniers amb cremades greus. *"Emergència al Llac de Maracaibo: Incendi en plataforma mixta deixa sis operaris cremats"* (maig 2026)." *17 treballadors ferits en explosió de trepant PDVSA a La Victoria, estat Apure"* (juny 2026). El sistema mercantil capitalista és un sistema **CRIMINAL** que supura mort per tots els porus.

El narcòtic de la unitat nacional

Precisament perquè tot l'esforç de la reconstrucció recaurà sobre la classe obrera, la burgesia inocula el proletariat el narcòtic de la unitat nacional i de la pàtria. Però la famosa "pàtria" per a la classe obrera és la nostra explotació. Els uns i els altres, tots els que tenen interessos econòmics en l'explotació de la classe obrera mundial en general i veneçolana en particular, ja siguin burgesos veneçolans oficialistes o d'oposició, o nord-americans, russos, espanyols, xinesos o italians; tots basen el seu guany en la nostra explotació.

Tant l'oficialisme com l'anomenada "oposició" han apel·lat a la "unitat, la serenitat i la solidaritat entre tots els veneçolans". Però la fraternitat i la solidaritat en boca de la burgesia només signifiquen sotmetiment i explotació per a la classe obrera. La màscara de la "fraternitat" va caure davant del proletariat quan es va insurreccionar contra la burgesia el juny de 1848 a París en una lliçó històrica que no hem d'oblidar: *"La fraternité, la germandat de les classes antagòniques, una de les quals explota l'altra, aquesta fraternitat proclamada al febrer i escrita amb grans caràcters en el front de París, a cada presó i a cada caserna, té com a* ***veritable, autèntica i prosaica expressió la guerra civil; la guerra civil sota la seva forma més espantosa, la guerra entre el treball i el capital.*** *Aquesta fraternitat resplendia davant de totes les finestres de París la nit del 25 de juny, quan el París de la burgesia encenia les seves il·luminacions, mentre el París del proletariat cremava, gemegava i es dessagnava. La fraternitat va existir precisament el temps durant el qual l'interès de la burgesia va estar agermanat amb el del proletariat."* (Les lluites de classes a França, Marx, 1848).

La gran mentida del socialisme a Veneçuela

La gran victòria de la burgesia veneçolana – tant de l'oficialisme com de l'"oposició" – ha estat aconseguir identificar al Partit de l'Exèrcit amb el socialisme i el comunisme. **És una necessitat imperiosa per a la classe obrera eliminar aquesta GRAN MENTIDA**. A Veneçuela no hi ha socialisme, hi ha CAPITALISME. El capitalisme es basa en el **treball assalariat**, en què la **nostra força de treball és una mercaderia més** i té un preu: el salari. Per això el **capitalisme significa inevitablement explotació i fam per a la classe obrera. Cap canvi de govern parlamentari significarà un canvi real per a la classe obrera en el capitalisme**.

Aquest món burgès s'enfonsa i amenaça amb arrossegar-nos amb ell, no tenim pegats o pedaços que posar-li sinó una nova societat per la qual lluitar i viure. I no una caricatura d'aquesta amb els noms canviats sinó **una societat veritablement comunista**: sense treball assalariat, sense mercat, sense anarquia de la producció, sense propietat privada, sense Estat, ni crisis ni guerres… en la qual ***"el lliure desenvolupament de cadascú serà la premissa del lliure desenvolupament de tots"*** (Manifest del Partit Comunista, 1848).

ABAIX EL CAPITALISME EXPLOTADOR QUE ASSASSINA A LA CLASSE OBRERA!
ABAIX EL FALS "SOCIALISME" DEL PARTIT DE L'EXÈRCIT!

CONTRA LA CLAVEGUERA CAPITALISTA DE CIMENT: ESPAI I OXIGEN COMUNISTA

Una verificació científica

En el primer capítol del Manifest del Partit Comunista Marx i Engels relaten el naixement, desenvolupament i ascens de la burgesia partint de la base material del desenvolupament del comerç i el descobriment de noves rutes de navegació. Allà es recull, ja el 1848: *"La burgesia ha sotmès el camp al domini de la ciutat.* ***Ha creat urbs immenses; ha augmentat enormement la població de les ciutats*** *en comparació amb la del camp, arrencant una gran part de la població de l'idiotisme de la vida rural".* En el programa revolucionari immediat contingent de 1848, el Manifest recull com a mesura immediata després de la presa del poder la *"Combinació de l'agricultura i la indústria; mesures encaminades a fer desaparèixer gradualment l'oposició entre la ciutat i el camp."* Aquest punt no només és una mesura immediata sinó que forma part del programa revolucionari integral. De fet, el socialisme científic de Marx i Engels reconeixen als socialistes utòpics haver posat en el primer pla de la transformació social la necessitat de l'eliminació del contrast entre la ciutat i el camp.

El 1848 quan es va escriure el Manifest, la ciutat més poblada del món era Londres, capital del país model que Marx va utilitzar per estudiar i descriure les lleis que regeixen la paràbola del capitalisme des del seu naixement fins la seva ineluctable mort. Així la descrivia Engels el 1844: *"Una ciutat com Londres, on es pot caminar durant hores sense ni tan sols entreveure el començament de la fi, sense descobrir el menor indici que assenyali la proximitat del camp, és una cosa veritablement molt particular. Aquesta enorme centralització, aquest amuntegament de 2,5 milions d'éssers humans en un sol lloc ha centuplicat el poder d'aquests 2,5 milions d'homes."* (La Situació de la Classe obrera a Anglaterra, 1844).

En aquell moment se li deia a Marx que era una bogeria afirmar que la resta de països es desenvoluparien de la mateixa manera que Anglaterra, però en el transcurs d'aquests 180 anys s'ha pogut comprovar com el capitalisme ha niat arreu del globus, com la "particularitat" de Londres s'ha tornat universal, i com *"poblacions senceres sorgint per encant, com si sortissin de la terra"* (Manifest del Partit Comunista, 1848) han proliferat i proliferen per tots els continents.

El 1952, a la reunió de Forlì, el nostre Partit, en plena continuïtat amb la línia marxista, va fixar com a punt del programa revolucionari immediat la *"«Detenció de la construcció» de cases i llocs de treball al voltant de les grans ciutats, i fins i tot de les petites, com a punt de partida per encaminar-se a la distribució uniforme de la població en el camp. Reducció de la congestió, la velocitat i el volum del trànsit, prohibint l'inútil".*

L'any 1952 hi havia 339.867.767 habitants en els conglomerats urbans de més de 100.000 habitants representant un 14,13% de la població mundial; en 50 anys, el 2006 la xifra va passar a 2.162.591.788 representant un 34,13% de la població mundial (veure El Comunista nº48 y 49), el 2025, la xifra ha augmentat fins uns 3.267 milions sobre una població d'uns 8.300 milions (39,69 %). El 2026 només les 100 ciutats més poblades del món alberguen a uns 1.000 milions de persones: una vuitena part de la població mundial es concentra en aquestes 100 macro concentracions urbanes. Tokio té 37 milions d'habitants; Delhi 34,25 milions, Shanghai 29,99; Dhaka 23,67; Sao Paulo 22,93; Mèxic 22,58; El Cairo 22,49; Lagos 16,36... El capitalisme més vell, Londres, 9,69.

Aquestes grans aglomeracions urbanes imposen per la seva pròpia estructura un percentatge elevadíssim de desposseïts – assalariats – que no tenen propietats ni mitjans de producció propis que impedeixin el seu amuntegament. En elles es verifica la **llei de la misèria creixent**: *"Creix la misèria i es concentra la riquesa, perquè creix desmesuradament el nombre absolut i relatiu dels proletaris desposseïts, que han de menjar cada dia el que han guanyat aquell dia. Res no muta en el fenomen econòmic si cada dia el salari d'alguns proletaris, en professions donades, en alguns països, permet el tall de carn i el cinema, i, ventura suprema, la subscripció a L'Unità."* (Marxisme i misèria, Battaglia Comunista, 1949).

La claveguera i l'amuntegament capitalista

Aquesta concentració i aglomeració de la població en les grans ciutats fa d'aquestes un focus d'insalubritat. Al tercer volum de El Capital, Marx explica la dificultat de la burgesia per processar els residus generats pel consum de l'home a les grans ciutats: *"L'economia capitalista registra un malbaratament gegantí pel que fa al seu aprofitament es refereix; a Londres, per exemple,* ***no ha sabut trobar millor destí als fems procedents de quatre milions i mig d'homes que el d'utilitzar-los, amb unes despeses gegantines, per convertir el Tàmesi en un focus pestilent****".* (El Capital, Volum III, Capítol V apartat IV). La burgesia de la França del Segle XXI ha hagut d'invertir més de 1.400 milions d'euros per fer del Sena un riu en el que (se suposa) banyar-se ja no provoqui malalties... La prova "científica" burgesa de que les aigües no estan contaminades consisteix a banyar un dels seus titelles parlamentaris i ensenyar-lo a les masses: si el cretí parlamentari segueix viu, no hi ha perill!

En la divisió internacional del treball, hi ha ciutats que tenen "l'honor" de ser directament l'abocador de residus i deixalles internacionals. Així ocorre, per exemple, amb els residus electrònics enviats a Ghana i que acaben concentrant-se en zones de processament d'Accra. Però a tot arreu, la sort de la majoria dels proletaris a les grans ciutats és viure amuntegats en els barris obrers: *"És a la nostra època quan la confusió ha estat portada al súmmum, perquè per tot arreu on l'urbanisme de l'època anterior deixava encara un petit espai lliure, s'ha construït i reparat barroerament fins que a la fi ja* ***no queda entre les cases ni una polzada lliure on sigui possible construir****".* (La Situació de la Classe obrera a Anglaterra, 1844).

En aquests barris obrers, les malalties es propaguen amb major facilitat per la falta de renovació d'aire i perquè la burgesia no inverteix en neteja; i el mateix ocorre en els metros, autobusos o trens on s'emboteix al proletariat com a bestiar per anar i tornar de la feina.

Els obrers vivint en soterranis no són exclusivitat de la Manchester i la Liverpool de 1844 i quan hi ha inundacions aquests habitatges són els primers a negar-se. Després de les catàstrofes, la burgesia es posa les mans al cap i fa restriccions de construcció, però *"Tots aquests focus d'epidèmia, aquests forats i soterranis immunds, en els quals el mode de producció capitalista tanca els nostres obrers nit rere nit, no són liquidats, sinó només... desplaçats. La mateixa necessitat econòmica que els havia fet néixer en un lloc els reprodueix més enllà; i mentre existeixi el mode de producció capitalista, serà absurd voler resoldre ailladament la qüestió de l'habitatge o qualsevol altra qüestió social que afecti la sort de l'obrer."* (Contribució al

problema de la vivenda, Engels, 1872).

El capitalisme no només obliga a viure els seus obrers sota terra en soterranis, autèntiques rateres, sinó que els tanca a centenars de metres d'altura en diminutes cel·les de confinament en macroedificis de 20, 30, 40 o més plantes per aprofitar en altura i amplada al màxim cada metre quadrat.

Així descrivia la nostra corrent el 1953 els plans urbanístics del molt laurejat Le Corbusier: *"El principi de la* ***superexplotació de l'espai*** *arriba fins a aquestes tendències desgavellades: superposar el verd dels jardins urbans (demà també el dels camps de blat i patates!), les vies de trànsit i la superfície coberta dels edificis verticalment en el mateix espai.* ***Verticalisme, s'anomena aquesta doctrina deformada; el capitalisme és verticalista. El comunisme serà «horitzontalista».*** *"* (Espai contra ciment, Il Programma Comunista). Aquest verticalisme capitalista no té res a veure amb que al globus terraqüi li manqui espai, sinó que és producte exclusiu de la concentració de capitals.

El capital necessita una massa d'assalariats disponibles per poder contractar a baix preu i la massa d'assalariats està obligada a anar allà on hi hagi més probabilitats de trobar un comprador de la seva força de treball, és a dir, on hi hagi més capital. Aquesta és la força irresistible que empeny a la població a aglomerar-se a les grans ciutats, per això aquestes aglomeracions que són un focus de contaminació i insalubritat són inevitables mentre subsisteixi el treball assalariat i el capital.

A aquesta aglomeració gegantina de la classe obrera l'acompanya el tràfic epilèptic que satura i bloqueja les grans ciutats. L'**anarquia de la producció mercantil** imposa a la força de treball buscar un comprador on sigui que el trobi, això produeix inevitablement una multiplicació de desplaçaments inútils, caòtics, irracionals i impossibles de planificar. A més d'un malbaratament de temps anant i tornant dels llocs de feina i un increment de la contaminació.

El criteri del mínim cost i el negoci del desastre

En el capitalisme les construccions es realitzen amb l'únic objectiu de satisfer les necessitats del guany, per això només *"Amb la fi del capitalisme, aquest criteri de la tècnica constructiva que es presenta avui a les escoles i a les obres com una veritat eterna, acabarà sense honor: el criteri que diu: fer suportar els màxims pesos i els màxims esforços a les estructures del mínim pes i sobretot del mínim cost possible".* (Política i construcció, Prometeu, sèrie 2, nº3 i 4, 1952). La quantitat d'estacions i túnels de metro a les grans ciutats que han acabat en esfondraments, sots, etc. ens dona una bona mostra del criteri del mínim cost. L'amiant era molt econòmic, alhora que cancerigen; però això últim ho va amagar molt bé durant anys la burgesia en pro del criteri del mínim cost.

El capitalisme no està interessat en el manteniment de les construccions ja realitzades, sinó en la reconstrucció que segueix als desastres i catàstrofes: *"La base de l'anàlisi econòmic marxista és la distinció entre treball mort i treball viu. Nosaltres definim el* ***capitalisme*** *no com a titularitat sobre els cúmuls de treball passat cristal·litzat, sinó com a* ***dret a la sostracció del treball viu i actiu****. Heus aquí per què l'economia actual no pot conduir a una bona solució que realitzi, amb el mínim esforç de l'actual treball, la conservació racional de tot el que ens ha transmès el treball passat, i les millors bases per l'efecte del treball futur. A l'economia burgesa li interessa el frenesí del treball modern, i la mateixa* ***afavoreix la destrucció de masses encara útils del treball passat****, rient-se dels qui vindran."* (Homicidi dels Morts, Battaglia Comunista, nº24, 1951).

La potencialitat revolucionària

Evitar el procés de concentració urbana al capitalisme, no només xoca impotentment amb les lleis de l'acumulació, sinó que representa una il·lusió reaccionària. *"La solució resideix únicament* ***en l'abolició del mode de producció capitalista, en l'apropiació per la classe obrera mateixa de tots els mitjans de subsistència i de treball.***" (Contribució al problema de la vivenda, Engels, 1872). I és tasca d'aquestes masses proletàries prèviament amuntegades a les grans ciutats per conveniència del capital, desmantellar-les després com part del procés revolucionari anticapitalista: *"És precisament la gran indústria moderna la que ha fet del treballador encadenat a la terra un proletari proscrit, absolutament desposseït i alliberat de totes les cadenes tradicionals; és precisament aquesta revolució econòmica la que* ***ha creat les úniques condicions sota les quals pot ser abolida l'explotació de la classe obrera en la seva última forma: la producció capitalista****."* (Contribució al problema de la vivenda, Engels, 1872).

El capitalisme ha establert, a més, les altres bases materials per superar tant l'aglomeració urbana com la productiva: *"Amb els invents i l'augment enorme de la productivitat del treball, la coordinació de molts treballadors es manté, però ja no té raó de ser l'amuntegament bestial colze amb colze. (…) Les moderníssimes formes de producció, que utilitzen xarxes d'estacions de tota mena, com les centrals hidroelèctriques, les comunicacions, la ràdio, la televisió, donen cada vegada més una disciplina operativa única als treballadors repartits en petits grups al llarg d'enormes distàncies.*

El treball combinat roman, en teixits cada vegada més grans i meravellosos, i la producció autònoma desapareix cada vegada més. Però la densitat tecnològica abans anomenada disminueix sense parar. ***L'aglomeració urbana i productiva es manté, per tant, no per raons dependents de l'òptim de la producció, sinó per la persistència de l'economia del benefici i la dictadura social del capital.***" (Espai contra ciment, Il Programma Comunista, 1953).

La superació de la contradicció entre la ciutat i el camp està inscrita com a punt cardinal en el programa comunista integral, el desenvolupament del qual haurà de ser iniciat com a mesura immediata pel proletariat revolucionari, detenint la construcció i reduint dràsticament el trànsit després de l'enderrocament de l'Estat burgès: **horitzontalisme contra verticalisme; oxigen comunista contra claveguera capitalista; espai contra ciment.** *"Quan sigui possible, després d'haver aixafat per la força aquesta dictadura cada dia més obscena, subordinar tota solució i tot pla a la millora de les condicions del treball viu, transformant per a tal fi el que és el treball mort, el capital constant, la infraestructura que l'espècie humana ha aportat al llarg dels segles, i continua aportant, a l'escorça terrestre, llavors el verticalisme brut dels monstres de formigó serà objecte de burla i suprimit, i gràcies a les immenses extensions horitzontals d'espai, una vegada desallotjades les ciutats gegantines, la força i la intel·ligència de l'animal home tendiran progressivament a uniformar en les terres habitables la densitat de la vida i la densitat del treball, convertides ja en forces concordants i no, com en la deforme civilització actual, en ferotges enemigues, i mantingudes unides únicament per l'espectre de la servitud i la fam."* (Espai contra ciment, Il Programma Comunista, 1953).

EL PAPER DE LA QÜESTIÓ SINDICAL EN EL PROCÉS DEGENERATIU DEL PARTIT (1972-1982)

La dinàmica d'integració sindical en els tentacles de l'Estat burgès posterior a la segona guerra mundial va ser un dels esculls amb els quals va ensopegar el Partit formal a partir de la segona meitat dels anys 60, realitzant una sèrie de zig-zags en la matèria que van ser vehiculars pel procés de degeneració sofert pel centre (o millor centres, italià i francès) del Partit conegut com el *nou curs*[1].

Aquesta és una faceta específica de les dificultats nascudes de la prolongació d'una situació contrarevolucionària que ha anat generant desviacions en un sentit activista o en un sentit místico-idealista[2], segons la impaciència i la incomprensió del procés històric es destil·li en un intent de moure la història per un acte de pròpia voluntat (tirant per la borda la tàctica i uns passos després el programa mateix) o bé en un intent d'esquivar les dificultats de la dura obra de mantenir el fil organitzatiu fins i tot en els períodes més desfavorables.

Malgrat que com veurem el procés d'empresonament en l'Estat burgès de la xarxa sindical era un fenomen previst a les pròpies Tesis del Partit i que aquestes Tesis contenen les indicacions tàctiques necessàries per navegar aquest fenomen fins i tot en una situació desfavorable i cruament contrarevolucionària, el pes material de la prolongació d'aquesta situació es va projectar en una sèrie d'errors de naturalesa activista de la Direcció que van suposar l'abandonament de la tàctica correcta.

La posició del Partit en la qüestió sindical

Sense perjudici de reprendre en un sentit més ampli l'examen de la qüestió sindical en el marxisme, ens centrarem aquí a determinar quina havia estat la valoració clàssica del Partit després de la segona guerra mundial sobre la qüestió utilitzant els dos textos que van conformar les bases d'adhesió al Partit als anys 1951-52: *"Teoria i acció en la doctrina marxista"* i les *"Tesis característiques"*.

"També allà on, després de la segona guerra mundial, segons la formulació política corrent, el totalitarisme capitalista sembla haver estat substituït pel liberalisme democràtic, ***la dinàmica sindical continua desenvolupant-se ininterrompudament en el ple sentit del control estatal i de la inserció en els organismes administratius oficials****. El feixisme, realitzador dialèctic de les velles instàncies reformistes, ha dut a terme la del reconeixement jurídic del sindicat, de manera que el mateix pogués ser el titular dels convenis col·lectius amb el patronat,* ***fins a l'efectiu empresonament de tota l'organització sindical en les articulacions del poder burgés de classe.***

Aquest resultat és fonamental per la defensa i la conservació del règim capitalista, *precisament perquè* ***la influència i l'ús de les organitzacions associacionistes sindicals són un ESTADI INDISPENSABLE per tot moviment revolucionari dirigit pel partit comunista****."* (Teoria i acció en la doctrina marxista, Partit revolucionari i acció econòmica, 1951).

"5.- En les diverses fases de la trajectòria burgesa (revolucionària, reformista, contrarevolucionària), la dinàmica de l'acció sindical va patir profunds canvis (interdicció, tolerància, submissió); però ***això no treu que sigui orgànicament indispensable tenir entre la massa dels proletaris i la minoria enquadrada en el partit un altre estrat d'organitzacions que siguin políticament neutres per principi, però constitucionalment accessibles només als obrers, i que organismes d'aquest gènere han de ressorgir en la fase en que la revolució s'apropa."*** (Teoria i acció en la doctrina marxista, 1951).

"8.- Per sobre del problema contingent de la participació – o de la no participació – del partit comunista revolucionari al treball en determinats tipus de sindicats d'un país donat, els elements de la qüestió resumida fins aquí condueixen a la conclusió que ***en tota perspectiva de tot moviment revolucionari general no poden no estar presents aquests factors fonamentals: 1) un ampli i nombrós proletariat d'assalariats purs, 2) un gran moviment d'associacions amb contingut econòmic que abraci una part imponent del proletariat; 3) un fort partit de classe, revolucionari, en el que militi una minoria dels treballadors, però al qual el desenvolupament de la lluita hagi permès contraposar vàlida i extensament la seva influència en el moviment sindical a la de la classe i del poder burgés."*** (Teoria i acció en la doctrina marxista, Partit revolucionari i acció econòmica, 1951).

"6.- El marxisme ha rebutjat vigorosament, cada vegada que ha aparegut, la teoria sindicalista, que dóna a la classe òrgans econòmics -associacions de categories, d'indústria o d'empresa- creient-los capaços de desenvolupar la lluita i la transformació social.

Mentre ***considera el sindicat òrgan per si sol insuficient per la revolució, el marxisme el considera, però, un òrgan indispensable per la mobilització de la classe en el pla polític i revolucionari, realitzada amb la presència i la penetració del partit comunista*** *en les organitzacions econòmiques de classe. En les difícils fases que presenta la formació de les associacions econòmiques,* ***es consideren com prestant-se a la tasca del partit les associacions que comprenen només a proletaris i a les quals aquests s'adhereixen espontàniament, però sense l'obligació de professar opinions polítiques****, religioses i socials donades.* ***Un caràcter com aquest es perd en les associacions confessionals i d'afiliació obligatòria, o en aquelles que han esdevingut part integrant de l'Estat.***

7.- El partit no adopta mai el mètode de formar organitzacions econòmiques parcials que comprenen només treballadors que accepten els principis i la direcció del partit comunista. Però ***el partit reconeix sense reserves que no només la situació que precedeix a la lluita insurreccional, sinó també tota fase de marcat increment de la influència del partit entre les masses, no pot delinear-se sense que s'estengui entre el partit***

[1] Per un aprofundiment més detallat d'aquest procés degeneratiu de la direcció del Partit es pot llegir *"La degeneració de programma comunista i la nostra batalla"* (El Comunista nº1) així com *"Fisonomia del procés degeneratiu del nou curs (1972-1982)"* (El Comunista nº73) i *"le Prolétaire/il Comunista: punta de llança de la degeneració oportunista"* (El Comunista nº72).

[2] Remetem al lector a les introduccions sobre les escissions de 1952 ("El Comunista" nº75) i de 1965-66 ("El Comunista nº76") a més dels articles anomenats en la nota anterior per observar la recurrència i la correlació del sentit de les desviacions.

i la classe un estrat d'organitzacions amb objectius econòmics immediats i amb alta participació numèrica, al si de les quals existeixi una xarxa que emani del partit *(nuclis, grups i fracció comunista sindical).* ***És tasca del partit, en els períodes desfavorables i de passivitat de la classe proletària, preveure les formes i encoratjar l'aparició de les organitzacions amb objectius econòmics per la lluita immediata,*** *les quals podran inclús assumir aspectes totalment nous en el futur, després dels tipus ben coneguts de corporació, sindicat d'indústria, consell d'empresa, etc.* ***El partit encoratja sempre les formes d'organització que faciliten el contacte i l'acció comú entre els treballadors de diverses localitats i de diferents professions, rebutjant les formes tancades.*** (Tesis característiques, 1951)

"11.- ***El partit no oculta que en fases de represa no es reforçarà de manera autònoma, si no sorgeix una forma d'associacionisme econòmic sindical de masses.*** *El sindicat, malgrat no haver estat mai lliure de la influència ideològica de classes enemigues i haver funcionat com a vehicle de contínues i profundes desviacions i deformacions, malgrat no sigui un instrument revolucionari específic, és no obstant això objecte d'interès pel partit, el qual no renuncia voluntàriament a treballar al seu interior, distingint-se netament de totes les altres agrupacions polítiques. El partit reconeix que avui pot fer un treball sindical només de manera esporàdica, i* ***des del moment en què la relació numèrica concreta entre els seus membres, els simpatitzants i els organitzats en un determinat cos sindical resulti apreciable i un organisme d'aquest tipus no hagi exclòs l'última possibilitat virtual i estatutària d'activitat autònoma classista, el partit efectuarà la penetració i intentarà la conquesta de la direcció d'aquest."*** (Tesis característiques, 1951).

L'extraviament de la tàctica sindical: la CGIL caracteritzada com a sindicat de classe

Les nostres Tesis de Partit estableixen un paper central per la tàctica d'influència i penetració de la xarxa de lluita immediata en el pla sindical, excloent expressament de la seva aplicació les organitzacions confessionals o que siguin part integrant de l'Estat burgès. No obstant això, es va intentar aplicar aquesta tàctica preconitzada per organitzacions no integrades a aquelles organitzacions del sindicalisme integrat que havien esdevingut part integrant de l'Estat i que en moltes àrees estan subvencionades directament per l'Estat i la Patronal arribant actualment en diversos països a conformar fins i tot un real i entramat empresarial propi, que en realitat són empreses de serveis sindicals.

A Itàlia, es va començar a publicar el suplement "sindacato rosso" que va acabar llençant la consigna *"Pels comitès de defensa del sindicat de classe!"* (Il sindacato rosso, nº3, març 1971). A França, a partir de juliol de 1969 es va començar a publicar un suplement a Le Prolétaire anomenat "syndicat de classe" que imitava el plantejament del "sindacato rosso" italià, cridant "Per una CGT vermella; (…) formem grups del Partit Comunista Internacional dins de la CGT!"[3].

Això xocava frontalment amb la caracterització de la C.G.I.L. realitzada pel Partit després de la seva reconstitució per part del *Comitato di Liberazione Nazionale* (Comitè d'Alliberament Nacional). El Partit havia caracteritzat a la C.G.I.L. (amb la "i" d'Itàlia, a diferència de la C.G.L. dels anys 20) afirmant que: *"no pot dissimular que ni tan sols la confederació que queda amb els socialcomunistes Nenni i Togliatti es basa en l'autonomia de classe. No és una organització vermella, és també una organització tricolor* ***COSIDA AMB EL MODEL DE MUSSOLINI****."* (Les escissions sindicals a Itàlia, 1949).

L'error d'apreciació de la naturalesa de les organitzacions que es tractava de conquerir es combinava amb un oblit de les premisses tàctiques que permeten i fins i tot exigeixen l'escissió en el terreny sindical davant les expulsions dels revolucionaris per part de la direcció oportunista. El número 17 de "il sindacato rosso" (novembre 1969) és molt il·lustratiu de la situació. En aquest número s'explica com *"A Belluno els nostres companys, a conseqüència de la denúncia de les porqueries que el PC d'Itàlia i els seus afins combinen cada dia als establiments locals, en particular a la Faesite, a la Corona-costruzioni, etc. han estat expulsats de la CGIL, encara que l'assemblea unànime del Sindacato-Scuola, en el qual estan enquadrats els nostres militants hagi rebutjat aquest porc procediment"* [4] per afirmar a continuació *"Tornem a repetir un cop més que els comunistes no surten dels sindicats de classe"*. Significa això que qualsevol expulsió o procediment disciplinari havia o ha de motivar una escissió? Evidentment, no. Però quan aquestes expulsions es fan recurrents, quan s'expulsa a grups de militants, quan es compta amb el suport unànime d'una assemblea sindical que rebutja l'expulsió, deixar-se expulsar teoritzant a més que no es pot sortir d'aquestes organitzacions perquè són sindicats de classe quan eren ja sindicats integrats és un greu error la reiteració del qual es converteix en una desviació. S'hauria pogut i hagut de preparar un pol de referència sindical a partir del qual teixir una xarxa no integrada, fora d'aquests aparells integrats, sense abandonar-los immediatament sinó com a resultat de la maduració del treball de contacte amb grups de treballadors empesos a trencar per poder desenvolupar les lluites sense la traïció permanent de la direcció o bé expulsats per la direcció sindical oportunista quan aquesta se n'adonés de no poder controlar la situació.

En el Partit estava arrelada la concepció que els comunistes no poden en cap cas assumir la iniciativa d'ajudar a crear organismes sindicals no integrats, sinó que això només pot ser una decisió espontània d'obrers no comunistes, condemnant així el Partit a ser un agent passiu en la matèria, i que només a posteriori pot intentar guanyar influència en el panorama organitzatiu determinat per altres. Això se sustentava en una lectura esbiaixada del punt 7 de les Tesis característiques (1951) que transformava la tesi correcta *"El partit no adopta mai el mètode de formar organitzacions econòmiques parcials que comprenen només a treballadors que accepten els principis i la direcció del partit comunista"* en aquesta versió castrada i estèril: *"El partit no adopta mai el mètode de formar organitzacions econòmiques parcials"*, que a més està en completa contradicció amb la continuació d'aquest mateix punt de les Tesis: *"És tasca*

[3] *"Pour une C.G.T. rouge ; pour l'unité prolétarienne, contre le front syndical avec les organisations jaunes (F.O. et C.F.D.T.) ; (…) formons des groupes du Parti communiste international dans la C.G.T. ! "* (Syndicat de classe, nº8, suplemento a "Prolétaire", març 1970)

[4] *"A Belluno i nostri compagni, a seguito della denuncia delle porcherie che PCI e affini combinano ogni giorno negli stabilimenti locali, in particolare alla Faesite, alla Corono-costruzioni, ecc. sono stati espulsi dalla CGIL, benché l'assemblea unanime del Sindacato-Scuola, in cui sono inquadrati i nostri militanti, abbia respinto questo sporco provvedimento"*

del partit, en els períodes desfavorables i de passivitat de la classe proletària, preveure les formes i encoratjar l'aparició de les organitzacions amb objectius econòmics per la lluita immediata".

Al Partit no li faltaven referents en la seva pròpia experiència als anys 20 en quant a l'acció clandestina dintre dels sindicats feixistes quan la situació impedeix una altra actuació, amb un clar enfocament en els límits i finalitats d'aquesta actuació:

"8) Hi ha situacions locals en les quals el joc combinat de la falta de treball i de la brutal violència ha obligat a tota la massa a passar als sindicats autònoms (feixistes), com ha succeït gairebé exclusivament en el si de certes masses rurals. En aquests casos ***tot autoritza el criteri de consentir que els membres i simpatitzants del Partit passin també amb la massa als sindicats autònoms en el moment en el que qualsevol altra acció es fa impossible. L'experiència ensenya que en casos com aquests no només la xarxa sindical, sinó la mateixa organització del Partit, especialment en els centres petits, ha de convertir-se en il·legal.*** *Si bé hi ha hagut casos de conquesta amb un mitjà com aquest de càrrecs directius en els sindicats feixistes,* ***l'objectiu d'una acció com aquesta és el sabotatge de l'organització feixista i el retorn de la massa a l'organització vermella. En general el PC s'establirà com a objectiu demostrar que els sindicats feixistes no garanteixen els interessos immediats dels treballadors i dels pagesos i actuen com a instruments de la patronal i dels agraris,*** *malgrat unes certes primeres diverses aparences."* (Projecte de programa d'acció del Partit Comunista d'Itàlia, contingut a l'Informe del Partit Comunista d'Itàlia al IV Congrés de la Internacional Comunista, novembre 1922).

Fins i tot les Tesis del II Congrés de la Internacional Comunista (1920) proveïen dels instruments tàctics en línia amb les posicions del Partit citades més amunt. Els comunistes no renuncien a l'activitat sindical allà on aquesta sigui possible ni actuen amb un criteri escisionista per principi, però això no significa que no puguin i fins i tot no hagin de promoure l'escissió quan l'organització sindical dirigida per oportunistes (amb major raó si es tracta d'un aparell sindical integrat) expulsa els militants revolucionaris, dissol seccions sindicals combatives, impedeix i bloqueja la tasca de propaganda revolucionària[5]:

"4.- Tota deserció voluntària del moviment professional, tot intent de creació artificial de sindicats ***que no estigui determinat per les violències excessives de la burocràcia professional (dissolució de les filials locals revolucionàries sindicals pels centres oportunistes)*** *o per la seva estreta política aristocràtica que tanca a les grans masses de treballadors poc qualificats l'entrada als organismes sindicals, presenta un gran perill per al moviment comunista. (…)*

5.- Com els comunistes assignen més valor a l'objectiu i a la substància dels sindicats que a la seva forma, ***no han de vacil·lar davant les escissions que puguin produir-se en el si de les organitzacions sindicals si, per evitar-les, havien d'abandonar el treball revolucionari****, negar-se a organitzar al sector més explotat del proletariat. (…) En el cas en què una escissió es converteixi en inevitable,* ***els comunistes hauran de tenir molta cura de no quedar aïllats de la massa obrera"*** [6].

Però en lloc d'una tasca de ressorgiment d'una xarxa de lluita sindical no integrada, admetent entrar als sindicats integrats amb els exclusius efectes de no quedar aïllats, amb l'objectiu de demostrar el seu contingut de classe burgès i per arrencar els treballadors d'aquesta influència, utilitzant els abusos i excessos de les direccions sindicals oportunistes per anar atraient grups de treballadors combatius a un pol sindical no integrat, es va teoritzar que la CGIL (o la CGT a França) era un autèntic sindicat de classe que calia defensar i que els comunistes i els treballadors havien de romandre allà tancats malgrat la recurrent expulsió dels militants que intentaven realitzar la seva tasca comunista.

Mentre aquests aparells servien pel control de les lluites obreres i no per la seva extensió, per fer delació dels militants comunistes arribant a la seva expulsió i fins i tot a l'acomiadament de l'empresa, els centres italians i francesos del Partit pintaven de color daurat la cel·la en la qual està empresonada la lluita sindical fantasiejant que així es podria guanyar una influència major en la classe obrera. D'aquesta manera es lliura efectivament el control de la lluita en el terreny sindical a l'oportunisme i s'impedeix arrencar-la de les tenalles de la integració: n'hi ha prou amb expulsar els militants comunistes quan la situació ho requereixi i aquests queden automàticament desarmats per aquesta interpretació castrada de les tesis que els impedeix proposar una alternativa organitzada[7].

---

[5] Pels enamorats de *"L'esquerranisme malaltia infantil del comunisme"* de Lenin com a referència única en matèria sindical, els recordarem que aquest text va ser un fulletó de preparació polèmica pel II Congrés de la IC *("notes ràpides d'un publicista"* en paraules de Lenin), però que en aquest Congrés es van aprovar les Tesis sobre *"El moviment sindical, els comitès de fàbrica i d'empresa"* com a orientació tàctica positiva de l'actuació dels comunistes en matèria sindical a nivell internacional, enfocant amb precisió les diferents situacions previstes i el mode d'actuar en cadascuna d'elles.

[6] Recordem el diagnòstic pel que fa al procés d'esterilització del sindicalisme integrat que abastava fins i tot les antany fecundes per la lluita Cambres del Treball: *"Fins i tot aquest últim recurs ha estat destruït en la fase actual de l'onada de l'oportunisme estalinista, ja que la Cambra del Treball, com a seu de trobades febrils dels treballadors més combatius, ha deixat d'existir (tradicionalment eren milers els treballadors presents en les reunions nocturnes, i era fàcil fer arribar al matí següent les seves decisions a tota la zona). En el seu lloc, les clerigalles rosa i vermella han construït un corredor amb files burocràtiques de finestretes, on cada obrer aïllat i intimidat preguntarà quins són els seus drets o quines són les «****disposicions****» arribades de dalt respecte d'algun moviment ridícul dels d'avui, remugant després les consignes rebudes i sanglotant per les vagues castrades."* (Fonaments del Comunisme Revolucionari, 1957). En aquestes condicions, l'aïllament respecte a la classe es produeix precisament mantenint-se en aquestes organitzacions i fent que d'altres es mantinguin atrapats en aquesta camisa de força del sindicalisme integrat la principal funció de la qual és precisament aïllar i atomitzar les lluites de la classe obrera.

[7] El 1996, després de l'enèsima expulsió dels nostres militants a l'Estat espanyol per la seva activitat i posicions comunistes, en aquest cas de "Solidaritat Obrera" (SO) per part de la minoria anarquista d'aquest sindicat (militants de Lucha Autónoma), imposant-se per la força ajudats per grups estalinistes, pro-cubans, etc. (veure "El Comunista" nº32, novembre 1996) la Secció espanyola del Partit va decidir aplicar el punt 7 de les Tesis característiques, promovent i ajudant a néixer una organització de lluita immediata conformada pels grups organitzats que es van oposar a l'expulsió, procés que va portar a la constitució de "Solidaritat i Unitat dels Treballadors" (SUT). Aquest pas no pot ser adoptat artificialment en qualsevol moment perquè han de madurar les condicions i aquest és un procés complex. Però s'hauria d'haver fet en el passat quan altres ocasions propícies van ser bloquejades i malgastades per la Direcció (italiana i francesa) del *nou curs* degenerada en el sentit movimentista que utilitzava la interpretació esterilitzada del punt 7 de les Tesis característiques per evitar l'acció

Per tant, es tractava d'una desviació activista, que en lloc de treballar pel ressorgiment de la xarxa sindical no integrada se l'inventava en la seva imaginació com si ja existís, desorientant la classe obrera i els mateixos militants i impedint la ruptura de la camisa de força mussoliniana.

Com no podia ser d'una altra manera, aquesta desviació tàctica va desconcertar i va confondre a amplis grups de militants dins del Partit, preparant el terreny per a la desviació anti-sindical que s'imposaria a continuació a través de cada vegada majors acrobàcies tàctiques amb l'abandonament complet de les posicions del Partit en la qüestió sindical per arribar a l'enfonsament en el movimentisme antinuclear, pacifista, okupa, nacionalista palestí, etc.

La desviació de les seccions escandinaves

Contra la perspectiva de recuperació de sindicats integrats com la CGT a França o la CGIL a Itàlia les seccions escandinaves (pràcticament acabades de néixer, formades el 1967) es van desviar el 1970-71 cap a posicions obertament consellistes, reivindicant obertament les "unions revolucionàries" teoritzades per aquesta corrent i rebutjant la possibilitat d'existència d'una xarxa sindical no integrada en l'Estat. Al seu projecte de tesi sobre la qüestió sindical de 1971 afirmaven: *"9.- (…) hem de combatre les il·lusions tradeunionistes segons les quals encara existeixen a les metròpolis imperialistes sindicats amb direccions oportunistes capaços de ser 'conquerits' per 'la fracció comunista en el sindicat' i de ser utilitzats com a 'corretja de transmissió' del partit polític de classe."* I si bé era cert el 1971 que ni la CGT francesa ni la CGIL complien els requisits de les Tesis del Partit per l'aplicació de la tàctica sindical de penetració i conquesta, les premisses d'aquesta afirmació eren la negació de la possibilitat mateixa d'una xarxa sindical no integrada en la qual el Partit pugui aplicar la tàctica esmentada i estendre la seva influència. Més endavant la posició anti-sindical esdevé més clara: *"11. En encoratja les formes d'organització que faciliten el contacte i l'acció comuna entre els treballadors de diverses localitats i de diferents professions, rebutjant les formes tancades".* També s'arriba a aquest resultat de les lliçons del vigor de les Cambres del Treball – que no estaven subdividides per sectors – en els anys 20 a Itàlia: *"Per consegüent, a la xarxa sindical veiem sobretot impotents al sindicat local i a la federació professional nacional, amb la central nacional controlada a gairebé tot arreu pels partits oportunistes, mentre que l'única seu d'una acció de classe residia en una època a les seus intersindicals de ciutats i províncies."* (Fonaments del Comunisme Revolucionari, 1957). Com hem recordat *"els comunistes donen més valor a l'objectiu i a la substància dels sindicats que a la seva forma"* , el problema de *"la participació – o de la no participació – del partit comunista revolucionari en el treball en determinats tipus de sindicats d'un país donat"* és un *"problema contingent"* i les Tesis Característiques preveuen que els organismes de lluita econòmica puguin *"assumir aspectes totalment nous en el futur, després dels tipus ben coneguts de corporació, sindicat d'indústria, consell d'empresa, etc.".* Per tant, no és una forma ni una organització contingent el que ens interessa, de la qual no es pot excloure a més la seva possible involució – cosa que no podem excloure ni tan sols per al Partit formal – i fins i tot integració si el joc d'influències polítiques es modifica en el futur. A Veneçuela els nostres companys participen en el Núcleo Proletario Clasista, organisme de lluita immediat que coordina la participació en grups obrers organitzats en altres organitzacions sindicals en la mesura en què no es reuneixen les condicions per la conformació d'una nova organització, quedant oberta la seva possible transformació de coordinadora a sindicat per si mateix o la seva participació en la conformació d'un nou organisme sindical no integrat. A Itàlia i Xile, els nostres companys poden fer treball sindical només esporàdicament tant dins com fora de les organitzacions sindicals existents. Però el que és indiscutible és que aquesta experiència a Espanya no només no ens ha aïllat de la lluita immediata de la classe obrera sinó tot el contrari, ha permès fer més fecunda i extensa la influència del Partit aportant una afluència de companys que s'han acostat al marxisme en la realitat de la lluita (aquesta "escola de guerra" que són les vagues, encara que recordem amb Lenin que no ha de confondre's amb la guerra mateixa), i formar militants amb experiències de lluita i capacitats organitzatives reals, molt allunyat del panorama desolador de mariscals sense tropa que no sabrien ni tan sols per on començar a organitzar una vaga i que abunden excessivament en el panorama de l' "esquerra comunista" fins i tot portant el nostre mateix nom de Partit. Traiem d'això una confirmació addicional que – sigui quin sigui el desenvolupament i vicissituds dels organismes de lluita immediata existents o futurs – els comunistes no poden deixar d'encoratjar i ajudar a néixer una xarxa de lluita sindical no integrada, lluitant per estendre en ella la seva influència i aconseguir la seva direcció a través de la seva participació en aquesta, sense preconstituir aquesta situació mitjançant disposicions estatutàries.

---

sindical. Com pot apreciar qualsevol que llegeixi els estatuts de SUT veurà que no només no hi ha un requisit d'acceptació d'una disciplina política específica sinó que s'exclou expressament aquesta possibilitat: *"El sindicat obrer de classe no pot ser estatutàriament monolític, ja que en ell conflueixen diverses corrents de pensament"*. Al mateix temps també podrà apreciar que es rebutgen les formes tancades del sindicalisme d'empresa o de sector, establint una organització territorial unitària les subdivisions de la qual són territorials desproveint de qualsevol autonomia a les seccions sindicals d'empresa, sense perjudici de la màxima facilitat d'actuació en nom i conjuntament amb el conjunt del sindicat: *"Sent l'objectiu del Sindicat la promoció de la solidaritat i el suport mutu entre tots els seus afiliats i afiliades, això és incompatible amb l'existència de separacions pel que fa als seus mitjans i recursos econòmics o d'altre tipus. El compromís de solidaritat a tots els nivells entre afiliats i afiliades i grups organitzats, superant les barreres i distàncies geogràfiques, així com les corporatives d'empresa o sector, porta a la conclusió de la necessària unitat de finances i de recursos del moviment organitzat."* i també *"El càncer del moviment obrer és el sindicalisme d'empresa. L'organització del Sindicat és territorial perquè aquesta és la forma que millor permet superar el corporativisme i les limitacions del sindicalisme d'empresa. Les Seccions Sindicals que els afiliats i afiliades del Sindicat constitueixen en l'àmbit corresponent, no són òrgans autònoms ni independents de l'Assemblea de la Secció Territorial i de l'Assemblea General del Sindicat, no podent tenir fons separats de la resta del Sindicat. Les Seccions Sindicals són un instrument legal de manifestació del sindicat en un àmbit determinat, però no substitueixen als seus òrgans de presa de decisions: l'Assemblea de la Secció Territorial i de l'Assemblea General del Sindicat. Les assemblees i reunions de les Seccions Sindicals seran obertes a la resta d'afiliats i afiliades del sindicat. Les Seccions Sindicals, en qualsevol cas, podran convocar vaga en nom del Sindicat i promoure en nom del Sindicat qualsevol tipus d'actuació administrativa i judicial en defensa dels interessos de la classe obrera, així com nomenar els Delegats Sindicals"*. A "Força, Violència i Dictadura en la lluita de classe" (1947) figura aquest posicionament pel que fa a la falsa "bolxevització" que va imposar les cèl·lules d'empresa com a base dels Partits comunistes: *"Si la funció orgànica del partit, no substituïble en ella per cap altre òrgan, és el desenvolupament de les lluites econòmiques de categoria i locals fins a la unitat de la lluita general de la classe proletària en el pla social i polític, no es pot seriosament tenir cap ressò d'aquesta tasca en una reunió en la qual figuren només treballadors d'una mateixa categoria professional i d'una mateixa empresa de producció. Aquest ambient només sentirà les exigències circumscrites i corporatives, l'expressió de la directiva unitària de partit arribarà a ell només des de dalt i com a cosa estranya"*. Si l'anterior és cert d'una manera vital pel Partit, no deixa de ser-ho – encara que amb menor intensitat, en vista que la primària funció revolucionària resideix en el Partit – per la xarxa d'organismes de lluita immediata en els quals aquest ha de desplegar la seva actuació i influència, motiu pel qual les Tesis Característiques estableixen inequívocament que *"El partit*

conseqüència, el partit comunista a les metròpolis imperialistes ha de demostrar que el sindicat no es pot conquerir. Ha de preparar la classe per seguir sense vacil·lació la seva pròpia tendència històrica en el període revolucionari: és la tendència a donar una direcció política des del punt de vista del programa i de l'organització (el partit). (…)".

Aquí ja no es tracta de denunciar els sindicats integrats i treure'n els treballadors allà empresonats per tal d'encoratjar i promoure la conformació d'una xarxa de lluita sindical (el sindicat de classe) no integrada sinó que es teoritza que entre el Partit i la classe no ha d'existir en un període revolucionari *"l'associacionisme econòmic sindical de masses"* que les Tesis característiques consideren imprescindible.

Els integrants d'aquesta desviació consellista van evolucionar d'una forma natural i ràpida cap a les posicions místico-idealistes d'*Invariance*.

Les "tesine" sindicals de 1972

Tan sols un any després de la sortida de les seccions escandinaves, des de la Direcció es van escriure les "tesine sindacali" del 1972 (publicades com *"il partito di fronte alla questione sindacale"* a *"il programma comunista"* nº3/1972) que són un compendi de posicions espontaneistes i anti-sindicals.

A les "tesine sindacali"[8] s'estableix, parlant dels organismes intermedis: *"aquestes organitzacions poden no ser els sindicats. En la perspectiva d'un canvi brusc cap a l'assalt revolucionari, no seran els sindicats (…)"* [9].

Amb això s'introdueix la teorització que els organismes intermedis amb contingut de lluita econòmica (de tipus sindical) poden no ser necessaris, teorització lligada amb la perspectiva d'un canvi brusc que màgicament ens traslladi del període de depressió contrarevolucionària directament a l'assalt revolucionari. És difícil no veure la continuïtat d'aquest plantejament amb el de les seccions escandinaves: negació dels organismes intermedis de base sindical entre el Partit i el conjunt de la classe obrera. La diferència és que aquí la posició anti-sindical no reivindica el consellisme explícitament, encara que les posicions espontaneistes i anti-sindicals són les mateixes. És en realitat, una restauració del damenisme, expulsat el 1951 per la porta, que es reintrodueix per la finestra: *"Crec que l'actual sindicat corporativista (feixista, socialdemòcrata o comunista és igual) per la seva funció d'òrgan indispensable per a la vivificació del sistema capitalista està destinat a viure fins el final les vicissituds econòmiques, socials i polítiques del capitalisme moribund i només serà trencat amb l'estat imperialista per l'envestida del proletariat revolucionari. En aquesta fase d'avenç o de conquesta del poder, el reagrupament de les forces del proletariat no esperarà que es repeteixi la pràctica tradicional del sindicat (…)."* (Carta d'O. Damen, 1951).

Parlant dels grups d'obrers combatius que s'organitzen fora del sindicalisme integrat per lluitar contra la patronal, aquest text afirma la següent bestialitat: *"però reconeixent el símptoma d'una instintiva reacció proletària contra l'estat d'impotència al qual els sindicats redueixen les seves lluites i reivindicacions* [el Partit] *ha de trobar en això un motiu per inculcar, a un estrat encara que sigui molt reduït dels explotats la consciència que els seus esforços, per generosos que siguin, estan condemnats a romandre estèrils si la classe no troba en si mateixa la força per dur a terme un viratge polític total per dirigir-se cap a l'assalt directe i general del poder capitalista"* [10].

És a dir, en relació amb els grups obrers combatius que trenquen la camisa de força del sindicalisme integrat, la funció del Partit no seria recollir a aquests companys i ajudar a teixir una xarxa de lluita immediata (sindical, encara que aquesta paraula sigui antipàtica per alguns…) sinó convèncer-los que els seus esforços són estèrils i esperar que la classe *"trobi en si mateixa"* (espontaneisme pur i dur) la força per l'assalt directe i general al poder capitalista (aquesta fase en la qual abans se'ns ha dit que els organismes intermedis no serien de caràcter econòmic i sindical). Així, ja no es diu que la CGT francesa o la CGIL italiana són sindicats de classe a defensar però es manté el bloqueig real a la creació d'una xarxa sindical no integrada, el sindicat de classe.

Aquestes "tesine" de 1972 van ser un compromís polític entre l'espontaneisme obrerista del Sud de França (que es va encarregar efectivament de la seva redacció) i els centres italians i francès que hi van veure la via expedita cap al movimentisme interclassista en la cerca d'aquests altres organismes intermedis no sindicals: els organismes oberts interclassistes i fronts únics polítics als quals es donarà curs en els anys posteriors. Com també és notori, les seccions del Sud de França van ser expulsades més tard el 1981 per la seva resistència posterior a la deriva interclassista de les direccions italianes i francesa, cosa que no treu que contribuïssin a aquesta deriva amb la seva aportació confusionària en matèria sindical.

Producte d'aquest compromís va ser l'expulsió anti-orgànica l'any següent (1973) de les seccions toscanes. Si bé no podem dir que aquestes seccions (els "florentins") estiguessin en una línia correcta donat el seu paper especialment rellevant en els anteriors errors tàctics (el "sindacato rosso" es publicava a Florència), és indiscutible que no se les va expulsar per aquest motiu sinó perquè mantenien una presència sindical considerable i eren un inconvenient pel lliure desenvolupament del *nou curs* movimentista, com ho van ser les altres seccions del Partit amb forta composició obrera i considerable activitat sindical el 1981 i 1982, a Itàlia i Espanya.

No per casualitat els dos hereus polítics de la degeneració del *nou curs* – els actuals "il programma comunista" i "le prolétaire"/"il comunista" (exCombat) – que es va imposar des de llavors, reivindiquen aquestes "tesine sindacali" que pot bé considerar-se el seu document fundacional.

L'enfonsament en el movimentisme

A *"Fisonomia del procés degeneratiu del nou curs (1972-1982)"* (El Comunista nº73) i *"le Prolétaire/il Comunista: punta de llança de la degeneració oportunista"* (El Comunista nº72) hem publicat un anàlisi més detallat dels múltiples aspectes en els quals la Direcció degenerada del *nou curs* havia estat liquidant la línia del Partit històric i remetem al lector a aquests articles per a un major detall. De totes maneres reproduirem aquí la part més rellevant en relació amb el tema que estem tractant.

Els efectes i interpretació pràctica de les "tesine" sindicals de

[8] *"Tesine", com es coneixia aquest article dins del Partit, significa "petites tesis" en italià.*

[9] *"Queste organizzazioni possono anche non essere i sindacati - e non lo saranno nella prospettiva di una brusca svolta nel senso dell'assalto rivoluzionario (…)"* ("il programma comunista" nº3/1972)

[10] *"(…) ma, riconoscendovi il sintomo di una istintiva reazione proletaria allo stato di impotenza al quale i sindacati riducono le sue lotte e rivendicazioni, deve trarne motivo per inculcare in uno strato sia pure esile di sfruttati la coscienza di come i loro sforzi, per quanto generosi, siano condannati a rimanere sterili se la classe non trova in sé la forza di provocare e compiere una inversione completa di rotta politica in direzione dell'attacco diretto e generale al potere capitalistico."* ("il programma comunista" nº3/1972)

1972 no es van fer esperar. El 1976 a la circular del 26 de març el centre degenerat teoritzava la intervenció en organismes interclassistes per defensar els *"interessos immediats comuns"* (sic) dels *"proletaris i no proletaris"* (sic): ***"EL SEGON CAS (Organitzacions de base interclassista) inclou aquelles organitzacions de base no proletària*** *en les quals es debaten qüestions o es defensen interessos als quals la classe obrera no és ni pot ser indiferent: comitès de dones, comitès de soldats, comitès d'inquilins, comitès escolars, etc. Amb les reserves considerades en el cas anterior, podem i hem d'incorporar-nos a ells, bé simplement per exposar les nostres posicions, encara que sigui per un sol dia i davant un sol proletari, bé per dur a terme una acció més o menys continuada,* ***no posant com a condició prèvia a la nostra participació que la pròpia organització adopti objectius de classe als quals en principi és aliena i refractària*** *(…)"* [11].

El 1979 tenim la creació artificial del "Comitato Nazionale contro i Licenziamenti" (CNCL) sobre la base de deu (sí, 10) acomiadats de la FIAT ("il programma comunista", nº22/1979, pàg. 6), en un acte d'activisme sindical que acaba en un òrgan en el qual no hi ha participació obrera real sinó només una comparsa de militants de diferents organitzacions polítiques, que serveix en realitat de plataforma de front únic polític combinat amb un autèntic i buit activisme sindical.

Tenim també la creació del RIPRA (comitè Riposte à la Répression en Algérie) el 1981 i reunions com la mantinguda el 22-05-1982 amb l'objectiu de *"crear un col·lectiu unitari contra la repressió a Algèria"* en la qual participaven des del Comitè de Defensa dels Drets Culturals a Algèria i l'Associació Sindical dels Estudiants Algerians a França fins a una sèrie d'altres organitzacions qualificades pel propi El-Oumami [12] com petitburgeses. Tot i el caràcter infructuós de la reunió, El-Oumami proposa la *"base mínima sobre la qual podem plantejar-nos la col·laboració amb altres forces que tinguin un programa i una ideologia diferents als nostres"* (El-Oumami, nº26, pàg. 4)[13].

És a dir, mentre als militants comunistes que feien activitat sindical se'ls repetia fins a l'avorriment que havien de seguir encotillats en la camisa de força del sindicalisme integrat o considerar estèrils els seus esforços, la direcció del Partit a Itàlia i França es dedicava a crear artificialment comitès activistes de front únic polític, com el CNCL, el RIPRA i el Comitè de Solidaritat Líban-Palestina ("Le Prolétaire", nº363 de 1982, pàg. 2). El que és clar és què volia el *nou curs* que existís i, en canvi, què no volien que arribés a néixer.

Seguint a l'any 1981, es publica un article sobre les *"Lluites al menjador universitari de Florència"*. Es tracta potser de la lluita dels treballadors d'aquest menjador? No! És la lluita perquè continuïn menjant allà a preu reduït *"figures exestudiants o 'poc estudioses'"* que *"no estan en regla amb els exàmens"* ("il programma comunista", nº12/1981, pàg. 6).

En aquest mateix nº12/1981, a la mateixa pàgina es troba en un requadre el següent: *"AVÍS: Informem als simpatitzants i lectors de la* ***zona d'Ivrea que no utilitzin la direcció publicada fins ara com a punt de contacte amb el partit.*** *Aquesta adreça ha estat suprimida a conseqüència d'un* ***desacord polític que s'ha desenvolupat en el si de les posicions defensades en els últims anys pel nostre quinzenal, en particular al terreny de les lluites immediates.****"*

El que no es diu és que els companys de la secció d'Ivrea havien estat expulsats anti-orgànicament. Aquesta pàgina il·lustra d'un mode molt expressiu **l'essència del *nou curs***. D'una banda, eren expulsats[14] etiquetant-los com suposadament *"attendistas"* [15] els militants del Partit el grup de fàbrica dels quals a la Olivetti era respectat entre els obrers i el més important del Partit, que defensaven la continuïtat del programa comunista enfront dels innovadors activistes del *nou curs*. Per l'altre, la "lluita" dels estudiants hippies per menjar subvencionadament era enaltida com el no-va-més de la lluita proletària.

Als militants i seccions a França i Itàlia que s'oposaven a aquesta revisió dels principis i de la tàctica del Partit se'ls etiquetava amb el qualificatiu *"attendista"*. En aquestes seccions que resistien a la pressió maniobrista i disciplinària de la direcció del *nou curs*, no s'havia trencat la transmissió de *"la flama al llarg de l'històric «fil del temps»"* [16] i els joves militants van aprendre dels vells militants no només l'ABC del marxisme, sinó un mètode i el sentit de la militància, la vella guàrdia havia transmès *"una consigna incorrupta i potent a una jove guàrdia*[16]*"*.

La secció espanyola estava formada per obrers que havien emigrat a les fàbriques d'Alemanya i allà havien conegut a vells militants italians del Partit que també havien emigrat ja fos per la persecució dels estalinistes com per motius econòmics. Allà van conèixer, van treballar i van militar al costat d'una vella guàrdia de la qual van poder aprendre una consigna incorrupta que des d'aquell moment van defensar amb ungles i dents contra qualsevol desviació, renovació o actualització de la línia del marxisme i de la *Sinistra*. Com en les seccions que es van anar oposant al nou curs, aquests companys van aprendre un mètode i el sentit de la militància, en un moment en què el *nou curs* començava a manifestar-se en la direcció de l'organització formal.

Aquests companys van tornar a l'Estat espanyol per desenvolupar una acció de Partit que anava des de la publicació de la revista "El Comunista" (des del 1974), la traducció de textos del Partit, l'estudi i la formació de simpatitzants i militants, el seguiment de la premsa burgesa i del desenvolupament de l'economia capitalista, a l'escalfor de la intervenció en les lluites de la classe obrera, d'ocupats i aturats. En el cas de la secció espanyola, davant la impossibilitat de resoldre la papereta amb la qualificació de *"attendista"* (falsament aplicada a uns altres) donada l'òbvia intensitat de la nostra activitat en el pla sindical, el centre bicèfal (París-Milà) va encunyar la qualificació de *"sindicalistes i genèricament teoricistes"*.

Aquesta era la manera del *nou curs* de dir que nosaltres **no renunciàvem a l'estudi dels textos fonamentals** i al fet que aquests fossin la **base de la formació de simpatitzants**

[11] Circular de la direcció, del 26 de març de 1976, republicada i reivindicada per "il Comunista" als números 34-35.

[12] Òrgan de la secció algeriana, epicentre de la degeneració nacionalista de l'organització formal.

[13] *"base minimale que nous pourrons envisager de travailler en commun avec d'autres forces qui ont un programme et une idéologie différente des nôtres"*

[14] Expulsats amb l'excusa de "fraccionisme" per haver mantingut una reunió amb uns companys del Sud de França davant la greu deriva del Partit.

[15] De "atessa" o "attendere", que significa "espera" o "esperar" en italià, en el sentit d'estar "a la espera", no de "tenir esperança".

[16] Consideracions sobre l'activitat orgànica del partit quan la situació és històricament desfavorable, 1965.

i militants així com la guia exclusiva de tota la nostra actuació, al mateix temps que **desenvolupàvem la nostra activitat en el si de la classe obrera** (de la qual formaven part tots els membres de la secció, la majoria dels quals havien conegut el Partit en contacte amb companys italians en l'emigració, a les fàbriques d'Alemanya [17]), **en lloc de fer-ho en els organismes interclassistes o en els comitès de front únic polític** on volia que es fes el *nou curs* [18].

Va haver de ser dur pels emissaris de les diferents corrents del centre degenerat, **en la nostra secció i en altres que es van oposar al *nou curs***, veure a companys obrers portant a terme no les tàctiques innovadores del *nou curs* sinó la tàctica del Partit històric, de la línia de l'Esquerra Comunista, i no poder camelar-los amb mètodes d'intel·lectualisme barat perquè aquests obrers mantenien l'hàbit de l'estudi individual i col·lectiu i coneixien els textos fonamentals del Partit millor que els enviats del centre. D'aquí, l'acunyament de la doble etiqueta de *"sindicalistes i genèricament teoricistes"* que alguns[19] continuen rumiant com a "explicació" per consum intern i extern sobre la nostra existència.

LLEGEIX, DÓNA SUPORT I DIFON LA PREMSA COMUNISTA!

¡LEE, APOYA Y DIFUNDE LA PRENSA COMUNISTA!

READ, SUPPORT AND SPREAD THE COMMUNIST PRESS!

LEGGETE, SOSTENETE E DIFFONDETE LA STAMPA COMUNISTA!

PER CORRESPONDÈNCIA (sense més dades):

Apartat 52076 - 28080 MADRID – ESPANYA

www.pcielcomunista.org –pci@pcielcomunista.org

[17] Veure a "El Comunista" nº65, *"Una consigna incorrupta per sobre de les generacions «dels morts, dels vius i dels per néixer»"*.

[18] Entrant en 1982, el *nou curs* publica en els òrgans de premsa de l'organització: *"La tirania de l'espai ens ha impedit oferir una imatge del moviment d'ocupació de les cases de Berlín en el moment en què, durant la primavera, va aconseguir l'apogeu del seu vigor, entrellaçant-se amb moviments com els de lluita contra la repressió, en defensa dels presos polítics, contra els preparatius de guerra, etc., i permetent així als companys intervenir en un terreny cada vegada menys espuri des del punt de vista de la classe".* (...)
És aquí on s'obre pel partit ***un terreny fèrtil d'agitació, al qual ofereixen també condicions objectivament favorables pel seu desenvolupament aquests 'espais lliures'*** *de vida col·lectiva, d'intercanvi d'experiències de lluita i de discussió de problemes socials i polítics més amplis que els estrictament lligats a la contingència, que a Berlín s'han convertit* ***les 'cases ocupades'.*** *"* ("il programa comunista", núm. 3/1982, p. 6).
Durant el 1982, la direcció degenerada del *nou curs* descobreix també una *"qüestió juvenil"* ("il programma comunista", nº9/1982), *"la capacitat d'interrogar-se sobre el camí recorregut"* (il programma comunista, nº10/1982) i que *"Els comunistes per aquest motiu han d'intentar dirigir ells la reivindicació nacional dels proletaris palestins"* ("il programma comunista", nº19/1982).
A "le Prolétaire", nº362 de juny de 1982, s'afirma *"una possibilitat de lligar la lluita antinuclear amb la lluita obrera"* i en el pla del *"antimilitarisme"* posa d'exemple que *"militants de diverses organitzacions van participar en l'organització d'aquesta iniciativa"* organitzada pel nou curs. A "Le Prolétaire", nº363 de 1982, pàg. 2, el *nou curs* declarava *"és essencial no partir de la crítica a l'OLP"*. El número 27 de setembre de 1982 d'El-Oumami portava en portada la consigna *"Palestine Vaincra!"*.

[19] Com l'epígon de "le Proletáire/il Comunista" en espanyol (nº23 de juliol de 2021) que, a més de reivindicar la formació del PSOE com *"una fita del marxisme a Espanya"* (sic), reivindicava aquesta artificiosa caracterització realitzada per part del centre parisenc, feta tan sols deu (10) mesos abans que aquest centre parisenc abandonés l'organització pretenent a més la seva dissolució internacional.

ALTERNATIVA AL SISTEMA MERCANTIL CAPITALISTA – vídeo documental

Com funciona el capitalisme i quina és la seva alternativa? Exposició de la teoria marxista del funcionament i desenvolupament del sistema mercantil capitalista i de la seva superació per una societat sense divisió de classes, sense treball assalariat, sense propietat privada, sense estat ni crisi ni guerres.

Aquesta és la història d'una societat que s'enfonsa i que, mentre es va enfonsant, no deixa de dir-se: fins ara tot va bé, fins ara tot va bé, fins ara tot va bé… però l'important no és la caiguda, sinó l'aterratge…

A diferència de les societats que l'han precedida, el capitalisme es caracteritza per una enorme malversació, malbaratament i destrucció: destrucció de forces productives, de mercaderies ja creades, del medi ambient i de vides humanes.

Però quins són els fonaments d'aquesta societat, els engranatges que produeixen inevitablement aquests resultats?

"La riquesa de les societats en què impera el règim capitalista de producció se'ns apareix com un immens arsenal de mercaderies i la mercaderia com la seva forma elemental" (El Capital, Llibre I, Secció I, Capítol I, pàg.3)

PARTIT COMUNISTA INTERNACIONAL – "EL COMUNISTA" – www.pcielcomunista.org